

**Wie moet gedoopt worden? en Waarin bestaat de doop? :
twee belangrijke vragen voor den Christen beantwoord uit de
getuigenissen der H. Schrift en door uitspraken van voorname
godgeleerden van allerlei belijdenis**

<https://hdl.handle.net/1874/235810>

Prijs 60 Cent.

WIE MOET GEDOOPT WORDEN?

EN

WAARIN BESTAAT DE DOOP?

Twee belangrijke vragen voor den Christen.

BEANTWOORD UIT DE GETUIGENISSEN DER
H. SCHRIFT EN DOOR UITSPRAKEN VAN VOORNAME
GODGELEERDEN VAN ALLERLEI BELLIJDENIS.

Het Engelsch van R. Pengilly gevolgd

DOOR

G. VELTHUIJSEN S^R.

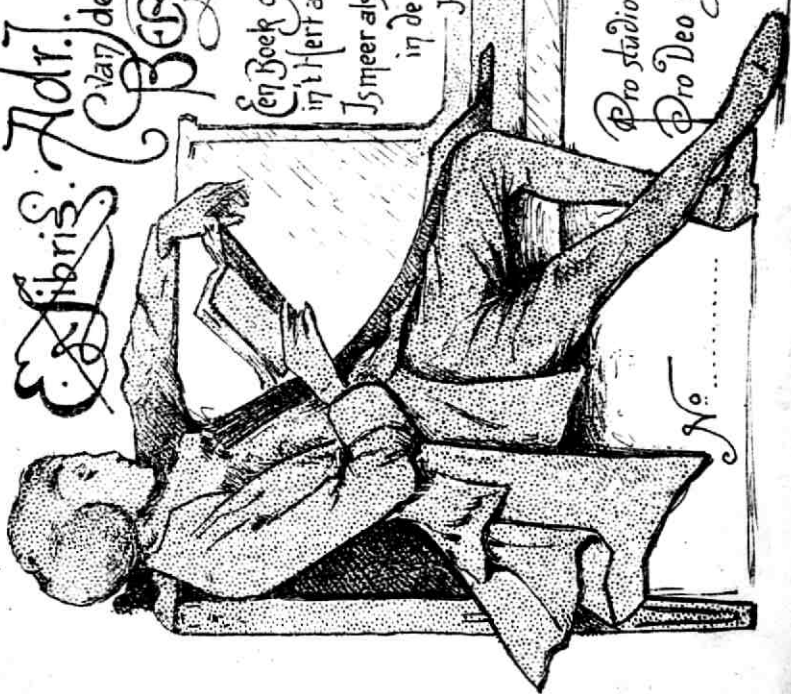
Tweede omgewerkte druk.

BUREEL VAN „DE BOODSCHAPPER”,
36, Nieuwe Gracht, te Haarlem.

Libris. Adr. van den BERGH

En Boek gedrukt
in 't Hert als was,
Is meer als duizend
in de kas.
Jan Luitken

Pro studio vivere!
Pro Deo mori!

22

WIE MOET GEDOOPT WORDEN ?

EN

WAARIN BESTAAT DE DOOP ?

69064

fe

26.11.42
O.D.B. 4009

Wie moet gedoopt worden ?

EN

Waarin bestaat de doop?

Twee belangrijke vragen voor den Christen

BEANTWOORD UIT DE GETUIGENISSEN DER
H. SCHRIFT EN DOOR UITSPRAKEN VAN VOORNAME
GODGELEERDEN VAN ALLERLEI BELIJDENIS.

„Dezen waren edeler dan die te
Thessalonica, als die het Woord
ontvingen met alle toegenegenheid,
onderzoekende dagelijks de Schrif-
ten, of deze dingen alzo waren.”

Hand. 17 : 11.

Het Engelsch van R. Bengilly gevolgd

DOOR

G. VELTHUIJSEN.

Tweede, omgewerkte druk.

AMSTERDAM,
DU MÉE & Co.

1896

VOORWOORD.

Bij herhaling en van vele zijden opgewekt en aangespoord tot eene tweede uitgave van dit werkje, acht ik mij gelukkig aan dit verlangen te kunnen voldoen.

Te oordeelen naar zoovele getuigenissen als ik — menigmaal waar ik ze het minst zou verwacht hebben — vernemen mocht, schijnt het Gode behaagd te hebben mijne poging om door dit boekje eenig nut te stichten, rijker te zegenen dan ik vermoedde. Daarvoor zij Zijn naam geprezen!

Ik zend ook deze uitgave de wereld in met de bede, dat de God der waarheid het boekje gebruike tot onderwijs van hen, die gelooven dat „al de Schrift van God is ingegeven, en nuttig is tot leering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderrigting, die in de waarheid is, opdat de mensch Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust”.

Merken wij op, hoe telkens en telkens weder openbaar wordt wat spitsvondige en ingewikkelde redeneering — soms vereerd als „diepzinnige waarheid,” — aangevoerd wordt tot bestrijding van den Doop der geloovigen, dan komt het ons voor dat dit verschijnsel op zich zelf voldoende is om te bewijzen, dat het pad, hetwelk aldus moet opgespoord worden, niet is „de verhevene baan, de heilige weg, waarop zelfs de dwaas niet dwalen zal.” Er is, de ondervinding leert dit immers gedurig weder, iets anders noodig dan „die ware wijsheid, welke alleen met kinderlijken eenvoud, kan samengaan”, om, op grond van wat de Bijbel zegt, den Doop der geloovigen weg te redeneeren, en daarvoor de besprenging van zuigelingen te stellen. De pogingen,

daartoe aangewend, zouden ons niet doen denken dat de dingen van het Koninkrijk „den kinderkens” geopenbaard worden. Veeleer zouden wij met het oog daarop meenen, dat alleen „de wijzen en verstandigen” ze kunnen weten en dat de ongeletterde geloovige, die niets heeft dan zijn Bijbel, God niet zou kunnen danken, dat hij daarin „het licht op zijn pad en de lamp voor zijnen voet” heeft.

Maar wij weten beter. Wat waarde en nut kennis en geleerdheid hebben — ook en vooral daar, waar zij den Heer geheiligd zijn — een wetenschappelijke ontwikkeling is niet onmisbaar, om Christus achteraan te wandelen. Zoo slecht is de Bijbel niet vertaald geworden, dat de ongeleerde er Gods wil niet uit zou kunnen verstaan, ook waar het geldt de ordinantiën van Zijn huis.

Eene vergelijking van dezen druk met den eersten zal eenige verandering doen zien. Zij werd gemaakt in de hoop dat daardoor het boekje te beter zou beantwoorden aan het doel, waartoe het de wereld ingezonden wordt.

Op de laatste bladzijde zijn eenige drukfouten aangegeven, die bij de correctie over 't hoofd waren gezien. De overige gelieve de lezer goedgunstig te verschoonen.

En nu moge Hij, om wiens wille dit geschrift vervaardigd werd, op nieuw eenigen zegen gebieden over dezen arbeid, tot verheerlijking Zijns naams door de verlichting des verstands van zulken, die in oprechtheid Zijnen naam vreezen.

G. V.

INHOUDSOPGAVE.

Bladz.

De doop van Johannes voor het openlijk optreden des Heeren	1
De doop van Jezus Christus	13
Christus doopt door Zijne discipelen in Judea	18
Johannes' doop te Enon	22
Christus stelt Zijn lijden voor onder het beeld van een doop	28
De Doop, zooals die vervat is in de opdracht, welke de Heer onmiddellijk voor Zijne hemelvaart aan Zijne Apostelen gaf	29
De doop op den Pinksterdag	38
Filippus doopt in Samaria	43
De doop van den kamerling	45
De doop van den Apostel Paulus	54
De doop van Cornelius en zijne vrienden	58
De doop van Lydia en haar huis	61
De doop van den Stokbewaarder en zijn huisgezin	67
Paulus doopt te Corinthe	73
Eenige discipelen te Efeze, die gedoopt worden	79
Schriftuurplaatsen, die eene bepaalde aanwijzing bevatten omtrent den vorm des doops	81
Occasioneele vermelding des doops	88
De doop, vooraf geschadwd in het Oude Testament	90

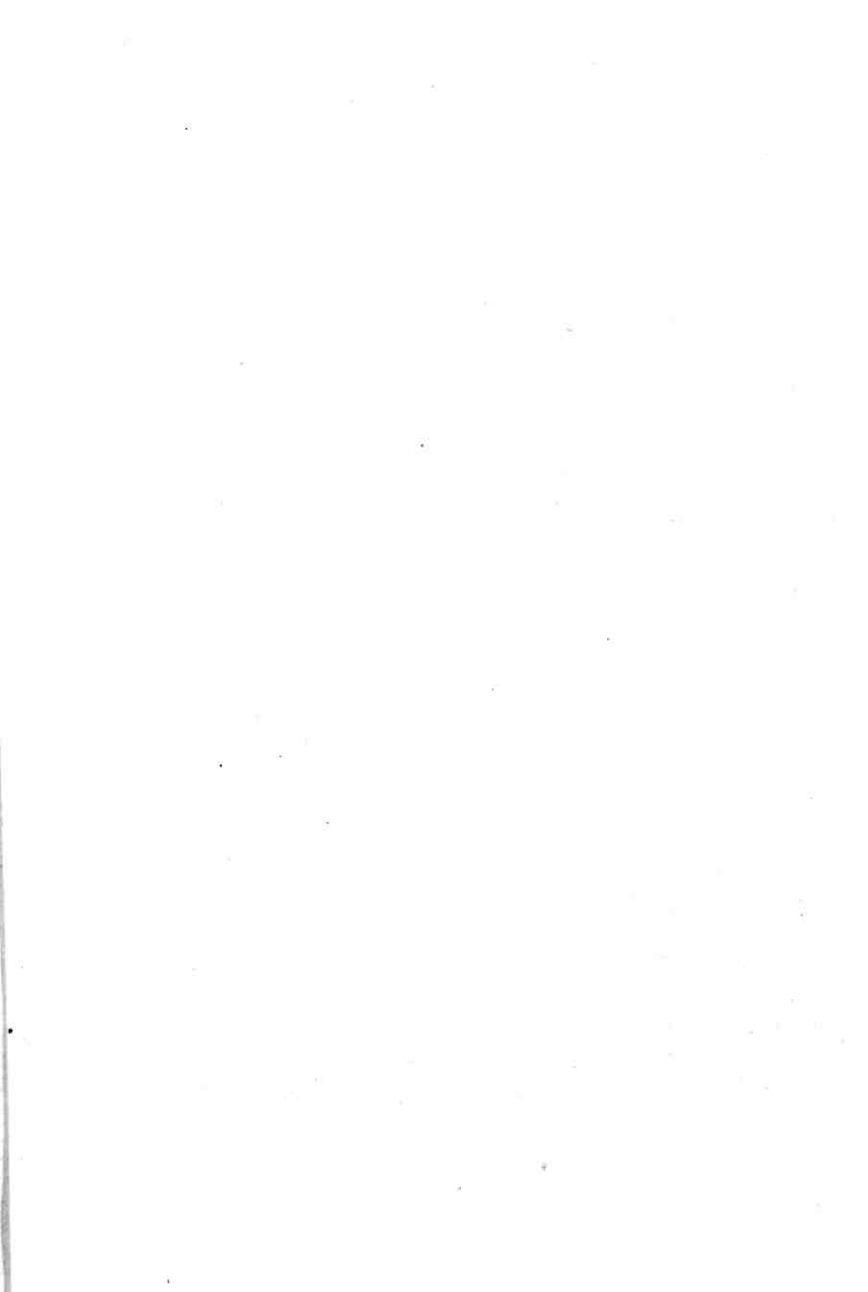
BESLUIT VAN ONS ONDERZOEK.

ANTWOORDEN OP DE VOLGENDE VRAGEN.

Wie zijn geroepen en gerechtigd tot den Doop?	95
Op wat wijze moet de Doop bediend worden?	95
Wat is de eigenlijke beteekenis van den Doop?	95
Stemmen kinderdoopende Godgeleerden toe, dat in het N. Testament geen letterlijk uitgedrukt gezag voor den kinderdoop te vinden is?	97

Hoe moet dan de tekst verstaan worden: Laat de kinder- derkens tot Mij komen?	98
Indien het N. Testament geen kinderdoop leert, wat is dan de grondslag, waarop geleerde kinderdoopers die praktijk bouwen	100
Zijn de kinderen der geloovigen niet heilig?	103
Zijn de kinderen der geloovigen niet beter of niet heiliger, dan die der ongelooovigen?	107
Legt in <i>het verbond met Abraham</i> geen grond voor den kinderdoop?	109
Bracht de Besnijdenis niet in het verbond der Genade?	114
In welken zin is de Besnijdenis een zegel van het Genadeverbond?	114
Waarom werd de Besnijdenis aan kinderkerken bediend?	116
Blijft het verbond met Abraham van kracht onder de Evangeliebedeeling?	117
Heeft niet de besnijdenis een typisch karakter?	118
Is de doop niet een zegel?	119
Brengt de doop geen „wedergeboorte“ aan en brengt hij ons niet in de Kerke Gods of in het lichaam van Christus?	121
Lijden ongedoopte kindertjes, die sterven, geen schade aan hunne zaligheid?	122
Op welk gezag veronderstelt men dat de doop der kinderen rust?	123
Wanneer werd de kinderdoop ingevoerd?	124
Is de overlevering der Apostelen waarlijk de grond- slag van den kinderdoop?	125
Hoe dachten de kerkvaders, die den kinderdoop voor- stonden, over die praktijk?	126
Hoe kon de vereischte belijdenis van zonde en van geloof in Christus samen gaan met den kinder- doop?	128
Denken de hedendaagsche kinderdoopers nog evenzoo over die instelling als de Ouden?	129
Waarom moet eigenlijk de Doop bediend worden in de gemeente van Christus?	131
Is de kinderdoop niets meer dan een menschelijke vinding?	133
Hoe spreken de geleerden over de beteekenis van het woord „Doopen“?	134
Hoe verstaan de Grieksche Christenen het woord „Doopen“?	134
<i>Doopt de Grieksche Kerk onder alle luchtstreken?</i>	135

Leveren de oudste kerkvaders beslitste bewijzen voor den vorm des doops?	135
Stemmen geleerde voorstanders der besprenging toe, dat de onderdompeling de algemeene praktijk der eerste Christenen was?	138
Is de Doop des H. Geestes niet eene „Uitgieting” en geenszins eene „Onderdompeling”?	139
Verraadt niet de verachting van den doop <i>door onderdompeling</i> eene goddelooze waanwijsheid? . .	140
Hoe lang is de Onderdompeling in algemeen gebruik gebleven?	142
Wanneer en waarom werd begieten of besprengen ingevoerd?	142
In wat gedeelte der Christelijke wereld heeft men tot nu toe de indompeling blijven aanhouden? . . .	145
Beteekenis van het Grieksche woord Baptizo. . . .	148
Het woord „doopen” mag niet verwisseld worden met besprengen of begieten	149
Doopen in water of met water?	151
Was de Doop van Johannes eene andere dan de Christelijke?	152
Was er water tot indompeling op den woesten weg. (Hand. 8 : 26)?	154
Huisgezinnen zonder jonge kinderen.	154
Zou de meerderheid der Christenen ongelijk hebben op het stuk des doops?	156
Zijn de gevoelens der Baptisten niet van laten oorsprong? .	157
Hechten de Baptisten niet te veel waarde aan hun doop?	158
Heeft de onderdompeling niet somtijds ziekte, ja dood veroorzaakt?	159
Het ongerief der onderdompeling	161
Ligt in de praktijk der geleerde kinderbesprengers; wier getuigenis de onderdompeling gunstig is, geen bewijs voor de Schriftuurlijkheid hunner praktijk? .	162
Maar het komt toch niet aan op de <i>hoeveelheid</i> waters! .	163
Maar ik ben den doop des H. Geestes deelachtig geworden!	164
Redenen voor den doop der geloovigen alleen	165
Laatste woord aan den lezer.	168

WAT LEERT DE BIJBEL VAN DEN DOOP?

EERSTE HOOFDSTUK.

1. DE ZENDING, DE PREDIKING, EN DE DOOP VAN JOHANNES DEN DOOPER.

De eerste vermelding, welke de H. Schrift maakt van de instelling des Doops, vinden wij in het verhaal der roeping en werkzaamheid van Johannes, den wegbereider van Christus. Hij wordt „de Dooper” genoemd, dewijl hij „op grond van Gods onmiddellijk bevel, zonder eenige vergunning of bekrachtiging van menschen te vragen”, (*) optrad, als „gezonden om te doopen, opdat de Christus aan Israël geopenbaard zou worden.” Hij was dus de eerste, tot de bediening des Doops bevoegd en gemachtigd. (†)

Al de vier Evangelisten, zoomede de Apostel Paulus geven ons eenig bericht of getuigenis aangaande Johannes en zijn dienst. Een samenhangend geheel, uit die verschillende Schriftuurplaatsen gevormd, wordt nu den lezer voorgelegd, met het oog op de aan het hoofd dezer afdeeling vermelde orde: *Zending, Prediking en Doop.*

(*) Von Gerlach. Inl. op Joh. 1 : 19—52.

(†) Dat de proselietendoop reeds voor Johannes' optreden in Israël gebruikelijk was, is niet te bewijzen. Meijer zegt: De proselietendoop is eerst na de verwoesting van Jeruzalem opgekomen. Ook Lightfoot is van dit gevoelen.— Zie ook Dr. Tijn: „De Beteek. v. d. Chr. doop.”

Johannes' Goddelijke zending: Er was een mensch van God gezonden, wiens naam was Johannes. (Joh I:6). Het begin des Evangelies van Jezus Christus, den Zoon van God, (was) gelijk geschreven is in de profeten: Ziet, ik zende mijnen engel voor Uw aangezicht, die Uwen weg voor U heen bereiden zal. (Mark. I : 1, 2). Het woord Gods geschiedde tot Johannes, den zoon van Zacharias in de woestijn (Luk. III:2); want deze is het, van denwelken gesproken is door Jesaja den profeet, zeggende: De stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren, maakt Zijne paden recht! (Matth. III:3). En hij zal velen der kinderen Israels bekeeren tot den Heer, hunnen God, en hij zal voor Hem heengaan....om den Heer toe te bereiden een toegerust volk (Luk. 1 : 16, 17.)

Johannes' Prediking: In die dagen kwam Johannes de Dooper, predikende in de woestijn van Judea. (Matth. III : 1). En hij kwam in al het omliggende land der Jordaan, predikende den doop der bekeering tot vergeving der zonden (Luk. III:3.) en zeggende: Bekeert U, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen. (Matth. III:2). Johannes predikte eerst al den volke Israëls vóór Jezus aankomst den doop der bekeering (Hand. XIII:24), zeggende tot het volk, dat zij gelooven zouden in Eengene, die na hem kwam, dat is in Christus Jezus. (XIX : 4). Hij dan, verkondigde den volke het Evangelie. (Luk. III:18). En het volk verwachtte en overleidden allen in hunne harten van Johannes, of hij niet mogelijk de Christus ware (Luk. III : 15.). En dit is de getuigenis van Johannes, toen de Joden eenige priesters en Levieten afzonden van Jeruzalem, opdat zij hem zouden vragen: Wie zijt gij? En hij beleed en loochende het niet en beleed: Ik ben de Christus niet. En zij vraagden hem: Wat dan? zijt gij Elias? En hij zeide: Ik ben (die) niet. Zijt gij de profeet? En hij antwoordde: Neen.... Ik ben de stem des roependen in de woestijn: Maakt den weg des Heeren recht, gelijk Jesaja, de profeet, gesproken heeft. En zij vraagden hem en spraken tot hem: Waarom doopt gij dan, zoo gij

de Christus niet zijt, noch Elias, noch de profeet? Johannes antwoordde hun: Ik doop in(*) water; maar Hij staat midden onder ulieden, die na mij komt, welke voor mij geworden is Opdat Hij aan Israel zou geopenbaard worden, daarom ben ik gekomen, doopende in het water (Joh. I: 19—31). God zond mij om te doopen in water. (vs. 33).

Johannes' Doop. En al het Joodsche land ging tot Johannes uit, en die van Jeruzalem; en werden allen van hem gedoopt in de rivier de Jordaan, belijdende hunne zonden (Mark. I: 5.) Hij dan, ziende velen van de Farizeën en Sadduceën tot zijnen doop komen, sprak tot hen: Gij adderen gebroedsels! wie heeft u aangewezen te vlieden van den toekomenden toorn? Brengt dan vruchten voort, der bekeering waardig. En meent niet bij u zelven te zeggen: Wij hebben Abraham tot een vader, want ik zeg U dat God zelfs uit deze steenen Abraham kinderen kan verwekken. (Matth. III: 7—9). Ik doop u wel in water tot bekeering, maar die na mij komt, is sterker dan ik, wiens schoenen ik niet waardig ben Hem na te dragen; die zal U in den Heiligen Geest en in vuur doopen; wiens wan in Zijne hand is, en Hij zal Zijnen dorschvloer doorzuiveren, en Zijne tarwe in Zijne schuur samenbrengen, en zal het kaf met onuitblusschelijk vuur verbranden. (vs. 11, 12.)

Uit het Schriftuurlijk verhaal leeren wij duidelijk zien:

1e. De Goddelijke zending van Johannes. Hij was „van God gezonden”. God verwekte hem naar Zijn bijzonder voornemen en door Zijne macht, en stelde hem tot Zijnen bijzonderen dienst. De lastgeving tot zijn werk ontving hij door een Goddelijke openbaring: „Het woord van God ge-

(*) De vertaling „met water doopen” is niet getrouw. Zij is een schikking naar het heerschend gebruik, ook door de vertalers voorgestaan; een dienstvaardigheid der praktijk. Men kan *besprengen* en *begieten* met water, maar *doopen* met water is een onmogelijkheid.

De kanteekening van de Statenvertaling op Matth. III: 16 zegt: „in het Grieksch staat: *in het water*.” — Waarom zoo niet vertaald?

schiedde tot Johannes" en derhalve was zijn gansche dienst naar Gods onmiddellijke aanwijzing.

2e Het eigenlijke doel van zijnen dienst, t. w. „*te bereiden den weg des Heeren*," d. i. van Christus, die hem dra volgen zou, overeenkomstig de profetie. Dit groote doel moest Johannes betrachten: 1^e. Door te prediken de noodzakelijkheid der bekeering. Zijne hoorders moesten hunne schuld voor God gevoelen, van wege hunne overtredingen Zijner heilige wet; zij moesten komen tot erkenenis van hunnen zondigen toestand en tot *belijdenis van zonden*, en zoo met verslagenheid des harten „zich bekeeren tot den Heer hunnen God". 2^e. Door de aankondiging van het *nabijzijnde optreden van den lang beloofden Christus* (Messias). Hij verzekerde den Joden, dat diens „Koninkrijk nabij was;" en 3^e. Door hen ernstelijk te vermanen en te dringen om *te gelooven* in dengene, die na hem kwam: d. i. Christus Jezus." Door dezen arbeid zou hij, onder den zegen Gods, Zijns Zenders, „den Heer bereiden een toegerust volk." Dit doel werd dan ook inderdaad bereikt, o. a. bij de eerste discipelen van Christus, die immers als discipelen van Johannes den Dooper en op diens aanwijzing tot den Heiland kwamen. (Joh. I : 35—52).

Uit dit alles blijkt dat het doel van Johannes' zending alleenlijk kon bereikt worden in personen, welke onderscheid kenden tusschen goed en kwaad. Immers zulken alleen konden berouw hebben over hunne zonden; konden dientengevolge de blijde boodschap van den nabijzijnden Zaligmaker aannemen en aldus gemaakt worden tot een „den Heer toebereid volk", toegerust tot den dienst van Christus, die binnen kort Johannes zou volgen om het aldus toebereide volk te ontvangen.

3e. De bediening des Doops als volgende op de prediking van Johannes; doch alleenlijk aan hen, die hunne zonden beleiden. De bediening van den Doop was in de hemelsche lastgeving van Johannes besloten. De Doop was als een Goddelijke instelling vóór de zending van Johannes niet bekend onder het volk Gods. Maar hij zeide tot zijne hoorders, dat dezelfde God, die hem gezonden had om den weg des Heeren te bereiden, hem ook had gezonden om te doopen in water. Ook dit behoorde tot de toebereiding tot Christus en Zijn rijk, omdat de Doop een allergeschiktst en sterksprekend zinnebeeld was om op indrukwekkende wijze *de onreinheid door de zonde* te prediken, zoomede *de reiniging van den boetvaardigen zondaar* in dien weg, dien de Christus, op welken hij wees als „het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt,” in alle volkomenheid zou openbaar maken. De personen, die door Johannes gedoopt werden, hadden zijne boodschap aangenomen. Hij had de bekeering, den terugkeer tot God en Zijne Wet, als onafwijsbare voorwaarde tot deelgenootschap aan het koninkrijk der hemelen gepredikt. Op waarachtige bekeering drong hij aan. Van de Farizeën en Sadduceën die „tot zijnen doop kwamen” eischte hij eerst „vruchten der bekeering waardig”, terwijl hij allen anderen pleitgrond om zich te voegen bij het den Heer toebereide volk verwierp, ook zelf de zoozeer gewaardeerde afstamming van Abraham. Wij zien dus dat Johannes niemand (den Heere Jezus uitgezonderd) doopte, dan berouwhebbende en ootmoedige zondaren, maar die doopte hij *allen*. Mattheüs zegt van dezulken: „Zij werden van hem gedoopt in de Jordaan, *belijdende hunne zonden* (III : 6) en Markus zegt:

„Zij werden *allen* van hem gedoopt, belijdende hunne zonden” (I:5). Daarom wordt zijn doop door Markus (I:4), Luk. (III:3), Paulus (Hand. XIII:24 en XIX:4) „de doop der bekeering” genoemd.

Vatten wij dus alles te zamen wat de Bijbel ons bericht aangaande hen, die door Johannes gedoopt werden, dan komt dit hierop neer:

De personen — ja, al de personen — die door Johannes gedoopt werden, hadden zijne prediking aangenomen, hunne zonden erkend en tengevolge daarvan openlijk hunne schuld en berouw voor God, en hun geloof in den Zaligmaker, die Zich spoedig zou openbaren, beleden. Zulken, wien deze gezindheid des harten ontbrak en die tot zijnen doop kwamen, al beriepen zij zich op hunne afkomst uit Abraham, en om 't even tot wat stand, richting of partij zij behoorden, of zij Farizeërs dan wel Sadduceërs waren, werden afgewezen. Verootmoedigde, boetvaardige en berouwhebbende zondaars, die op den Christus hoopten, en zulken alleen, werden door Johannes gedoopt.

4e. De wijze of vorm van den door Johannes bedienden Doop. De lezer weet ongetwijfeld dat er drie verschillende manieren zijn, volgens welke in verschillende landen en bij verschillende genootschappen bediend wordt, wat men (te recht of te onrecht) „den Christelijken doop” noemt. Men doet het of door Besprengen, of door Begieten, of door Indompelen. Verder nemen wij aan dat hij vast overtuigd is van de waarheid, dat het water, op wat wijze ook gebruikt, geenszins de zonde kan afwassen. Op zich zelf beschouwd, brengt de eene manier van doopsbediening evenmin eenigen geestelijken zegen als de andere. Toch is het een ernstige en gewichtige vraag, welke van die vormen

Goddelijk gezag heeft. Niemand heeft recht te beweren wat men zoo vaak hoort: „Het doet er niet toe, hoe men doopt, het is om 't even of men besprengt, of begiet, of onderdompelt.” Pas dit beginsel eens toe op andere inzettingen des Heeren. Veronderstel dat de priester in Israël eens zoo geredeneerd had en, „doopen”, „besprengen” en „begieten”, als in wezen niet verscheiden beschouwende, naar dien regel had willen handelen in den heiligen dienst. Hoe zou het hem gegaan zijn? Aan de geloovigen te Corinthe schreef de Apostel Paulus (I Cor. XI : 2): „Ik prijs U, broeders, dat gij de inzettingen behoudt, *gelijk* ik U die heb overgegeven.” Verdienen ook zij dien lof, die de inzettingen *niet* behouden, *gelijk* zij overgegeven zijn? Zoo ja, dan „doet het er ook niet toe”, dan „is het om het even” of Gods goedkeuring dan wel Zijne afkeuring ons deel is. Sta eene verandering toe in *iets* dat God gebiedt, en gij hebt de deur opengezet voor wat niet al? Alle afwijkingen en verderfenissen, die, waar dan ook, met den Christelijken naam getooid zijn, kunnen dan goedgekeurd worden en niemand kan zich met eenig goed gevolg daartegen stellen, tenzij hij de deur gesloten houde.

Hoe, op wat wijs, bediende de „van God gezonden” Dooper deze Goddelijke instelling; heeft hij besprengd, of begoten, of ondergedompeld? Hoe werd Jezus gedoopt? En hoe hebben Zijne Apostelen gedoopt? Die vragen kunnen niet als onbeduidend ter zijde geschoven worden door den mensch, die Gods gebod en het voorbeeld en de praktijk des Heilands en Zijner Apostelen eerbiedigt.

Nu zoeken wij eerst de eerste dezer vragen te beantwoorden; later de beide andere, zoo wij hopen.

De Schrift is ons gegeven om ons te doen verstaan, wat de Heer van ons eischt. Indien zij ons in het onzekere laat wat Gods wil is, of indien zij leert dat God het aan den mensch overlaat hier naar eigen goedvinden en keus te handelen, welnu, dan zijn wij aan geen vorm gebonden. Spreekt zij zich daarentegen duidelijk en beslist uit op dit punt, dan hebben wij eenvoudig hare aanwijzing te volgen. Twee vragen doen zich hier als van zelf voor:

I. Wat is de beteekenis van het woord „doopen”?

II. Wat zeggen ons gelegenheid en omstandigheden bij Johannes' doop, omtrent den vorm zijns doops?

I Doopen beduidt niets anders dan in- of onderdopen. Zulks wordt van allen toegestemd die op de afkomst van het woord acht geven, daar het afgeleid is van diep, diepen. Het is een overzetting van het Grieksche woord βαπτίζω, hetwelk de door Gods Geest geleide schrijvers gebruikten, waar van de handeling dezer instelling sprake is, en dat ongetwijfeld die beteekenis voor hen had, welke de Grieksche taal er aan geeft. Vragen wij nu wat de kenners der Grieksche taal ons van de beteekenis dezes woords zeggen, dan komt het eenstemmig getuigenis van allen die op dit gebied eenig gezag hebben, hierop neder: βαπτίζω is indooopen, indompelen, onderdopen.

Uit die menigte getuigenissen halen wij hier slechts *één* aan, omdat in de uitspraak van dezen eenen, die van elk bevoegd beoordeelaar ligt (*) en wel dat

(*) Dat geleerde mannen van onderscheiden tijden en kerk-gemeenschappen, in wier boezem de besprenging van zuigelingen als doop wordt voorgestaan, eenzelfde besliste verklaring geven als Prof. Stuart, zie daarover „Het Aanhangsel,” hierachter.

van Prof. M. Stuart. Deze Hoogleraar aan het Andover Theol. Seminarie neemt eene uitstekende plaats in onder de Presbyterianen, en zijne uitspraken kunnen dus niet verdacht worden van partijdigheid ten gunste van de praktijk door indompeling; terwijl zijne geleerdheid en bekwaamheid boven allen twijfel verheven zijn en zijne werken van den laatsten tijd dagteekenen, zoodat hij de bate heeft van al de onderzoekingen op dit gebied, zoo van vroegere als latere eeuwen. Hij zegt:

„Het Grieksche βάπτω (bapto) en βαπτίζω (baptizo) beteekent *indooopen*, *indompelen* of *onderdompelen* in een vloeistof. Alle taalgeleerden en critici van eenigen naam stemmen hierin overeen. Mijn bewijs voor deze opvatting behoeft dus eigenlijk niet geleverd te worden; maar alleenlijk om der wille van de eenvoudige bevestiging, moet ik des lezers geduld inroepen, waar ik hem den uitslag van een onderzoek, hetwelk geen oorzaak van twijfel zal overlaten, zoo beknopt mogelijk voorleg”.

Dan brengt de Hoogleraar Grieksche auteurs voor, te beginnen met Homerus, en geeft zeven en dertig gevallen aan, waarin het oorspronkelijke woord voorkomt, telkens in deze beteekenis. Uit Hippocrates voorbeelden aangevende, zegt hij: „En op gelijke wijze in alle deelen van zijn boek, in bijna ontelbare gevallen”.

De lijst van deze zijne aanhalingen sluitende, voegt hij er aan toe: Het ware gemakkelijk deze lijst van getuigenissen voor dit gebruik te vergrooten; maar de lezer zal zulks niet begeeren”.

De Klassieken verlatende en komende tot de Kerkgeschiedenis, zegt hij:

„De plaatsen of uitspraken, welke melding maken van indompelen, zijn bij de Kerkvaders zoo talrijk,

dat een klein boekdeel zou vereischt worden, alleen om ze op te noemen". De Hoogleeraar geeft niet één geval aan, waarbij het bedoelde Grieksche woord gebruikt wordt in eenigen anderen zin dan van: *indompelen*.

II. Omtrent *gelegenheid* en *omstandigheden* bij Johannes' doop merken wij het volgende op.

Vragen wij naar de plaats, waar Johannes den doop bediende, dan verwijst de Schrift ons naar „de rivier de Jordaan". (Matth. III: 6) en naar „Enon bij Salim, dewijl aldaar vele wateren waren". (Joh. III: 23) Verder merken wij op, dat er staat: „Zij werden van hem gedoopt in de Jordaan." (Matth. 3: 6; Mark. 1: 5) De gedachte dat iemand *in het water van eene rivier* zou gaan, om op het voorhoofd besprengd of op het hoofd begoten te worden, is te ongerijmd om ze te wederleggen.

Ook wanneer wij achtgeven op Johannes' eigen woorden, waar hij over zijnen doop spreekt, moet elke gedachte aan begieten of besprengen vervallen: „Ik doop U wel *in water*" (ἐν ὕδατι), niet *met water*, zoo als ten onrechte vertaald wordt.

Eenige van de oudste Engelsche overzettingen hadden *in water*. Later werd dit in de geauthoriseerde overzetting op last van Koning Jacobus veranderd. De Vulgata, de Syrische, de Ethiopische overzetting hebben *in water*; ook de uitnemend geleerde Dr. Campbell, (voorzitter van het Marshal College van de Vrije Schotsche Kerk, te Aberdeen). Deze laatste spreekt over de ongetrouwe vertaling van (ἐν ὕδατι) aldus: :

„Zoo weinig blijven de laatstgemelde vertalers (zekere Protestanten) zich gelijk, dat geen hunner geschroomd heeft (ἐν τῷ ἰορδάνῃ), over te zetten door „in de Jordaan", hoe-

wel niets duidelijker kan zijn, dan dat indien er in de vertaling *in water* iets onbehoorlijks is, zulks even zeer het geval moet zijn met *in de Jordaan*. Maar zij hebben gezien dat het voorzetsel *in* daar niet kon vermeden worden, zonder een omschrijving te vorderen, waardoor de afwijking van den tekst al te sterk in het licht zou treden. Het woord βαπτίζεω beteekent, en bij de gewijde schrijvers en bij de klassieken, *indooopen* (to dip); *induiken*, *indompelen* (to plunge); *onderdompelen* (to immerse), en werd door Tertullianus, de oudste der Latijnsche Kerkvaders vertaald door *tingere*; term gebruikt voor het verven van kleedingstukken, hetgeen geschiedde door indooopen. In alle constructies komt het voor in dien zin, het is ἐν ὕδατι, ἐν τῷ Ἰερδάνῃ (d. i. *in water* — *in de Jordaan*.) Maar ik zou niet veel gewicht leggen op het voorzetsel ἐν hetwelk beantwoordende aan het Hebreeuwsch ב (beth), *met* kan beteekenen, zoo wel als *in*, indien niet de geheele phraseologie, waar het deze instelling betreft, medewerkte tot handhaving van een en denzelfden zin. Dienovereenkomstig wordt dan ook gezegd, dat de gedoopten (Matth III: 16) „opkwamen” „opklommen” of „opstegen” (*arise, emerge, or ascend*) en Hand VIII: 39. „uit” of „van uit het water”.

De lezer neme in ernstige overweging wat dezelve schrijver laat volgen:

„Het is te bejammeren, dat wij zoovele bewijzen hebben dat zelfs vrome en geleerde mannen hun oordeel laten verduisteren door de gevoelens en de gewoonten van de Secte, welke zij de voorkeur geven. *De echte partijganger, tot wat genootschap hij behoore, wil altoos de uitspraak des Geestes verbeteren door de leer zijner partij*”. (*Four Gospels*; Noot op Matth III: 11),

Tertullianus, die nog geen honderd jaar na den Apostel Johannes leefde, maakt nadrukkelijk melding van het volk „hetwelk door Johannes in de Jordaan gedoopt werd” (Quos Joannes in Jordane tinxit).

Zou het niet ongerijmd zijn het bericht : „zij werden van hem gedoopt in de rivier de Jordaan”, te veranderen in : zij werden van hem gedoopt *met* de rivier de Jordaan? En indien het onafwijsbaar moet zijn „in de Jordaan”, dan volgt onmiddellijk dat het even noodwendig moet zijn „*in water*”. En doopen *in water* of *in een rivier*, waar dat ook geschieden mag in de wereld, is doopen door *indompelen*. (*)

Wij geven nu een paar citaten uit de geschriften van geleerde voorstanders der besprenging ten beste van den lezer. In ons AANHANGSEL hopen wij zoovele aan te voeren, dat den redelijken lezer geen twijfel meer overblijven kan, wat hij ook op gezag der tegenstanders van de praktijk der indompeling aan te nemen heeft.

O. v o n G e r l a c h. (N. Test. met inl. en aant. door Barbiers) in een noot op Matth. III: 11: „Ik doop u met water enz”, Woordelijk: „Ik doop u *in* water dat is eigenlijk overal de beteekenis; ook het woord doopen (eigenlijk diepen) komt van *diep*”.

v. d. P a l m geeft bij de woorden „gedoopt in de Jordaan” (Matth III: 6) deze verklaring: „door geheele indompeling in het water doopen”. En bij Joh. III: 23: „Johannes doopte in Enon bij Salim, omdat aldaar veel water was ” zegt hij : „Men zou het woord Enon kunnen vertalen *bron-oord*; het was misschien een kleine streek dezen naam dragende, omdat een rijke bron aldaar een poel vormde, *diep* genoeg om eenen doopeling onder te dompelen.”

Men wendt van zekere zijde steeds veel moeite aan om den doop van Johannes te stellen tegenover den

(*) Wij gebruiken gemakshalve den term „doopen door indompelen”, hoewel eigenlijk een ongeoorloofd pleonasme.

Christelijken doop. Het ligt niet in ons bestek hier aan te wijzen wat tegen die bewering kan aangevoerd worden. Indien de ruimte het toelaat, geschiedt zulks in het AANHANGSEL. Doch nu doen wij onzen lezer deze vraag:

„Kan iemand, die inderdaad gelooft dat de Bijbel het eenig richtsnoer voor ons geloof en van onzen wandel moet zijn, en wien het waarlijk te doen is om uit het Boek van God de kennis te vergaderen, van wat Hem behaagd heeft ons tot dat doel daarin te schenken, ontkennen, dat uit alles wat de H. Schrift ons leert van Johannes en Zijnen doop, onwederlegbaar volgt:

1e. Dat Johannes niemand doopte, dan zulken van wie hij mocht vertrouwen, dat zij voldoende getuigenis aflegden van *schuld bewustheid voor God* en die aan zijne opwekking tot *bekeering* en tot *geloof in Jezus* gehoor gaven? En

2e. Dat Johannes geen enkel boetvaardige heeft *besprengd* of *begoten*, maar dat zij „allen van hem gedoopt (d. i. *gedompeld*) werden in water en in de Jordaan?

TWEDE HOOFDSTUK.

DE DOOP VAN JEZUS CHRISTUS VOLGENS DE VIER EVANGELISTEN.

De doop van onzen Heiland vinden wij onmiddellijk na het voorgaande verhaal van Johannes vermeld. De plaatsen, die daarop betrekking hebben, mogen om de onuitsprekelijke waardigheid van den Persoon, op wien zij betrekking hebben, wel met heiligen eerbied en aandacht gelezen en overwogen worden.

„Toen kwam Jezus van Galilea naar de Jordaan tot Johannes om van hem gedoopt te worden. Doch Johannes weigerde Hem zeer, zeggende: Mij is noodig van u gedoopt te worden, en komt gij tot mij? Maar Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Laat nu af; want aldus betaamt ons alle gerechtigheid te vervullen. Toen liet hij van Hem af (Matth III: 13 - 15). En Jezus werd van Johannes gedoopt in de Jordaan (Mark I: 9) en gedoopt zijnde, is terstond opgeklommen uit het water (Matth III: 16). En terstond als Hij uit het water opklom (Mark I: 10) en bad werd de hemel geopend en de Heilige Geest daalde op Hem neder in lichamelijke gedaante, gelijk eene duif, en er geschiedde eene stem uit den hemel, zeggende: „Gij zijt Mijn geliefde Zoon, in U heb ik Mijn welbehagen”. En Hij, Jezus, begon ontrent dertig jaren oud te wezen (Luk III: 21 — 23). En Johannes getuigde, zeggende: Ik heb den Geest zien nederdalen uit den hemel, gelijk eene duif en bleef op Hem; en ik kende Hem niet, maar Die mij gezonden heeft om te doopen in water, Die had mij gezegd: „Op welken Gij den Geest zult zien nederdalen en op Hem blijven, deze is het, die in den Heiligen Geest doopt.” En ik heb gezien en getuigd, dat deze de Zoon van God is”. (Joh I: 32 — 34)

Wat zullen wij, godvruchtige lezer, *in dit geval* zeggen van den Persoon, die Zich hier liet doopen? Wij weten, er zijn niet weinigen, die deze heilige inzetting verachten en beschimpen in de personen, die er zich aan onderwerpen. Maar welk eene eer valt haar hier te beurt! Eene eer, die ruimschoots opweegt tegen allen werkelijken en denkbaren smaad! O, dat allen die reden meenen te hebben zich te vermaken met, of afkeerig te betoonen van deze Goddelijke verordening, het oog slaan op den reinen Zoon des Menschen, zoo als Hij in de Jordaan afstijgt, om zich te laten doopen! De Heer der heerlijkheid treedt in den stroom en laat zich inzinken in den vloed,

het beeld van zijn toekomstig graf. En zoo zulk een blik op Jezus in de Jordaan geen heiligenden indruk op hem maakt, zoo verneme hij de zichtbare en hoorbare bewijzen van de goedkeuring des Vaders en des Geestes, juist bij deze daad des Heilands en onmiddellijk na de betooning Zijner gehoorzaamheid aan deze verordening. En dit blik van welgevallen geldt niet alleen Hem zelven, maar allen die geestelijk met Hem vereenigd, daarom dit Zijn voorbeeld volgen. Wie tot heden nog tot de verachters van deze heilige inzetting behoorde, moet immers, al deze dingen overwegende, noodwendig van oordeel veranderen, en alle tegenwerping tegen de getrouwe naleving van den doop naar de H. Schrift het zwijgen opleggen.

Bij vier zaken, wenschen wij nu nog even stil te staan.

1. De *Reden*, waarom Christus zich liet doopen. Daarover hooren wij:

Witsius: (*) „Onze Heer wilde gedoopt zijn: om den doop van Johannes gezag te verleen; om door Zijn eigen voorbeeld onzen doop ons te doen waardeeren en dien te heiligen; om ons menschen te vermanen dat wij niet traag zouden zijn om *tot den doop des Heeren* te komen, dewijl hij niet aarzelde Zich te onderwerpen aan den doop van Zijnen dienstknecht; om door Zijnen doop evenzeer Zijnen toekomstigen staat als dien Zijner volgelingen voor te stellen, eerst *nederig* daarna *heerlijk*; nu gering en onaanzienlijk, daarna heerlijk en verheven; het eerste aangeduid door den *ondergang*, het laatste door het *opkomen* — en eindelijk om ons door Zijne vrijwillige onderwerping aan den doop te verklaren, dat Hij niet vertragen wilde Zich zelven over te geven, om in de verschrikkingen der hel verzonken te worden, maar met het vaste geloof en de zekere hoop der Opstanding.” (In Pœd. Ex. VI p. 147.)

*) Da Costa noemt *Witsius*. „Onze Nederlandsche puiktheoloog.”

Da Costa: „De vraag, waarom Jezus Zich ook aan den doop onderwierp, wordt verschillend beantwoord; wij stellen het gewichtigste, dat bij de beantwoording van deze vraag in aanmerking komt, hier voor: 1e De doop van Johannes heeft dit met den Christelijken gemeen, dat hij den mensch, daar hij hem onder het water dompelt, als een verdoemelijk zondaar voorstelt, die om zijner zonde wil volstrekt den dood verdiend heeft. Terwijl hij hem echter vervolgens weder uit het water zich laat opheffen, stelt hij daardoor voor: de verheffing tot een nieuw en heilig leven. Christus nu had de zonden van Zijn volk en van de geheele wereld op Zich genomen. Hij verklaarde Zich bereid met deze schuld beladen in den dood te gaan, en liet Zich nu als tot voorafschaduwing, gelijk, later in werkelijkheid, door Johannes, den man der Wet, voor doop de Wet veroordeelde zondaars in den dood indompelen, („gelijk onze doop een doop is in Jezus dood, zoo was de Zijne een doop in onzen dood”), om daarna eveneens bij voorafschaduwing tot hetgeen later met der daad geschied is, door Zijne eigene kracht (vgl. vs. 16. „Hij klom op uit het water”) als uitdelger van zonden en als overwinnaar des doods weder op te staan.”

2. De *Tijd*, welken God bepaald had, ter vervulling van de belofte der uitstorting des Geestes over den Christus. Met het oog hierop halen wij de woorden aan van den godzaligen

Doddridge. „Jezus had geene behoefte aan afwasching van zonde; toch werd Hij gedoopt. En God verheerlijkte deze instelling in zulke mate, dat Hij juist de vervulling daarvan tot het tijdstip maakte, op 't welk Hij den Geest op Jezus uitstortte. En waar kunnen wij deze heilige uitstorting verwachten, anders dan in eene nauwgezetteen ootmoedige betrachting der Goddelijke inzettingen?”

3. Jezus' woord tot Johannes: „**Alzoo betaamt ons**” enz. Scott. „Nergens vinden wij, dat Jezus van Zich zelve

sprekende, het meervoud gebruikt; wij moeten dus aannemen dat Hij ook op Johannes het oog heeft en op al de dienst-knechten Gods in ondergeschikten zin. Het betaamde Christus, als onzen Borg en ons Voorbeeld, volkomen „alle gerechtigheid te vervullen,” en het betaamt ons in Gods geboden en inzettingen, zonder uitzondering, te wandelen.”

4. *De bijzonderheid onmiddellijk volgende op Jezus' doop*, nl. Zijn „opklimmen uit het water”, waaruit duidelijk blijkt dat Hij *er in afgedaald* was, zooals ook uitdrukkelijk vermeld wordt van Filippus en den Kamerling (Hand VIII: 38); een omstandigheid, welke alleen vereischt wordt tot eene onderdompeling, en waaruit wij afleiden dat Jezus werd *begraven* of *ingedoopt* in het water.

Vossius. „Dat Johannes de Dooper en de Apostelen de personen, die zij doopten, onderdompelden, lijdt geen twijfel. Want wij lezen aldus: „En zij lieten zich allen van hem doopen in de Jordaan”. „En toen Jezus gedoopt was, klom Hij terstond op uit het water”.

Van Oosterzee. „Aanvankelijk daalde de doopeling geheel af in het water, gelijk ook de Heer door Johannes in de Jordaan werd ondergedompeld.”

Bisschop Taylor. „Bij de Oude Kerk was de besprenging niet in zwang, maar geschiedde de doop door onderdompelen, naar den eisch des woords en naar het bevel en voorbeeld van onzen gezegenden Zaligmaker.”

Macknight. „Jezus wilde gedoopt, dat wil zeggen: door Johannes in het water begraven en er weder uit opgeheven worden, als een beeld van Zijn aanstaand sterven en herleven.”

Olshausen. „Dat de uitgieting des Geestes niet de onderdompeling voorafging, stemt volkomen met het symbolische karakter der handeling overeen (Verg. Rom. VI: 1, en v. v). De eene helft der handeling — de onderdompeling — stelt het negatieve, het wegdoen des ouden levens, (Rom.

VI : 4) voor; en door de andere helft — het opstijgen — wordt het positieve, het optreden van den nieuwen mensch, aangeduid; daaraan moest zich de mededeeling des Geestes aansluiten."

De lezer kan nu wel niet meer in het onzekere verkeeren of de doop des Heeren een voorbeeld zij van besprenging van zuigelingen of van doop (onderdompeling) der geloovigen. Ook zal het wel onnoodig zijn hem nog te bewijzen, hoe gewichtig en verbindend elke plicht ons door Christus' heilig voorbeeld worden moet. Terecht zegt Dr. Ryle: „Eene instelling, waaraan de Heere Jezus zelf deelnam, is niet licht te schatten". En elk stemt ongetwijfeld in met woorden als deze: „Het voorbeeld van Jezus en Zijne Apostelen moet door alle eeuwen heen richtsnoer voor de Kerk zijn" en: „Het voorbeeld van Christus en Zijne Apostelen is mij meer waardig dan al de wijsheid van alle menschen op den ganschen aardbodem".

DERDE HOOFDSTUK.

CHRISTUS DOOPT DOOR ZIJNE DISCIPELEN IN JUDEA.

Het nu volgende bevat het eenige bericht van den doop door onzen Heer of Zijne jongeren gedurende Zijne omwandeling op aarde, en heeft dus alle aanspraak op onze aandachtige overweging.

„Na dezen kwam Jezus en Zijne discipelen in het land van Judea en onthield zich aldaar met hen en doopte, (Joh III; 22) En zij kwamen tot Johannes en zeiden tot hem: Rabbi! die met U was over de Jordaan, dien gij getuigenis gaaft, zie, die doopt, en zij komen allen tot hem. Johannes antwoordde en zeide: Een mensch kan geen ding aannemen, zoo het hem niet uit den hemel gegeven zij.

(vs 26, 27) Hij moet wassen, maar ik minder worden. (vs 30)

Als dan de Heer verstond, dat de Farizeën gehoord hadden, dat Jezus meer discipelen maakte en doopte dan Johannes (hoewel Jezus zelf niet doopte, maar Zijne discipelen, zoo verliet Hij Judea en ging wederom naar Galilea. (Joh IV: 1 —3). En Jezus ging wederom over de Jordaan, waar Johannes eerst doopte; en Hij bleef aldaar. En velen geloofden aldaar in Hem" (X: 40, 42).

De inhoud dezer berichten komt eenvoudig hierop neêr: Jezus komt in het land van Judea en doopt een aantal discipelen; velen hooren van Hem, en daar zij zich herinneren wat Johannes van Hem getuigde, vergaderen zij zich tot Hem; daarop verbreidt zich overal de mare, dat *Jezus meer discipelen maakte en doopte dan Johannes*, waarop de Zaligmaker, Judea verlatende, weder naar Galilea trok. Later evenwel bezocht Hij deze belangwekkende streek op nieuw en kwamen weder velen tot het geloof in Hem. De Apostel voegt er bij dat Jezus zelf niet doopte, maar dat Zijne discipelen deze heilige instelling — natuurlijk in Zijnen naam, onder Zijn bestuur en op Zijn gezag — bedienden. Waar het aldus geschiedt, is het als of de Zaligmaker met eigen handen doopt, en van daar wordt gezegd: „Jezus doopte”.

Het voornaamste, hier op te merken, is, dat Christus niet doopte, voor dat Hij hoorders tot discipelen had gemaakt. **Eerst discipelen maken; dan doopen.** Hij begon niet met ze te doopen om hen dan te gaan onderwijzen; neen, **eerst** verkondigde hij hun het Evangelie, en zoovelen geloofden en Zijn woord aannamen, werden daardoor „discipelen gemaakt”. Daarom werd van hen gezegd: „Zij komen tot hem”, d. i: Zij geven gehoor aan Zijne prediking, en volgen Zijn woord op. **Vervolgens** doopte Hij hen.

Daar dit *alles* is wat de Evangelisten betreffende *den doop door Christus*, gedurende al den tijd zijner bediening berichten, zoo is dit gevolgelijk ook *alles*, waarin de *praktijk* des Heilands, ten gids voor Zijn volk gegeven is.

Eer wij dit hoofdstuk sluiten, gevoelen wij ons gedrongen nog een paar opmerkingen te maken omtrent dezen doop en de beteekenis van het woord „discipelen”. Het verhaal zegt: *Jezus doopte*, en hoewel daarna gezegd wordt dat „*Jezus niet doopte, maar Zijne discipelen*”, zoo zal het wel niemand in de gedachten komen, dat de jongeren op hun eigen hand, of misschien gedreven door begeerte tot navolging van Johannes, doopten. Neen, zij bedienden deze heilige verordening onder de regtstreeksche en onmiddelijke bekrachtiging van Christus zelf. Hun doop was dus onmiskenbaar de Christelijke doop, gelijk hij, beide wat de vorm en de personen betreft, dezelfde was als die van Johannes; anderzins konden de doop én van Jezus en Zijne jongeren en van Johannes niet saam gevat zijn in dezen zin: „Jezus maakte en doopte meer discipelen dan Johannes”. De eenswezenheid van den doop van Christus met dien van Johannes is hier volkomen. *Even als Johannes* maakte en doopte Jezus discipelen; evenmin als Johannes maakte Jezus discipelen **door** te doopen.

Ook komt hier klaarlijk uit, hoe gansch ongegrond sommige verdedigers van den kinderdoop de bewering aanvoeren: „Christus behoefde de Apostelen niet met zooveel woorden te gebieden, kinderzens te doopen, dewijl zij, als Joden, gewoon waren de kinderen te beschouwen als te behooren bij de Kerk.” — Wij vragen: „*Wie waren de apostelen gewoon geweest te doopen, zoolang zij met hunnen Heer*

en Meester, gedurende diens omwandeling op aarde, verkeerden?" En de Schrift antwoordt ondubbelzinnig: *Discipelen, even als bij Johannes het geval was.* — Volkomen gegrond is derhalve wat met het oog hierop aangevoerd wordt door

Calvijn. — „Het is dus *zeer zeker* dat de bediening van Johannes geheel dezelfde was, als later aan de Apostelen opgedragen werd... Johannes en de Apostelen verkondigden éénzelfde leer; beiden doopten tot bekeering; beiden tot vergiffenis van zonden; beiden doopten in den naam van Christus, van wien bekeering en vergeving van zonden voorkomt.... Niemand late zich dus in verwarring brengen door de pogingen van oude schrijvers (*) om den eenen doop van den anderen te onderscheiden en te scheiden; want hun gezag mag niet van zulk een invloed zijn, dat daardoor ons vertrouwen in de Schrift geschokt wordt."

Maar: Moeten de kinderen der geloovigen niet als discipelen aangezien worden? — Laat ons op deze vraag het antwoord van Jezus zelf vernemen:

„Wie zijn kruis niet draagt en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn". (Luk. XIV:27)

Om dit woord van Jezus krachteloos te maken (ten einde ook zuigelingen bij de discipelen te kunnen tellen), wordt gewezen op uitspraken der Schrift, die van „ontrouwe discipelen" handelen, en wordt beweerd dat b. v. „Mattheus niet onderwezen was, toen de Heer hem riep." (†) Maar „ontrouwe discipelen" gelijk te stellen met „zich onbewuste zuigelingen" en te bewijzen dat Mattheus niets van Jezus en Zijne leer wist, toen Deze hem riep, zal ook

(*) En van zoovele nieuwere, die, waarin zij overigens van hen verschillen, hierin maar al te gretig de oude navolgen, om ook daardoor, het ga hoe het ga, een steuntje voor hun praktijk te vinden?

(†) Zie o. a. Dr. Tjmm in zijn „De Beteekenis v. d. Chr. Doop."

den bekwaamsten drogredenaar wel wat moeielijk vallen. Discipel, zooals iedereen weet, is slechts een ander woord voor *leerling*; en een *zuigeling* tot *leerling* te maken gaat toch niet aan.

Het is goed, de verklaring en beteekenis van wat Jezus verstaat door *Zijne discipelen*, ons door Hem zelve te laten geven, en niet door zekere klasse van Schriftgeleerden, opdat wij voor ongerijmdheden bewaard blijven.

Wat men ook aanvoere ten gunste van den kinderdoop, te vergeefs zal men in het *Voorbeeld* of de *Praktijk* van Christus eenigen steun daarvoor zoeken. Een woord van een der uitnemendste Godgeleerden onder de voorstanders van den Kinderdoop, halen wij, ten slotte, hier nog aan:

T. Scott. „De doop van Jezus werd zonder twijfel alleen aan volwassenen bediend”. (Aanm. op Joh III: 22-24)

VIERDE HOOFDSTUK.

DE LAATSTE DOOP VAN JOHANNES TE ENON.

De eerste Schriftuurplaats, welke wij nu in betrekking tot ons onderwerp vinden, is vrij beknopt; hoewel van veel gewicht, wat betreft de *wijze* des doops.

„En Johannes doopte ook in Enon bij Salim, dewijl aldaar vele wateren waren; en zij kwamen daar en werden gedoopt”. (Joh. III : 23)

Aangaande de personen, van welke hier gezegd wordt, dat zij door Johannes gedoopt werden, zien wij ons geen nadere beschrijving geschonken. Er wordt van hen gezegd: „*Zij kwamen daar*,” evenals de boetvaardige Joden te voren tot den Dooper aan

de Jordaan gekomen waren. Voorts heet het even als van deze: „Zij *werden gedoopt*.” Daarin ligt duidelijk opgesloten dat het hunne eigene *vrijwillige daad* was, aldus deze heilige ordinantie te zoeken; en gevolgelyk moeten zij dus te voren *onderwezen* zijn geworden.

Maar, gelijk wij zeiden, deze plaats is van veel gewicht wat den *Vorm* des doops betreft, omdat hier wordt aangegeven de Reden, welke Johannes de streek deed verkiezen, waar wij hem nu het hem van God opgedragen werk zien voortzetten. Hij „doopte in Enon bij Salim, *omdat aldaar vele wateren waren*.” Geen eerlyk Christen kan, dunkt ons, iets inleggen tegen deze

Gevolgtrekking: Indien Johannes eene plaats koos met het doel om te doopen, het oog hebbende op een noodzakelyk vereischte bij de bediening dier inzetting, nl. „omdat daar vele wateren waren”, dan was er voor zynen doop *veel water* noodig. Maar veel water is niet noodig om iemand te besprengen of te begieten, en bijgevolg doopte Johannes door *Onderdompeling*. Rivieren of plaatsen waar „vele wateren” zijn, worden toch niet opgezocht met de bedoeling om iemand, jong of oud, te besprengen. En al ware dit nu eens zoo, dan toch zeker niet, **omdat** daar „vele wateren” zijn. Houden wij ons nu eenvoudig aan de rechte beteekenis van het woord „doopen”, dan wordt alles klaar en duidelyk.

De lezer verleene aandacht aan hetgeen wij ook op dit punt als het gevoelen van voorstanders der zuigelingen-besprenging aanvoeren.

Kantteekenaars Statenvertaling. „Enon, d. i. beken, of riviertjes, of veel water; omdat degenen, die van

Johannes gedoopt werden, met hun geheele lichaam in het water gingen”.

Calvijn. — „Uit deze woorden (Joh III: 23) kunnen wij leeren, dat de doop door Johannes en Christus door de indompeling des geheelen lichaams onder het water werd ten uitvoer gebracht.”

v. Meijer — „Johannes doopte ook nog daarom in Enon, bij Salim, wijl daar vele wateren waren; *genoeg om onder te dompelen.*”

Olshausen. — „In de nabijheid doopte ook Johannes, omdat daar vele diepe wateren waren, *geschikt om onderdompeling te doen plaats vinden.*” (*)

Algemeen bericht over het gevolg der zending van Johannes.

Wat wij in het onmiddelijk voorafgaande behandelden, betrof het laatste bericht van den doop van Johannes; dies schijnt het ons niet ongeschikt toe nu even stil te staan bij wat over Jezus' voorloopers en wegbereiders arbeid geoordeeld werd.

„Jezus zeide tot de overpriesters, en de ouderlingen, en de schriftgeleerden: Ik zal U ook een woord vragen: antwoordt mij ook: ... De doop van Johannes was die uit den hemel, of uit de menschen? antwoordt mij. En zij overleiden onder zich, zeggende: Indien wij zeggen: Uit den

(*) Er zijn onder de voorstanders der besprenging, die beweren dat de uitdrukking „vele wateren” betrekking heeft op vele ondiepe beekjes en dat dus hier aan geen doop kan gedacht worden. Deze opmerking wordt hun voldoende wederlegd door wat hun geleerde medestander Dr. Doddridge in zijne verklaring van Joh. III : 23 zegt: „Johannes doopte toen ook in Enon — en hij koos die plaats meer bepaald omdat daar een *grootte hoeveelheid* water was, waardoor zij zeer geschikt was voor zijn doel.” Niets is inderdaad duidelijker dan dat *ὕδατα πολλὰ* *vele wateren* een *grootte hoeveelheid water* beduidt, daar het somtijds gebezigd wordt voor den Eufrat (Jer. LI : 13 Septuag.). Ook in Openb. XVII : 1 wordt, naar ik veronderstel, hierop gezinspeeld. Vergel. Ezech. XLIII : 2 en Openb. I : 15; XIV : 2; XIX : 6 waar de stem van *vele wateren* ongetwijfeld het geraas eener hooggaande zee beteekent.

hemel, zoo zal hij zeggen: Waarom hebt gij hem dan niet geloofd? Maar indien wij zeggen: Uit de menschen: zoo vreezen wij het volk: want zij hielden allen van Johannes, dat hij waarlijk een profeet was. En antwoordende, zeiden zij tot Jezus: Wij weten het niet". (Mark XI: 29 — 33)

„En al het volk (*hem*) hoorende, en de tollenaars, die met den doop van Johannes gedoopt waren, rechtvaardigden God. Maar de Farizeën en de Wetgeleerden hebben den raad Gods tegen zich zelve verworpen, van hem niet gedoopt zijnde". (Luk VII: 29 — 30)

„Voorwaar ik (Jezus) zeg U: Onder die van vrouwen geboren zijn is niemand opgestaan, meerder dan Johannes de Dooper". (Matth. XI: II)

„Johannes de Dooper is gekomen, noch brood etende, noch wijn drinkende; en gij zegt: Hij heeft den duivel". (Luk VII: 33)

Uit deze Schriftuurplaatsen leeren wij o. a. het volgende:

1. De Verlosser kende Johannes eene eereplaats toe onder alle Gods dienstknechten; de wereld had, zoo getuigde Jezus, nooit uitnemender man gezien.

2. Uit de reden, welke Jezus bewoog de vraag omtrent Johannes' doop aan de Joden voor te stellen, en uit die vraag zelve, blijkt duidelijk dat die doop „uit den hemel" was. Indien de doop van Johannes ontleend was aan den *Joodschen proselieten doop*, dan zou hij „uit de menschen" geweest zijn (want God had immers nooit dien proselieten doop verordend). Maar dan zouden de vijanden des Heeren deze vraag ook zonder aarzelen hebben kunnen beantwoorden, en niet noodig gehad hebben, na al hun overleg, het te doen voorkomen, alsof onwetendheid hen verhinderde een beslist oordeel te vellen.

3. Al het *volk* (*Hem*) hoorende, en de *Tollenaars*, die met den doop van Johannes gedoopt waren,

„rechtvaardigden God”, d. i: „Zij keurden den weg van God, in het prediken en doopen van Johannes, goed; en dit hadden zij bewezen, dewijl zij „met den doop van Johannes gedoopt waren”. Daarentegen hadden de lieden van godsdienstiger reputatie „*de Farizeën en de Wetgeleerden*”, de rechtzinnigen en ontwikkelden onder het volk Gods, den dienaar Gods en diens boodschap tegelijk verachtende, „*den raad Gods tegen zichzelf verworpen*, van hem niet gedoopt zijnde”. Hier leert Jezus duidelijk dat de ordinantie des doops een deel was van „den raad van God”, d. i: van wat Hij wilde en beval. En voor zoo veel deze inzetting veracht wordt, voor zoo veel wordt de raad van God „verworpen”, en nadrukkelijk voegt de Heer er bij dat lieden, die aldus tegenstaan wat God gebiedt, zulks doen, „*tegen zich zelve*”.

Erasmus. „Aan de woorden van Johannes heeft het slechte en ruwe volk gehoor gegeven; ook hebben de tollenaars, krijgslieden en hoeren het gehoor gegeven, die zich haastten tot den doop van Johannes, bekenkende dat zij zondaars waren, en begeerden van de zonden afgewaschen te zijn. Alzoo hebben zij Gods gerechtigheid heerlijk gemaakt, als zij hunne eigene ongerechtigheid beken- den... Daarentegen de Farizeën, de Schrift- en Wetgeleerden, alzoo ze zich schamen hunne boosheid te bekennen, zoo hebben zij God liever tot een leugenaar willen maken, dan de waarheid aannemen, en daarom hebben zij zich verontwaardigd van Johannes gedoopt te worden tot hun eigen zelfs verderfenis.”

Robinson: „Het blijkt niet dat Johannes personen van stand of aanzien heeft gedoopt. Groote namen kunnen wij onder zijne bekeerlingen niet aanwijzen. De Farizeën, die in grooten roep van vroomheid stonden, en de Wetgeleerden, beroemd van wege hunne godgeleerde kennis,

verwierpen Gods raad door Johannes, en werden niet van hem gedoopt. Deze omstandigheid, evenwel, kan bij den menschenkenner niet het geringste vooroordeel ten ongunste van het werk van Johannes verwekken."

Dezelfde: „Die zich bij Johannes aansloten behoorden tot het „gewone volk,” tot die klasse, welke boven alle andere, het meest geneigd is tot vrij onderzoek. In het Koninkrijk der hemelen, hetwelk Johannes predikte, waren rang en aanzien niets; uitnemende talenten waren niets. Geloof en bekeering waren onmisbare vereischten tot den doop; want bij Johannes werd aan geen vergelijk gedacht, en bij zijne bekeerlingen werd geen blinde bijgeloovigheid gevonden. De personen, welke Johannes tot een volk vormde, onderscheidden zich door drie karaktertrekken: n l: vrijheid, godsvrucht en kloeken zin."

Menken. „God recht geven en zich zelven onrecht; of wat hetzelfde is: aan *alle* waarheid, aan alle beschamende, rechtende, verootmoedigende waarheid recht geven tegenover zich zelven; zich onder alle waarheid verootmoedigen, zich naar alle waarheid richten, dat is: van gezindheid veranderen, zich omkeeren, zich bekeeren. Het volk boog zich onder de snijdende en brandende woorden van den profeet... De Farizeën en Schriftgeleerden waren echter niet willens zich naar de waarheid te richten; de waarheid moest zich naar hen schikken. En omdat de waarheid dat niet deed, zoo als zij trouwens naar haren aard nooit doen kan, keerden zij haar den rug toe. Dwazen en blinden! als of de waarheid er bij verliezen zou, wanneer menschen haar niet willen"

Burkitt: „Anderen *verwierpen den raad Gods*, d. i. den geopenbaarden wil Gods, dewijl zij weigerden door Johannes gedoopt te worden. — Wij maken ons niet minder schuldig aan het verwerpen van Gods raad, wanneer wij ons in tijden van vervolging schamen den Heer te belijden, dan wanneer wij ons niet onderwerpen aan de heilige inzettingen en geboden des Heeren."

VIJFDE HOOFDSTUK.

CHRISTUS STELT ZIJN LIJDEN VOOR ONDER HET BEELD
VAN „EENEN DOOP.”

„Maar Jezus antwoordde en zeide: Gijlieden weet niet, wat gij begeert: kunt gij den drinkbeker drinken, dien ik drinken zal, en met den doop gedoopt worden, waarmede ik gedoopt worde? Zij zeiden tot Hem: Wij kunnen. En Hij zeide tot hen: Mijnen drinkbeker zult gij wel drinken en met den doop, waarmede ik gedoopt worde, zult gij gedoopt worden; maar het zitten tot mijne rechter- en tot mijne linker(hand), staat bij mij niet te geven, maar (het zal gegeven worden) dien het bereid is van mijnen Vader.” (Matth, XX: 22, 23. Verg. Mark. X: 35, 40).

„Maar ik moet met een doop gedoopt worden; en hoe worde ik geperst, totdat het volbracht zij!” (Luk. XII: 50.)

In deze aandoenlijke en hartroerende woorden wijst de Zaligmaker op de zwaarte van Zijn naderend lijden, hetwelk Hij zinnebeeldig „*een Doop*” noemt. Van zelf doet zich hier de gewichtige vraag voor: Is het besprenkelen van het voorhoofd met eenige druppelen water, of wel het *geheele inzinken* en *overstroomen* van het geheele lichaam in dat element een geschikt beeld van de groote mate des lijdens Christi?

De volgende uittrekselen zullen zonder twijfel het gevoelen ook van u, lezer, wedergeven:

O. von Gerlach. „De doop, waarvan Jezus hier gewaagt, herinnert aan eene geheele onderdompeling in het lijden. Onder dat zinnebeeld spreekt de Heer van Zijnen bloedigen dood”.

V. d. Palm: „De doop, die bij indompeling geschiedde, was een gepast beeld van eene overstelping van rampen, eindigende in dood en ondergang”.

Witsius. „De onderdompeling in water moet hier worden aangemerkt als een zinnebeeld van dien schrikkelijken afgrond, in welken Christus voor een tijd lang als verslonden werd om der wille onzer zonden; zoo als Hij in David, Zijn voorbeeld, klaagt: Ik ben gekomen in de diepte der wateren en de vloed overstroomt mij”.

H. Trelawney: „Hier, dit moet ik bekennen, hebben onze broederen Baptisten het recht aan hunne zijde; want des Verlossers lijden kan niet vergeleken worden bij eenige weinige droppelen water op het gelaat gesprengd; immers Hij werd *gedompeld* in droefenis en Zijne ziel was omringd van vervarenissen.

Gevolgtrekking. — Indien naar de bedoeling van onzen Heer de doop een zinnebeeld moest zijn van de *overstroomende droefenissen Zijner ziel*, in den hof en aan het kruis, dan wordt deze Zijne bedoeling verijdeld door de verwisseling van indompeling met besprenging. En dit toegestaan zijnde, — en het kan toch niet geloochend worden — welk godvruchtig Christen kan dan zonder diepe smart aan zulk eene verwisseling denken?

ZESDE HOOFDSTUK.

DE DOOP, ZOOALS DIE VERVAT IS IN DE OPDRACHT,
WELKE DE HEER ONMIDDELLIJK VÓÓR ZIJNE
HEMELVAART AAN ZIJNE APOSTELN GAF.

Het tot hiertoe door ons gehouden onderzoek heeft ons doen zien, dat reeds vóór Jezus openbaar optreden de doop door God zelf was ingesteld en dat de invoering daarvan was opgedragen aan Johannes den Dooper, den Voorlooper en Wegbereider van den Zone Gods. Ook hebben wij bevonden

dat deze van God gezonden Dooper niet doopte dan op belijdenis van zonden en geloof *in Dengene, die na Hem kwam, dat is in Christus Jezus*. (Hand. XIX : 4) Verder deelde de gewijde geschiedenis ons mede, dat door Christus en Zijne Apostelen in leeren en doopen eenzelfde orde werd gevolgd, t. w. : *eerst* discipelen maken en *dan* doopen. Nu willen wij nagaan wat de Heer, in het laatste bevel dat Hij Zijnen jongeren gaf, gebod omtrent den doop in verband met de prediking des Evangelies en de vorming Zijner Gemeente.

Bij de Evangelisten Mattheüs en Markus vinden wij het verhaal, daarop betrekkelijk :

„En de elf discipelen zijn heengegaan naar Galilea, naar den berg, waar Jezus hen bescheiden had. En als zij Hem zagen, baden zij Hem aan; doch sommigen twijfelden. En Jezus, bij hen komende, sprak tot hen: „Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Gaat dan henen onderwijst al de volken, (*) dezelve doopende in den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes; leerende hen onderhouden alles wat ik U geboden heb. En ziet ik ben met Ulieden al de dagen, tot de voleinding der wereld”. (Matth. XXVIII: 17 – 20)

„En Hij zeide tot hen: Gaat heen in de geheele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen. Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. Die niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden”. (Mark XVI: 15, 16) De Heer dan, nadat Hij tot hen gesproken had, is opgenomen in den Hemel, en is gezeten aan de rechterhand Gods.

De Verlosser had nu den doop des lijdens doorgegaan. Onder den vloed van den toorn Gods had Hij der zondaren rantsoen opgebracht. Daarna was Hij zegepralend opgestaan en nu staat Hij gereed

(*) Beter vertaald : Maakt alle volken tot discipelen.

in Zijne heerlijkheid op te varen. Overeenkomstig Zijn bevel zijn Zijne jongeren op den berg te Galilea bijeengekomen. De plechtige ure des afscheids is aan- gebroken. De laatste woorden zullen hun van Zijne gezegende lippen toevloeien. Wij mogen ons onge- twijfeld verzekerd houden, dat zij Hem met heiligen ernst en diepen eerbied hebben aangehoord, gelijk wij er niet minder zeker van kunnen zijn, dat de Heer dit Zijn laatste bevel in duidelijke en klare bewoordingen heeft uitgesproken, daar het toch niet minder dan de geheele werkzaamheid Zijner afge- zanten regelde en bepaalde, zoomede de vorming en leiding Zijner Gemeente.

Laat ons, waarde lezer, eveneens met diep ontzag acht geven op deze afscheidsrede van onzen Ver- lossen. Men zegt zoo vaak: de laatste woorden van beminde kinderen Gods zijn en blijven altoos heilig. Hoeveel te meer moet zulks het geval zijn met de laatste woorden van den dierbaren Verlosser, die meer liefheeft dan een broeder!

God beware ons, dat wij zouden toegeven aan eenige neiging om dit bevel des Heeren te wijzigen of om te zetten! Wie mag aan de gemeente Gods bevelen geven, dan alleen Hij, die gehoorzaam ge- worden zijnde tot in den dood des kruises, daarom een naam heeft ontvangen boven allen naam en Die door God gesteld is tot het Hoofd Zijner Gemeente? Hij zelf zegt dat Hem „*alle* macht is gegeven in den hemel en op aarde.” Buigen wij ons dan met diepen eerbied voor Hem neder en hooren wij wat Hij ge- biedt, biddende bereid te worden bevonden om alles te verloochenen wat daartegen strijdt.

Het bekende woord: „De Bijbel is zijn eigen en beste uitlegger” geldt ook hier. Wat ons bij den eenen

Evangelist misschien minder duidelijk of volkomen voorkomt, wordt ons door den anderen verklaard of aangevuld. En zulk een uitlegging geldt toch zeker voor den liefhebber van Gods Woord meer dan die van al de critici te zamen.

Wanneer wij de woorden der lastgeving bij Mattheüs en Markus met het oog op de orde: Prediking en Doop, te zamen voegen, dan verkrijgen wij dit geheel: Gaat dan henen in de geheele wereld tot alle volken; maakt discipelen door de prediking van het Evangelie aan alle creaturen; doopt wie gelooft, in den Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes en hij zal zalig worden. (*)

Wij zouden niet aan het einde komen, indien wij de uitleggers, mannen van gezag ook onder de kinder-

(*) Hinton zegt: „Het woord in Matth. XXVIII: 19 overgezet door „onderwijzen“ (Grieksche *μαθητευω*) komt ook voor in Matth. XIII: 52 „ieder schriftgeleerde *onderwezen* in het koninkrijk der hemelen“; in Matth. XXVII: 57, waar Jozef van Arimathea genoemd wordt een „discipel van Jezus“ en Hand. XIV: 21: „Als hij die stad het Evangelie verkondigd en vele discipelen gemaakt“ had. Dit zijn al de gevallen, waarin het werkwoord *matheteuo* in het Nieuwe Testament voorkomt.

Lenoir zegt: „Het is van belang op te merken dat het woord *discipel*, dat ruim 250 maal in het N. T. voorkomt, nooit eenvoudig een *hoorder* des woords beteekent, die door een samenloop van omstandigheden, of door den wil van anderen in aanraking met het Evangelie gekomen is: noch ook dezulken, tot wie de Apostelen voor het eerst de boodschap des heils brengen, al wordt dat woord, zooals te Berea, met ingenomenheid ontvangen. Het dient integendeel *altijd* en *overal* ter aanwijzing van hen, die het Evangelie gehoord en aangenomen hebben: die in staat gesteld om Christus als hunnen Heer te leren kennen, zich aan Hem verbinden en tot gehoorzaamheid aan Zijnen wil zich verplichten; en die dus overtuigd van de voortreffelijkheid des Christendoms, zich onder het geval van 's Heilands volgelingen en belijders scharen, en niet zich vergenoegen met een gewillig en lijdelijk aanhooren van de waarheid, die hun van Christus wege aangekondigd wordt. Kortom: *discipelen* in evangelischen zin, zijn *geene scholieren*, die eene les leeren, waarvan zij de beteekenis en strekking niet verstaan; het zijn *aanhangers* en *volgelingen*. Zoo hoort — om met een enkel voorbeeld de zaak nog duidelijker te maken — geheel Jeruzalem

doopers, wilden aanhalen, die onvoorwaardelijk toestemmen, dat Jezus in dit bevel verordende, dat het discipelschap den doop moest voorafgaan, evenals zulks tot op dien tijd toe de regel geweest was van Zijnen voorlooper, van Hem zelven en van Zijne discipelen.

Wij wilen slechts een paar van die getuigenissen aanhalen.

Baxter, hoewel zelf kinderdooper, laat zich aldus uit:

„Gaaf dan henen en maakt alle volkeren tot discipelen, dezelve doopende" enz."— Zij, die beweren, dat de menschen **door** den doop tot discipelen gemaakt worden, en niet **voor** den doop, houden zich niet aan den zin van den tekst; niet aan hetgeen waar en redelijk is — anderszins waarom zou de een gedoopt worden en niet de ander? In deze Schriftuurplaats hebben wij niet een occasioneele, in den loop van een geschiedverhaal voorkomende, vermelding van den doop; maar zij behelst de eigen lastgeving van Christus aan Zijne apostelen om te prediken en te doopen, en wijst voorbedachtelijk hunne verschillende werkzaamheden in hare door Jezus gestelde orde aan.

Hun *eerste* taak is: door onderwijzing of prediking discipelen te maken; welke discipelen bij Markus geloovigen genoemd worden. Hun *tweede* werk is: de discipelen of geloovigen te doopen, waaraan de belofte der zaligheid toegevoegd is. Het *derde* werk: hen te leeren onderhouden alle andere dingen, die verder in de schoel van Christus te leeren zijn.

de prediking van den Dooper, en zouden dus ook de Farizeën feitelijk als zijne scholieren zijn te beschouwen, maar zij worden toch niet gedoopt, noch ook tot zijne discipelen gerekend.... En zoo kunnen ook de Farizeën, die zoo menige ernstige bestraffing van Jezus ontvangen, de verklaring afleggen, dat allen die Jezus aanhingen, Zijne discipelen mochten heeten, maar dat zij zelven verlangden discipelen van Mozes te blijven. (Joh. IX : 28.)

Deze orde te minachten (**let wel, lezer, wat deze godvruchtige kinderdooper nu nog verder zegt**), is alle regelen van orde te verloochenen; want waar kunnen wij verwachten haar te vinden, zoo niet hier? Ik beken, dat ik in mijn geweten door dezen tekst ten volle overtuigd ben dat geloof, ja *zaligmakend* geloof den doop moet voorafgaan, en dat de dienaar van het Evangelie het belijden er van moet afwachten."

Van Oosterzee: „Het eerste doopsbevel had bepaald het oog op volwassenen en werd ook aan deze volvoerd." (*)

Goszner: „Het geloof wordt door den Heiland den doop vooraf gezet, wijl Zijne oogen in de eerste plaats naar het geloof zien, en *degenen die gedoopt worden, vóór alles in Hem moeten gelooven*; zoo zou voor zulken de doop een zegel zijn, gelijk Abraham de besnijdenis ontving, tot een zegel des geloofs, dat hij reeds deelachtig was *vóór* de besnijdenis.

Saurin: „In de eerste kerk ging het onderwijs den doop vooraf, *overeenkomstig het bevel van Christus*: Gaat dan heen, onderwijst alle volken, dezelve doopende, enz"

Calvijn: „Dewijl Christus beveelt het onderwijs aan den doop te doen voorafgaan en Hij *alleen geloovigen* tot den doop toegelaten wil hebben, zoo schijnt het dat de doop niet recht bediend wordt, tenzij het geloof voorafga."

Hiëronymus -- (de meest geleerde der Latijnsche Kerkvaders): „In de *eerste* plaats leeren zij al de volkeren; dan, *nadat* zij onderwezen zijn, doopen zij hen; want het is ongerijmd, dat het lichaam het sacrament des doops ontvange, wanneer niet de ziel *van te voren* het ware geloof is deelachtig geworden".

Er zijn al heel wat pogingen aangewend (zie o. a. in Dr. Tijms „Beteekenis van den Christelijken Doop") om dit woord van Jezus om te zetten

(*) De Hoogleraar vindt in deze lastgeving des Heeren zeer ten onrechte het „eerste" doopsbevel. Opmerkelijk dat nooit door hem werd aangewezen het „tweede" doopsbevel. hetwelk „het oog op *zuigelingen* had."

in: Maakt hen tot discipelen *door* ze te doopen. (*) Maar is het mogelijk een volwassen persoon tot discipel te maken, in wat zin een Christen dien term dan ook neme, door hem met of tegen zijnen wil te doopen? Zoo niet, hoe kan dan, waar zulk eene toediening des doops een volwassene laat gelijk hij is, een zuigeling tot discipel gemaakt worden door die handeling?

Voorts bedenke men nog, hoe weinig het zich verwachten laat, dat de Zaligmaker juist in dit laatste bevel, hetwelk, gelijk wij reeds opmerkten, al den arbeid Zijner dienstknechten regelt, eene zoo gewich-

(*) Wij kunnen niet nalaten het volgende staalje mede te deelen van de wijze, waarop rechtzinnige schriftgeleerden het aanvatten om het volk duidelijk (?) te maken, op wat grond de zoogenaamde kinderdoop rust.

Pengilly deelt de schets mede eener leerrede van Ds. Simeon van Cambridge. De tekst is Matth. XXVIII: 19. Het tweede punt: de last welken Jezus de apostelen opdroeg. 1e. Zij moesien alle volkeren *onderwijzen*; 2e. zij moesten *hunne bekeerlingen doopen* in den naam der Heilige Drieëenheid (Sacred Three). Daarop voegt de prediker er bij: „Maar hoewel zij eerst volwassenen onderwezen en ze dan doopen, zoo keerden zij deze orde om met betrekking tot kinderen.

Dezen laatsten zin lezende, zal menig lezer met verbazing vragen: *Wie* keerde deze orde om? Het antwoord is hier: zij: d. i. de Apostelen. *Welke* orde keerden de Apostelen om? is de tweede vraag. Het antwoord luidt: De orde van Jezus Christus, t. w. eerst: *onderwijzen*, en *ten tweede* doopen.

Vreeselijke gedachte! Hier komt het woord te pas van een ander godgeleerd voorstander van den kinderdoop, Arch. Hall. „Wie is de vermetele worm des stofs, die het durft wagen de verordeningen te veranderen van Hem, die der Gemeente gegeven is boven alle dingen...? Zijne heilige geboden worden niet ontsierd door die onvolkomenheden, welke ook de best ontworpen stelsels van menschen aankleven en die daarom naar verbetering doen vragen. Het is hoogst gevaarlijk en aanmatigend eenige ceremonie of eenige zelf gekozen plechtigheid aan de ordonantiën des Hemels toe te voegen.“ (Aanm. op Matth. XXVIII: 18, 19).

Wie het meent te mogen doen, die zie toe voor zichzelf; maar wij bidden u, lezer, ban uit uw hart elke gedachte, als zouden de Apostelen zich veroorloofd hebben, huns Meesters bevel en inzetting te veranderen. Zoo iets doen getrouwe knechten des Heeren niet.

tige nieuwigheid zou invoeren, als den tot op dien oogenblik bij Zijne apostelen geheel onbekenden Kinderdoop, zonder zulks in duidelijke en klare woorden uit te spreken. Het betrof hier toch niet minder dan de samenstelling van Zijne Gemeente! En dan zij ook nog opgemerkt dat de verklaring: „Maakt alle volken tot discipelen, dezelve doopende, d. i. *door ze te doopen*,” even onhoudbaar is als dat men den zin: „Johannes kwam in de woestijn, predikende” veranderde in: Johannes kwam in de woestijn, *door te prediken*. Wat een waarlijk niet ten gunste van den doop der geloovigen partijdig getuige hiervan zegt, diene tot bewijs:

Dr. A. Kuyper. — „Gaaf nu henen en onderwijst alle volkeren, dezelve d. i. *de discipelen geworden personen*, doopende enz.” In onze vertaling (de Statenvertaling) maakt het den indruk als of de woorden: „*dezelve* doopende”, terug slaan op alle volken” en dus wil zeggen „alle volken doopende”. Dit is intusschen niet zoo. Er staat *αὐτοὺς* en niet *αὐτά* d. w. z. een mannelijk en geen onzijdig voornaamwoord, terwijl toch „alle volken” in het Grieksch evengood als in onze eigen taal van onzijdigen geslachte is. „Dezelve” mag dies, zonder meer, volstrekt niet van „alle volken” in absoluten zin verstaan worden.”

Wat betreft de vraag of de woorden: „In den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes” eene door Jezus bepaald gewilde formule aangeven, gelijk velen meenen, zulks is even moeielijk te bewijzen als dat door het „in den naam van den Heere Jezus” bij het doopen in Hand. VIII: 16 eene formule wordt aangegeven. In elk geval voert Jezus hiermede geen nieuwen doop in.

Ten slotte nog een bedenking en hare oplossing. Soms wordt aangevoerd: „Jezus heeft bevolen: On-

derwijst alle volken, dezelve doopende, enz.; de kindertjes maken een deel der volkeren uit; bijgevolg is ook hun doop bevolen." Tegenover dit gevoelen slechts deze vraag: Op wie had de Heiland het oog, als Hij zeide: „Onderwijst alle volkeren”? De lezer antwoordt ongetwijfeld: Op zulke personen, die in staat waren onderwijs te ontvangen, en dus niet op kinderkens, die niet kunnen verstaan, wat gesproken wordt. Is dit nu waar — en wie zal zulks tegen spreken? — dan moet onze Heiland ook diezelfde personen op het oog hebben, wanneer Hij terstond daarop laat volgen: dezelve doopende. En daar onderwijzen het doopen voorafgaat, zoo zegt Mattheus in eenigszins andere woorden wat Markus aldus uitdrukt: Predikt het Evangelie aan alle creaturen (d. i. *alle redelijk schepsel, dat bekwaam is die prediking aan te hooren*); die geloofd zal hebben en (*daarna*) gedoopt zal zijn, die zal zalig worden.

Met het oog op dat onbetwistbare voorafgaan des geloofs aan den doop zegt dan ook de Hervormer

Luther. „Vragen wij *wie de personen* zijn, die ontvangen wat de doop geeft en aanbrengt, dat wordt ten nauwkeurigste en duidelijkste uitgedrukt in de woorden: „Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden”, d. i. *Het geloof maakt de personen alleen waardig het goddelijke water ten zegen te ontvangen*; want aangezien zulks hier in de woorden bij en met het water voorgedragen en beloofd wordt, kan het niet anders worden ontvangen, dan waar wij zulks van harte gelooven. *Zonder geloof is het tot niets nut*, moge het ook in zich zelven eene goddelijke, overheerlijke schat zijn... Dit staat nu eenmaal vast: *wat geen geloof is, dat is tot niets nut en ontvangt ook niets.*”

Ingevolge de lastgeving van Christus bij Zijne

hemelvaart werden dus nooit personen gedoopt, die niet konden weten wat zij deden; even zoo min als het ooit te voren geschied was door 's Heeren discipelen of door Zijnen voorlooper. Waar men dus later ooit kinderkens gedoopt heeft, heeft men zich moeten beroepen op iets anders dan *deze* lastgeving. Wij willen nu nagaan, hoe en aan wie, blijkens de Schrift, de Apostelen na Jezus verhooving ten hemel den doop hebben bediend. Mochten wij in eenigerlei opzicht 's Heeren wil in deze zaak niet verstaan hebben, dan zal hunne handelwijze — immers zij zijn gansch getrouwe dienstknechten geweest — onze dwaling in helder licht stellen. Hebben wij wij daarentegen 's Heeren bevel begrepen, dan moet hun voorbeeld onze opvatting rechtvaardigen en bevestigen.

NEGENDE HOOFDSTUK.

DE HANDELINGEN DER APOSTELEN.

Dit boek is geschreven door Lukas den Evangelist, die ooggetuige was van vele daarin vermelde feiten, aangezien hij een metgezel en medearbeider van den Apostel Paulus was. Wat hij in de inleiding op zijn eerste boek als doel van zijn schrijven aangaf. n. l. de *zekerheid* te doen kennen van de dingen des Christendoms, mag ongetwijfeld ook hier vertrouwd worden. En daar bovendien Lukas behoort tot hen, die wij erkennen door den Geest Gods geïnspireerd te zijn, zoo kunnen wij ons in alles veilig verlaten op wat hij ons mededeelt.

In dit boek treffen wij *negen gevallen* van doopsbediening aan.

I. DE DOOP OP DEN PINKSTERDAG.

Op dezen gedenkwaardigen dag, tien dagen na Jezus hemelvaart, behaagde het God Zijne belofte

van de zending des Heiligen Geestes aan de jongeren te vervullen, terwijl zij met elkander te Jeruzalem waren. Door de wonderwerking des Geestes werden zij gedreven, in menigerlei talen te spreken tot de menigte van uit allerlei volken te Jeruzalem vergaderde Joden, zoodat een iegelijk dezer hen *in zijne eigene taal de groote werken Gods* hoorde verkondigen. Toen nu sommigen begonnen te spotten, trad Petrus op en hield een indrukwekkende toespraak, in welke hij de Joden beschuldigde, den Heer der heerlijkheid gekruisigd te hebben; maar — voegde hij er bij — God heeft Hem, als Heer en Christus, aan Zijne rechterhand verhoogd. Daarop volgen de verzen, die op den doop betrekking hebben en de personen beschrijven, welke den doop ontvingen.

„En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart en zeiden tot Petrus en de andere Apostelen: Wat zullen wij doen, mannen broeders? En Petrus zeide tot hen: Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in den naam van Jezus Christus tot vergeving der zonden; en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen. Want u komt de belofte toe en uwen kinderen en allen die daar verre zijn, zooveel als er de Heer, onze God, toe roepen zal". (Hand. II: 37, 39) „Die dan Zijn Woord gaarne aannamen werden gedoopt, en er werden op dien dag toegedaan omtrent drie duizend zielen. En zij waren volhardende in de leer der Apostelen, en in de gemeenschap en in de breking des broods en in de gebeden. (vs. 41, 42) „En zij prezen God, en hadden genade bij het gansche volk. En de Heer deed dagelijks, tot de Gemeente, die zalig werden." (vs. 47).

Wij hebben nu na te gaan, hoe de apostel Petrus Zijns Heeren laatste bevel opvolgde.

Hij begint met *prediking* en maakt met geen enkel woord melding van den doop, voor en al eer onder zijne hoorders sommigen zich openbaren als blijkbaar beantwoordende aan den door Jezus gestelden eisch „*die geloof*”. Deze personen worden gedoopt. Het verhaal beschrijft hen voorts als zulken die

1e. *Diep verslagen* waren door de hun voorgestelde waarheid en diensengevolge vroegen: „*Wat zullen wij doen?*”

2e. Vermaand werden tot verzaking hunner zonden: „*Bekeert u!*”

3. De boodschap des heils *gaarne aannamen* en daarop gedoopt en der Gemeente toegedaan werden en

4e. *Volstandig bleven* in de leer en de praktijk des Evangelies.

Van al deze bijzondere trekken is niet een enkele toe te kennen aan kinderzens, die nog niet weten dat zij leven. Evenwel in het 39ste vers komt een woord voor, 't welk door de voorstanders van den kinderdoop nog al eens aangevoerd wordt tot verdediging van die praktijk t. w. „U komt de belofte toe, en *Uwen kinderen*.” Men wil daaruit afleiden, dat de Apostel verwijst naar een of andere *belofte*, krachtens welke kindertjes den doop toekomt. Tot waardeering van dit gevoelen lette men op de *drie* volgende bijzonderheden:

1e: De belofte, op welke zich de Apostel beroept, heeft geen betrekking op *zuigelingen*; want zij spreekt van de gave des Heiligen Geestes met de daaraan gepaard gaande uitwerkingen, voor welke zulke jonge kinderen niet vatbaar zijn.

De lezer weet immers dat de toeschouwers verbaasd waren over de uitwerkingen, bij deze gelegenheid te weeg gebracht door de gift des Geestes.

Om hun de oorzaak hunner verbazing te verklaren, verzekert de Apostel hun (vs. 16—18), dat dit de vervulling was van Joël's profetie: „*Ik zal Mijnen Geest uitgieten over alle vleesch, en Uwe zonen en Uwe dochteren zullen profeteeren*” enz. (Joel II:28.) Als hij vervolgens een indrukwekkende rede uitgebracht hebbende, bemerkt dat zijne hoorders diep bewogen en verbaasd, ja verslagen van hart geworden zijn, wijst hij hen andermaal en wel met het oog op hun eigen belang, op wat door Joël toegezegd was, op die belofte, zeggende: „Bekeert U... en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen, want — dat is de grond, waarop ik u zulks verzekeren mag — de *belofte* is voor u en voor Uwe kinderen.” Welnu daar de gift des Geestes, met zijne wonderwerkingen, de beloofde zaak is en daar *zuigelingen* voor die gift *onvatbaar* zijn, zoo kan de belofte ook geenszins kinderzens gelden.

De volgende geleerde kinderdoopers spreken zich hierover aldus uit.

Dr. Whitby. — „Uit deze woorden kan het recht om kinderzens te doopen niet bewezen worden; daar de belofte hier bedoeld geene andere is dan die des Heiligen Geestes, vermeld in het 16e, 17e en 18e vers, en dus alleenlijk betrekking hebbende op de tijden van wonderbare uitstorting des Heiligen Geestes, en op die personen, welke, ingevolge hun leeftijd, vatbaar waren voor deze buitengewone giften.”

Dr. Doddridge. „*De belofte is voor U en Uwe kinderen.* In overweging nemende dat de gift des Geestes juist te voren vermeld is, schijnt het allernatuurlijkste deze woorden te houden voor eene verwijzing naar die uitspraak in Joël, welke zoo breed is aangehaald in het 17 vers e. v. v., waar God de uitstorting des Geestes belooft op hunne zonen en dochteren.”

Kantteekenaars Statenvert. — „Uwen kinderen,” d. i. „Uwen zonen en dochteren, gelijk er staat in Joël II:28.”

2e. Het woord in den grondtekst *τεκνα*, bij ons door „kinderen” overgezet, beteekent nakroost, nakomelingschap, en niet juist kleine kinderen.

Limborch. — „Onder *τεκνα* verstaat de Apostel niet kinderen, maar nakomelingen; deze beteekenis heeft dit woord op verscheidene plaatsen in het N. T; b. v. Joh. VIII:39: „Indien gij Abrahams kinderen waart, zoo zoudt gij de werken Abrahams doen.” Daarom is het zonneklaar dat het argument, hetwelk zoo dikwijls aan deze plaats tot verdediging des kinderdoops ontleend wordt, *geene kracht heeft en gansch nutteloos is.*”

Hammond. — „Wanneer er zijn, die zich ten gunste van den kinderdoop beroepen op Hand. II:39, zoo kan ik niets tot hunne verdediging bijbrengen. Het woord „kinderen” daar ter plaatse ziet inderdaad op de nakomelingschap der Joden, en niet bijzonder op hunne zuigelingen.”

Is ons dus uit alles duidelijk gebleken dat Petrus onder *Uwe kinderen* in de belofte van Joel verstaat: „*zonen en dochteren, die profeteeren en jongelingen die gezichten zien zullen,*” zoo hebben wij

3e. Voorts ook te bedenken, dat de woorden des Apostels, welke onmiddelijk volgen, zijn eigen opvatting der geheele zaak zeer beslist bepalen. Immers hij zegt: „U komt de belofte toe en uwen kinderen en allen die daar verre zijn, **zoo velen er de Heer onze God toeroepen zal.**” Geen Christen zal toch beweren, dat de gave des Heiligen Geestes, hier beloofd, aan de Joden en hunne kinderen en *allen* die daar verre zijn, zonder eenige beperking, is toegezegd. „De Heilige Geest,” om des Apostels eigen woorden bij eene andere gelegenheid te gebruiken, „wordt alleen geschonken

„dengenen, die God gehoorzaam zijn,” (Hand. V : 32.) gelijk ook Jezus zeide: „De wereld kan Hem niet ontvangen.” (Joh. XIV : 17.)

v. d. Palm. — „Zoo velen de Heer onze God daartoe roepen zal” d. i. die God tot de gemeenschap des Evangeliums zal noodigen, en die deze roeping volgen zullen.”

M. Henry. — „Bij dit algemeene, houde men de volgende beperking in het oog: *zoo velen hunner*, d. i. zoovele bijzondere personen onder alle volken, *als de Heer onze God krachtadig zal roepen* tot de gemeenschap van Jezus Christus.”

Gevolgtrekking. Uit alles blijkt duidelijk dat op dezen Pinksterdag niemand werd aangemoedigd om op den doop te hopen, dan alleen zulken bij wie het openbaar werd dat de prediking der waarheid doel getroffen had. Wij lezen dan ook dat werkelijk geene anderen gedoopt werden dan „*die het woord gaarne aannamen.*” „Die dan zijn woord gaarne aannamen werden gedoopt.” Tot zoo ver en geen stap verder leidt ons onze gids, t. w. het Woord van God.

II. FILIPPUS DOOPT IN SAMARIA.

„En Filippus kwam af in de stad Samaria en predikte hun Christus. En de scharen hielden zich eendrachtelijk aan hetgeen van Filippus gezegd werd, dewijl zij hoorden en zagen de teekenen die hij deed” (Hand. VIII : 5, 6). En er werd groote blijdschap in die stad (8) Toen zij Filippus geloofden, die het Evangelie van het Koninkrijk Gods en van den naam van Jezus Christus verkondigde, werden zij gedoopt, beide mannen en vrouwen. En Simon geloofde ook zelf, en gedoopt zijnde bleef gedurig bij Filippus, en ziende de teekenen en groote krachten, die er geschieden, ontzette hij zich”. (12, 13.)

Zoowel bij deze gebeurtenis, als bij de vorige, is de last des Heeren letterlijk opgevolgd. Filippus *begon* zijn werk in Samaria door *Christus te prediken*. De

Samaritanen werden grootelijks verblijd èn door die prediking, èn door de teekenen, die haar vergezelden. Van den doop evenwel wordt geen melding gemaakt, dan voor zij de prediking van het Evangelie des koninkrijks geloofden; *toen werden zij gedoopt, beide mannen en vrouwen.*"

Indien het nu de wil van Christus ware, dat kinderkens gedoopt zouden worden en indien het waar ware, dat de Apostelen, evenals tegenwoordig zoovele zendelingen onder de Heidenen, gewoon waren kindertjes tegelijk met hunne ouders te doopen, dan moest — indien er onder deze mannen en vrouwen, te Samaria waren die kinderen hadden, hetgeen toch zeker voor hoogst waarschijnlijk gehouden mag worden — Filippus ook die kleinen gedoopt hebben, (*) maar indien hij *mannen, vrouwen en kinderen* gedoopt had, zou er dan aan gedacht kunnen worden, dat de door Gods Geest geleide geschiedschrijver, die toch zekerlijk in zijn tweede boek, even als in zijn eerste, begeerde te vermelden „*al* hetgeen door Jezus beide gedaan en geleerd was," en die hier ongetwijfeld niet minder nauwgezet te werk

(*) Pengilly merkt hierbij aan: In de verslagen, welke wij van de kinderdoopende zendelingen onder de Heidenen ontvangen, berichten onze broederen ons even zoo het aantal kinderen, als dat der volwassenen, door hen gedoopt. B. v.: In een zendingsbericht uit Zuid-Afrika lees ik: „Gedurende dit jaar werden 20 volwassenen en 21 kinderen gedoopt". Een bericht uit West-Afrika luidt: Sept. 3 Zondag. „Ik predikte enz. en daarna doopte ik 23 volwassenen en 3 kinderen. Op den eersten Zondag dezer maand doopte ik 34 volwassenen en hunne kinderen; 48 in het geheel". De zending Maulit in Hindostan schreef: „De vorige maand doopte ik 5 volwassenen en 4 kinderen". De Eerw. Barff, Zuidzee-eilanden: „30 personen werden aan de gemeente toegevoegd en een aantal gedoopt, waaronder 16 kinderen."

Zijn zulke berichten niet gansch natuurlijk, waar men den kinderdoop huldigt? En van waar door de geheele geschiedenis der Apostolische werkzaamheid heen, zulk een volkomen zwijgen op dit punt? Eenvoudig omdat de praktijk der Apostelen niet die der kinderdoopers was.

ging, als toen hij „alles van voren van naarstiglijk onderzocht” had, zijnde het zijn bepaalde bedoeling dat zijn lezer „de zekerheid kennen mocht van de dingen,” wij zeggen: zou er dan aan gedacht kunnen worden, dat hij van de drie klassen der gedoopte personen *twee bijzonderlijk vermelden* zou en de derde verzwijgen? (*) Dit zou ten eenenmale onbegrijpelijk zijn en daarom maken wij deze

Gevolgtrekking. — Dewijl de Evangelist bericht: *zij die Filippus geloofden*, die het Evangelie van het koninkrijk Gods en van den naam van Jezus Christus verkondigden, werden gedoopt, beide *mannen en vrouwen*; en dewijl hij, indien de *kinderen* van die mannen en vrouwen ook gedoopt waren, zulks mede had moeten vermelden om een getrouw en volkomen verslag te geven van dit geval; doch integendeel deze dan zoo natuurlijke en noodige bijvoeging niet maakt, zoo ligt daarin van zelf opgesloten, dat alleen geloovige *mannen en vrouwen* gedoopt werden te Samaria; dat *geene kinderkeus* deze ordonantie met hen ontvingen en dat derhalve de praktijk des kinderdoops in dien tijd nog niet bestond.

Een onbevangen lezing van dit verhaal van Lucas moet volstrekte instemming verwekken met hetgeen van deze doopelingen gezegd wordt door

Da Costa. „Deze menigte van mannen en vrouwen, die op de prediking van Filippus den doop *vragen* en ontvangen.

III. DE DOOP VAN DEN KAMERLING.

Deze Kamerling was een man van hoog aanzien in Ethiopië en waarschijnlijk een Jodengenoot. Hij

(*) Als een bijdrage tot de vergezochte en gansch ongegronde redeneeringen, waartoe men komen moet om dit getuigenis der Schrift te verduisteren, zie men o. a. Dr. Tjím in zijn meergenoemd werk „De Beteekenis van den Christelijken Doop” over Hand. 8: 12.

kwam terug van Jeruzalem, waar hij had aangebeden, toen Filippus op Goddelijke aanwijzing zich bij hem voegt, terwijl hij in de profetie van Jesaja de zoo welbekende woorden las: „*Hij is als een schaap ter slachting geleid*”. Op de vraag van Filippus, of hij verstond hetgeen hij las, drukt hij zijne begeerte naar nadere onderrichting uit en verzoekt hij Filippus zich naast hem in den wagen te zetten. Aan dat verzoek werd voldaan en

„Filippus deed zijnen mond open, en beginnende van diezelfde Schrift, verkondigde hem Jezus. En alzoo zij over weg reisden, kwamen zij aan een zeker water; en de kamerling zeide: Ziedaar water, wat verhindert mij gedoopt te worden? En Filippus zeide: Indien gij van ganscher harte gelooft, zoo is het geoorloofd. En hij, antwoordende, zeide: „Ik geloof, dat Jezus Christus is de Zoon van God.” En hij gebod den wagen stil te houden, en zij daalden beiden af in het water, zoo Filippus, als de kamerling, en hij doopte hem. En toen zij uit het water opgekomen waren, nam de Geest des Heeren Filippus weg, en de kamerling zag hem niet meer; want hij reisde zijnen weg met blijdschap” (Hand. VIII: 35—39).

Na de lezing van dit verhaal zal wel niemand eenige nadere aanwijzing behoeven, dat Filippus ook hier handelde overeenkomstig des Heilands lastgeving bij Zijne hemelvaart. Wij hebben hier ook een duidelijk voorbeeld, hoe de Apostelen handelden, voor zij iemand tot den doop toelieten. Ware Filippus de leer en de praktijk des doops van zoovele voorgangers in later tijd toegedaan geweest, dan zou hij den Kamerling daartoe wel gerechtigd hebben geacht, zoodra deze hem bekend werd als iemand, die naar Gods Woord wilde luisteren. „Indien,” zegt Lenoir, „het genoeg is dat men zich een *scholier* betoont, die

begeerig is de waarheid te leeren kennen, dan had de kamerling wel *zonder voorafgaande belijdenis* des geloofs gedoopt kunnen worden, getuige zijn reis naar Jeruzalem en het lezen van den profeet Jesaia, waarmede hij zich op den weg bezig hield. Toch doopt Filippus hem niet, alvorens hij van zijne lippen de belijdenis heeft gehoord: „ik geloof.” Dit is de vaste regel, waaraan de Apostelen zich hielden; maar die regel is ook de verklaring van den zin, waarin de Apostelen de woorden van hunnen Meester hebben opgevat.”

Behalve deze geneigdheid tot de waarheid bij den Kamerling zou ook nog de rechtstreeks Goddelijke toeleiding tot zijne onderwijzing gevoegd kunnen worden en — waar niet minder mede gerekend mocht worden — zijn ernstige begeerte naar den doop. Maar toch wilde, toch durfde Filippus hem niet doopen, alvorens hij openlijk beled *„van ganscher harte te gelooven.”* De dienstknecht des Heeren hield er zich ongetwijfeld aan, dat Christus deze ordonnantie voor zulken, en voor zulken alleen, had ingesteld. Door niets kan duidelijker bewezen worden, dat eene verklaring of belijdenis des geloofs onafwijsbaar noodig was vóór den Doop.

Die beweren, dat dienstbaren en kinderen in dien tijd gedoopt werden met en om der wille van het geloof van ouders of meesters, zouden een moeilijke taak te vervullen hebben, indien zij in dit geval eenigen grond voor hun gevoelen moesten aanwijzen. Welk een ongerijmdheid toch: aan te nemen dat de knechten des kamerlings zonder eenige belijdenis of onderwijzing tot den doop zouden toegelaten zijn, terwijl het hun vromen meester niet vergund werd, voor en al eer hij een vrijwillige en openlijke belijdenis van zijn ge-

loof in Christus afgelegd had! Maar Filippus doopte *niemand dan den kamerling* en daaruit mogen wij veilig besluiten, dat de Apostelen „zulke gewoonten niet hadden, noch de gemeenten Gods.”

De Protestantsche verdedigers van den doop der kinderen en dienstbaren met en om hunne ouders en meesters schijnen weinig besef te hebben van den afgrond, aan welks rand zij zich begeven, wanneer zij spreken van zulk doopen op het geloof van een familiehoofd naar analogie van de wet der besnijdenis. Terecht wordt daaromtrent opgemerkt door

Dr. Kendrick. — „Dat een vrouw, welke nog zoo even aan Juno had geofferd; dat dochters, die zoo even hare gelofte aan Venus betaald hadden; dat zonen in wier handen nog even te voren de offergaven aan Mars gedragen werden; dat dienstboden, die dagelijks Mercurius, den God der dieven, als hun schutspatroom aanriepen; dat al deze lieden, alleenlijk op of om het geloof van een of twee waarlijke bekeerde personen, de zoo pas gegronde Christelijke gemeente met een breeden stroom van het ruwste heidendom zouden overzwalpt hebben, is een zoo ongerijmd en onbekookt denkbeeld, dat ik openlijk verklaar, het voor onmogelijk te houden, dat *één onder duizend*, die den doop van huisgezinnen als oorspronkelijk Christelijk gebruik handhaven, zoo iets *werkelijk* zou gelooven.’

Dit in betrekking tot de vraag: Wie gedoopt moet worden? Ook met het oog op de vraag: Hoe moet gedoopt worden? bevat ons verhaal belangrijke wenken, omdat *gelegenheid* en *omstandigheid* in dit geval nauwkeuriger worden medegedeeld dan ergens elders in de Schrift. De lezer merke op de volgende zaken:

a. Indien *besprengen* of *begieten* de vorm des Doops ware, door Christus verordend, en door de Apos-

telen gevolgd, zoo bedenke men dat wij, op het meest voldoende gezag ons verzekerd moettende houden dat reizigers door deze woeste streek „nooit verzuimen” zich te voorzien van gevulde watervaten voor hunne tochten en dat deze voorzorg „beslist noodzakelijk” is, ook zonder aarzelen kunnen aannemen, dat de Kamerling alles bij zich had, wat tot de bediening dezer ordinantie vereischt werd, en *hij dus niet noodig had te wachten totdat* „zij aan een zeker water kwamen”. Met het oog daarop, zegt, zich tevens beroepende op het reisverhaal van Dr. Shaw,

Dr. Doddridge. — Het zou geheel onnatuurlijk zijn aan te nemen, dat Filippus en de kamerling alleen daarom in het water afstegen, opdat de eerste een weinig daarvan in de hand name, om dat over den Kamerling uit te gieten. Een man van zoo aanzienlijken stand had ongetwijfeld op zulk een reis door een woest land allerlei vaatwerk bij zich; een voorzorg, beslist noodzakelijk en nooit nagelaten door reizigers in die streken”. Zie Dr. Shaw's *Reizen*.

b. Het verhaal bericht ons, evenwel, dat zij voortreisden, totdat „zij kwamen (ἐπὶ τοῦ ὕδατος) *aan een zeker water.*” En het blijkt voorts duidelijk, dat de aanblik van dit „water”(*) bij den kamerling den plotseligen uitroep verwekte: „Ziedaar water, wat verhindert mij gedoopt te worden?” Hoe dwaas zou zulk een woord geweest zijn, indien water, hetwelk hij bij zich in den reiswagen had, voldoende geweest ware!

c. Maar laat ons eens voor een oogenblik aannemen, dat de kamerling zich niet had voorzien van

(*) v. d. Palm: Waarschijnlijk een kom, waarvan het water zich uit een nabijgelegen bron verzamelde. Men toont thans nog zulk een water op den weg tusschen Gaza en Jeruzalem en houdt het voor hetzelfde, waarin de kamerling gedoopt is.”

Zie verder hierover Het A a n h a n g s e l.

water voor zijnen tocht, of door een ander ongeval er van beroofd was geworden, dan zou het *nu*, toen zij aan „zeker water” gekomen waren, gemakkelijk en ook alleszins te verwachten geweest zijn, dat een zijner bedienden hem zooveel bracht als tot begieten of besprengen noodig was, zonder dat hij of Filippus zich naar het water behoefde te begeven. Toch, hoewel hij „gebood den wagen stil te houden” wordt van zulk een bevel niets vernomen. Maar

d. Den wagen verlatende „daalden zij beiden af in het water” (*εἰς τὸ ὕδωρ*) *in aquam*. Wij bemerken dus, dat het niet genoeg was, te komen *tot* het water, hetgeen zoo vaak als de zin van den oorspronkelijken tekst voorgesteld wordt; want dat was natuurlijk geschied, eer zij er in konden afdalen. Maar er is hier een *tweede* bijzonderheid — nadat zij *tot* het water gekomen waren, daalden zij er *in* af.

e. De door Gods Geest geleide schrijver voegt er nog bij, dat het niet de kamerling *alleen* was, die in het water afdaalde, want „zij daalden beiden af,” en dit wordt, als om een einde te maken aan alle mogelijken twijfel of spitsvondige tegenspraak, nog nader herhaald door het „zoo Filippus, als de kamerling.” Ziedaar opnieuw en in het helderste licht voorgesteld de wijze des Doops, door den Zoon van God bepaald, zoodat die instelling hier niet kon bediend worden, tenzij Filippus den kamerling *vergezeld in het water*.

f. En nu in dezen stand — beiden zich in het water bevindende en daarvan omringd — „doopte hij hem” d. i. dompelde hij hem in het water. Tot deze plechtige handeling waren de te voren vermelde omstandigheden noodzakelijk; maar voor andere zoogenaamde doopvormen zouden zij ongerijmd zijn geweest.

g. „Toen” — nadat aan de Goddelijke ordinantie voldaan was — „toen” zoo gaat het verhaal voort „zij uit het water waren opgekomen, (ἐκ τοῦ ὕδατος) nam de Geest des Heeren Filippus weg.” Toen werden zij gescheiden, om elkander waarschijnlijk niet weder te zien, dan voor het aangezicht van Hem, Wiens gebod zij nu zoo van ganscher harte hadden geëerd.

Niet gemakkelijk zal men zich eene meer volkomen beschrijving kunnen voorstellen van de wijze of den vorm der heilige inzetting des Doops. En al ware het nu, dat de Bijbel ons niet meer dan dit eene geval gaf, zoo zou het ons voldoende zijn; omdat niemand, redelijker wijze, verwachten kan bij elk bijzonder geval een bijzondere beschrijving van de uiterlijke gestalte des Doops te ontmoeten. Geschiedt dit ook maar eenmaal, en nemen wij aan dat de Apostelen met elkander overeenstemden ook in de praktijk, dan moeten wij van zelf tot het besluit komen, dat even als zij slechts „Eénen Heer” en „Eén geloof,” zij evenzoo slechts „Eénen Doop” hadden.

Wij kunnen volstrekt niet aannemen, dat de eene Apostel door besprenging, de andere door te begieten en weder een andere door onderdompeling gedoopt zou hebben; evenmin als dat in verschillende gemeenten verschillende wijzen van doopsbediening gehuldigd zouden zijn. Neen, de Apostelen hadden allen *hetzelfde bevel* ontvangen van *denzelfden Heer*.

Ook nu volgen een paar getuigenissen van geleerde kinderdoopers.

Calvijn. „Hier (Hand. VIII : 38) zien wij, hoe de doop bij de ouden verricht werd; zij doopten het gansche lichaam in het water”.

Towerson: „Waartoe zou het noodig geweest zijn dat Filippus en de kamerling **in** het water **afdaalden**,

indien de Doop niet door onderdompeling volvoerd werd? Een zeer kleine hoeveelheid water is, zooals wij weten dat onder ons het geval is, voldoende om te begieten of te besprengen'.

Quenstedt: „De onderdompeling is als het ware eene begrafenis; het oprijzen (uit het water) eene opstanding. Er staat in Hand. VIII: 38, 39, dat Filippus en de kamerling *afdaalden in het water*, en dat Filippus den kamerling daarin doopte, en er wordt nog bijgevoegd, dat, nadat die handeling voltrokken was, *beiden weder opkwamen uit het water*. Zoowel de Oostersche als de Westersche kerk heeft zich zeer lang aan dat gebruik der onderdompeling gehouden.”

Gevolgtrekking. Heb ik in het Woord van God een duidelijk bewijs voor den Vorm des Doops, zooals die in de dagen der Apostelen werd bediend, om 't even wat die vorm zijn moge, dan leid ik daaruit af mij verzekerd te zien, dat dit hunne *onveranderlijke praktijk* was. Ik spreek zoo, omdat het niet valt te denken, dat de Apostelen, die waarschijnlijk ooggetuigen zijn geweest van Jezus' doop, en in allen gevalle zekerlijk zeer wel wisten op wat wijs de Heere Jezus gedoopt werd, en die allen van hunnen Heer en Meester *dezelfde onderrichting en lastgeving* ontvingen, zouden kunnen *verdeeld* geweest zijn òf in leer òf in praktijk. En indien de onderdompeling in één geval bewezen is en dientengevolge toegestemd wordt dat Jezus gedoopt is **op die wijze**, en dat Hij **beval** de ordinantie **ALDUS** te bedienen, het dus, èn uit het voorbeeld, èn uit het gebod van Christus, onwedersprekelijk blijkt dat deze vorm „*tot het wezen van den Doop*” behoort. Eén Bijbelsch geval van onderdompeling toegestaan en erkend door de uitnemendste verdedigers der besprenging, en naast dit ééne geval geen ander, hetwelk iets

anders leert, machtigt mij ontegenzeggelijk met het volkomenste vertrouwen te besluiten, dat **de onderdompeling door Christus verordend** werd, en door Zijne gehoorzame Apostelen **onveranderlijk in praktijk** gebracht werd.

Bijgevolg besluit ik even zeker, dat elke afwijking van deze praktijk is: een *afwijking van den geopenbaarden wil van Christus*, en zulk een wijze van doen mag niet anders genoemd worden dan Opstand tegen Zijn Goddelijk gezag.

De godvreezende lezer wordt tot besluit van deze afdeeling nog eens gewezen op den rijken zegen, welken de doop voor den kamerling medebracht. Wij doen dit met woorden van een voorstander der zuigelingen-besprenging:

Dr. Tijn: „Door de prediking van Philippus was de Moorman tot het geloof in Christus gekomen. Dat geloof opende hem den toegang tot al de schatten, die in Christus zijn. Dat geloof maakte hem tot een koningskind, een kind van God, en tot een erfgenaam van de eeuwige heerlijkheid. Maar voor zijn bewustzijn werd hij eerst een ander mensch, nadat hij gedoopt was. Die doop was zijn kroning tot een kind van God. Die doop maakte hem tot een discipel van Christus, maakte hem tot een Christen, hoewel hij reeds voor zijn doop een Christen was door zijn geloof. Die doop vereenigde hem ook uitwendig met Christus, terwijl hij reeds innerlijk door het geloof met Hem vereenigd was. De Moorman was na zijn doop dezelfde gebleven, die hij voor zijn doop reeds was. En toch was hij niet dezelfde. Op hetgeen hij reeds te voren was, heeft de doop het zegel gedrukt, en hem daarvan de volle gewisheid gegeven. Van daar dat hij *eerst na den ontvangen doop* zijn weg „met blijdschap” reizen kon. Zou dan de Doop geene innerlijke waarde

hebben? In zekeren zin zou ik zeggen, dat de Doop voor den Moorman alles was."

IV. DE DOOP VAN PAULUS.

Saulus, die ook Paulus genoemd wordt, steeds dreiging en moord blazende tegen de discipelen van Christus, werd in zijne blinde vervolgingswoede plotseling staande gehouden door den Heere Jezus zelf, die hem, door de openbaring Zijner heerlijkheid, aanbeddend ter aarde deed nedervallen. Ananias, een vroom discipel, werd daarna van 's Heeren wege tot hem gezonden, om hem te troosten en aan te zeggen, wat hij doen moest. Ten einde Ananias aan te moedigen tot het vervullen dier taak, werd hem medegedeeld, dat deze zelfde tegenstander en vervolger der discipelen des Heeren nu *biddende* was, en dat de Zaligmaker hem Zichzelven tot een *uitverkoren vat* gesteld had, om Zijnen naam te dragen voor Jood en Heiden. „En," zoo luidt het schriftuurlijk verhaal verder:

„Ananias ging heen, en kwam in het huis; en de handen op hem leggende, zeide hij: Saul, broeder! de Heere heeft mij gezonden, namelijk Jezus, die u verschenen is op den weg, dien gij kwaamt, opdat gij weder ziende en en met den Heiligen Geest vervuld zoudt worden (Hand. IX: 17). En Ananias zeide: de God onzer vaderen heeft u te voren verordend, om Zijnen wil te kennen, en den Rechtvaardige te zien en de stem uit Zijnen mond te hooren. Want gij zult Hem getuige zijn bij alle menschen, van hetgeen gij gezien en gehoord hebt. En nu wat vertoeft gij? Sta op, en laat u doopen en uwe zonden afwasschen, aanroepende den naam des Heeren. (XXII: 14-16). En terstond vielen af van zijne oogen gelijk als schellen en hij werd terstond weder ziende en stond op en werd gedoopt" (IX: 18).

In den ernst, waarmede Ananias tot den doop opwekt, zoomede in de gehoorzame opvolging dier vermaning door Paulus, zoodra deze de boodschap van Jezus heeft aangenomen, zien wij hoe stipt en volvaardig deze instelling in de dagen der Apostelen in eere werd gehouden, en hoe zulks tot het einde der dagen moest geschieden. „*Sta op en laat U doopen en Uwe zonden afwasschen, aanroepende den naam des Heeren*”, zoo luidt de vermaning van Gods knecht en „*Paulus stond op en werd gedoopt,*” zoo het verhaal der gehoorzame onderwerping aan Christus' gebod betreffende den doop. Terecht zegt:

Stanhope: „Merk toch op, dat de doop aan eenen bekeerde, onder Jeze omstandigheden voltrokken, een ernstig verwijt bevat tegen degenen, die met strafbare nalatigheid deze en dergelijke inzettingen met spot en verachting bejegenen.”

Dat Paulus ten volle gerechtigd was den doop te ontvangen, zal wel door niemand bestreden worden. Na zoo tot stilstand te zijn gekomen in zijn woeste vaart op het pad der vijandschap tegen God en Zijn volk; na drie dagen in blindheid en vasten, drie dagen van inkeer en boete te hebben doorleefd, en na op Christus' rechtstreeksch bevel door Ananias te zijn bejegend, gelijk deze dit deed, mocht hij voorzeker Christus belijden in den doop. Dat hij gedoopt is *door indompeling*, wordt evenwel door sommigen betwijfeld, en wel dewijl men meent geen genoegzamen grond te hebben om aan te nemen, dat daartoe een geschikte plaats of een toereikende hoeveelheid water voorhanden geweest is. Die twijfel moet evenwel terstond verdwijnen, als men bedenkt, dat Damascus (de stad, waarin Paulus zich nu bevond) wel plaatsen en gelegenheden aanbood tot dit doel geschikt,

zooals o. a. blijkt uit de woorden van Naäman, den Syriër: „Zijn niet Abana en Farpar, *de rivieren van Damascus*, beter dan alle wateren van Israel? Zou ik mij daarin niet kunnen wasschen en rein worden?” Aangaande deze stroomen lezen wij in het

Gezelschap van Godgeleerden (Assembly of Divines): „Veel is over de helderheid, liefelijkenheid en bevaligheid dezer beide rivieren geschreven. De eene vloeit door vele wijken van Damascus, (*) van daar dat de meeste huizen in deze stad *rijkelijk* van goed water zijn voorzien.”

Op Paulus' doop in de rivier ziende, zegt

Dr. Beets: „Zich ook naar het lichaam versterkt hebbende, stelt hij niet uit zich te laten doopen, in den naam des Heeren dien hij aanroept, tot vergeving der zonden. De rivieren van Damascus worden ook hem kostelijker dan alle de wateren van Israël.”

Wellicht was er geen plaats, die geschikter gelegenheid aanbood tot den doop door onderdompeling dan Damascus. Doch wij kunnen ons behalve op deze omstandigheid ook nog beroepen op des Apostels eigen getuigenis aangaande den vorm van den door hem onderganen doop. Als hij van den doop zijner medegeloovigen met insluiting van zijnen eigenen spreekt, beschrijft hij zeer duidelijk de wijze, waarop die plaats gehad heeft, zeggende: „Weet gij niet, dat zoovelen wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in Zijnen dood gedoopt zijn; wij zijn dan met Hem *begraven* door den doop in den dood.” (Rom. VI : 3, 4.)

De geestelijke waarde, het zinnebeeldige en tegelijk verzekerende of bevestigende karakter van den doop

*) Dächsel zegt: zij doorstroomt de stad met zeven armen.

wordt ons hier duidelijk aangegeven in het „Uwe zonden afwasschen,” wat onmogelijk door besprenging kan beteekend worden. De geestelijke reiniging wordt alleen door indompeling in het water, maar daardoor ook op treffende wijze afgebeeld, zooals o. a. wordt voorgesteld door

Milton. — „Hen, die in Hem gelooven, doopende in den vloeienden stroom, het teeken van afwassching van de schuld der zonde, tot een heilig leven, en in het harte bereid, om, als het zoo geschieden moet, denzelfden dood te sterven, dien de Verlosser gestorven is” (*Het verloren Paradijs*).

De verzekering der schuldvergeving in den doop geschonken, wordt aldus beschreven door

Calvijn. „Wij worden gezegd te bekomen of te verkrijgen, hetgeen ons, wat het gevoel onzes geloofs betreft, door den Heere geschonken wordt, hetzij Hij het ons dan eerst betuigt; hetzij dat Hij, het ons reeds betuigd hebbende, het meer en krachtiger bevestigt. Zoo heeft dan Ananias alleen dit willen zeggen: Opdat gij, o Paulus, zeker moogt zijn, dat de zonden u vergeven zijn, zoo laat u doopen; want de Heere belooft in den doop de vergeving der zonden; neem die aan, en wees gerust.”

Dr. Tijm. — „De uitdrukking „uwe zonden afwasschen” moet zonder twijfel in verband gebracht worden met het water des doops, *waarin*, volgens de gewoonte in den apostolischen tijd, *de doopeling afdaalde*. Wij hebben hier te doen met een metaphorische spreekwijze, waarbij de doop wordt beschouwd als zinnebeeld van de vergeving der zonden.

Dit is niet te ontkennen, wanneer men de woorden laat zeggen, wat zij zeggen.

De doop was voor Paulus het teeken en het onderpand, dat zijne zonden hem vergeven waren. Hij moest dien doop ontvangen, om van die genadegift zeker te zijn. En

van het oogenblik af, dat hij gedoopt werd, was hij ook een geheel ander mensch geworden, omdat hij van dat oogenblik af het bewustzijn met zich omdroeg, dat hem, den voornaamsten der zondaren, barmhartigheid geschied was.

Wat de woorden „aanroepende den naam des Heeren betreft, zij moeten niet worden opgevat in de beteekenis van: *bidden*, maar in dien van: den naam des Heeren geloovig belijden, zoodat de Heer daardoor erkend wordt, voor hetgeen Hij is. Dat *geloovig belijden* van den naam des Heeren wordt voorgesteld als *tegelijk met den doop* te geschieden, en als *de voorwaarde daartoe*. Geheel in overstemming met Hand. II: 38".

W. à Brakel: „In den doop geeft men zich aan God over, als den Algenoegzame, alles bezittende wat tot zaligheid van een mensch dient; als den Allerhoogste, die te eeren, te vreezen, te vertrouwen en te gehoorzamen is. In den doop vertrouwt men zijne ziel Hem toe, en dat Hij ons alle goederen Zijns verbonds zal deelachtig maken, omdat Hij waarachtig is. In den doop onderwerpt men zich Gode, om Hem lief te hebben en te dienen. Dit alles sluit de doop in".

Samenvattende wat de Doop van Paulus volgens de Schrift, ons leert, komen wij tot dit besluit:

Aangaande den *Persoon*: Hij was een *geloovige*, een *discipel van Christus*.

Aangaande de wijze des doops. Deze was: *Onderdompeling*. — Paulus zelf vergelijkt ze bij: *begraven*.

Aangaande den geestelijken zin; deze is: *afwassing der zonde*, of schuldvergiftenis, verzekerd en bevestigd in den weg der gehoorzaamheid aan Christus' bevel.

V. DE DOOP VAN CORNELIUS EN ZIJNE VRIENDEN.

Het nu volgende geval is dat van den doop der eerste Heidenen, in de Gemeente van Christus opge-

nomen. Cornelius was een „godzalig” man, „vreezende God, met geheel zijn huis”. Van Gods wege geroepen den Apostel Petrus ten zijnent te ontbieden, vergadert hij tegen diens komst „zijne maagschap en bijzonderste vrienden”. Als nu Petrus aan dit gezelschap de heerlijke waarheid predikt, dat „een iegelijk, die in Christus gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal door Zijnen Naam” „valt de Heilige Geest op *allen die het Woord hooren*”. De geloovigen uit de Joden ontzetten zich over deze gave aan de Heidenen, waarop Petrus antwoordt:

„Kan ook iemand het water weren, dat dezen niet zouden gedoopt worden, welke den Heiligen Geest hebben ontvangen, gelijk ook wij? En hij beval dat zij zouden gedoopt worden” (Hand. X:47, 48).

Wij zien ook hier de orde gehouden, die door Jezus in Zijn laatste bevel gesteld werd. Petrus begint met prediken en van de toediening des doops wordt niets vernomen, voordat de aanwezigen het Evangelie hebben gehoord en *betrouwbare blijken* van oprechte bekeering geven. Dan, en niet eer, spreekt Petrus van hunnen doop. En wat hier wel bijzonder mag opgemerkt worden is: dat de Apostel zich voor die toediening verklaart, dewijl Cornelius en zijne vrienden ongetwijfeld ware **geloovigen** zijn geworden, hebbende *den Heiligen Geest ontvangen*. Zijne woorden in vers 47 leeren onwedersprekelijk, dat redelijke aanmerking zou kunnen gemaakt zijn tegen hunnen doop, indien zij niet als waarlijk bekeerden konden aangemerkt worden; maar aangezien hun geloof openbaar werd uit kenteekenen, wier geldigheid niet kon verduisterd worden, zoo leidt de Apostel daaruit af, dat niemand zich tegen hunnen doop mocht verzetten. Alle beden-

king zwicht dan ook voor het feit dat „God den Heidenen de bekeering ten leven gegeven heeft”. (XI: 18) en de doop wordt voltrokken.

Letten wij op wat de Schrift ons zegt aangaande deze doopelingen, zoo bevinden wij dat „zij allen tegenwoordig waren voor God, *om te hooren* al hetgeen van God bevolen was (X : 33); dat de Heilige Geest viel, op *allen, die het Woord hoorden*,” (vs. 44) en dat „zij spraken met vreemde talen en God groot maakten” (vs. 46), waaruit Petrus besluit: „zij hebben den Heiligen Geest ontvangen, gelijk als ook wij” (vers 47.)

Waarlijk ook hier is geen plaats te vinden voor de toediening des doops aan zoo jeugdigen van jaren, als die door hun leeftijd verhinderd werden hartelijk belang te stellen in den dienst van God.

En wat nu den vorm des doops in dit geval betreft, daarvan meldt het verhaal niets, dan alleen in zoverre ook hier het woord doopen onmogelijk iets anders beduiden kan dan in- of onderdompelen. Voorts zijn wij het aan den eerbied van Petrus voor Zijns Meesters bevel en voorbeeld schuldig, aan te nemen, dat ook hier de doop dienovereenkomstig is bediend.

Wij weten wel dat er zijn, die de woorden: „Kan ook iemand het water weren?” den zin willen geven „Kan ook iemand verhinderen dat eenig water *gebracht* worde (en dat wel om te besprengen)?” Doch een zoodanige vrijheid van aanvulling van het van God ingegeven verhaal is te bout, dan dat zij eenige bestrijding verdient. Zoolang hare voorstanders niet met eenig handschrift voor den dag komen, die zulke lezing bevat, is het voor hen zeker jammer, dat Lukas verzuimd heeft zoodanige uitdrukking van

Petrus op te teekenen, indien hij ze n.l. gebezigd heeft.

Het komt ons echter voor, dat alle opvatting of instelling, welke behoefte heeft aan zulke toevoegselen bij het Woord van God, onvereinigbaar is met den eerbied, welken de mensch dat Woord schuldig is.

VI. DE DOOP VAN LYDIA EN HAAR HUIS.

De drie nu te behandelen onderwerpen, t. w.: even zoovele doopsbedieningen van huisgezinnen worden menigmaal ter verdediging van den kinderdoop aangevoerd, ja, wij mogen wel zeggen, zij worden bij niet weinigen als de voornaamste grondslagen of bewijzen daarvoor aangezien. Daarom is het zeer wenschelijk dat gij, waarde lezer, zeer zorgvuldig de Heilige Schrift raadpleegt, om te weten wat personen die huisgezinnen vormden. Leert uw onderzoek u, dat in die gezinnen kinderzens, of ook maar een enkel kindeken geweest is; treft gij ook maar één enkel woord in het Schriftuurlijk verhaal aan, dat ten gunste daarvan spreekt, welnu dan is het pleit ten gunste van den kinderdoop voor goed beslist. Daarentegen, spreekt de Bijbel ook hier niet van zuigelingen, die gedoopt zouden zijn; beschrijft zij ons de bedoelde huisgezinnen als bestaande uit personen, die in staat waren *de prediking des evangelies aan te hooren en te gelooven*; ja, zegt het verhaal, dat dit ook *werkelijk het geval met hen geweest is*, dan moet ook worden erkend, dat de doop der geloovigen, en *alleen van dezulken*, in deze gevallen geleerd en gehandhaafd wordt.

Paulus, wiens doop wij in de 4e afd. van dit hoofdstuk behandelden, is nu een Apostel van Christus geworden.

Hij, en Silas, en ook Lukas (de schrijver van het geschiedverhaal) hadden op Goddelijke aanwijzing den voet in Europa gezet, om ook daar het Evangelie te verkondigen. Philippi, een voorname stad in Macedonië, is het tooneel hunner werkzaamheid, en het bericht bevat o. a. het volgende.

„En op den dag des Sabbats gingen wij buiten de stad aan de rivier, waar het gebed placht te geschieden; en nedergezeten zijnde, spraken wij tot de vrouwen, die samen gekomen waren. En eene zekere vrouw, met name Lydia, eene purperverkoopster, van de stad Thyatira, die God diende, hoorde ons; welker hart de Heere geopend heeft, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd. En als zij gedoopt was en haar huis, bad zij ons, zeggende: Indien gij hebt geoordeeld, dat ik den Heer getrouw ben, zoo komt in mijn huis en blijft er. En zij dwong ons (Hand. XVI:13-12).... En uitgegaan zijnde uit de gevangenis gingen Paulus en Silas in tot Lydia; en de broeders gezien hebbende, vertroostten zij hen en gingen uit de stadⁿ (vs. 40).

Lydia zelve was ontwijfelbaar gerechtigd tot den doop, overeenkomstig het bevel des Heeren, want zij was eene geloovige. Maar uit wat personen bestond, naar den tekst, haar huis(gezin)? Had zij een of meer kinderen van zeer jeugdigen leeftijd? Eer wij deze vraag beantwoorden, wijzen wij op *Vier zaken*, welke een kinderdooper als uitgemaakt zeker moet kunnen aannemen, eer hij den doop van Lydia en haar huis in zijn voordeel mag trachten te gebruiken. Indien hij geen dezer dingen kan bewijzen, dan, om met den geleerden Limborch te spreken, „deugt zijne bewijsvoering nergens toe.”

Hij moet bewijzen:

1e. Dat Lydia tijdens het verblijf van Paulus te Filippi, of althans kort te voren, een man had.

2e. Dat zij toen kinderen had, en dan nog wel, zeer jeugdige kinderen; of althans één kind, dat nog niet tot jaren van onderscheid gekomen was.

3e. Dat dat kindje of die kinderzens met haar te Filippi waren.

4e. Dat aan dat kindje of die kinderzens werkelijk de doop bediend werd.

Van al die zaken lezen wij nu *letterlijk niets* in de H. Schrift. Wel doen sommige voorstanders van den kinderdoop de bewering hooren; „De kinderdoop is recht; want in het huisgezin van Lydia, *moeten* kindertjes geweest zijn,” doch als men naar *bewijs* vraagt, blijven zij achterwege. Verder dan tot *veronderstelling* kunnen zij het nooit brengen. Wat hier *moet* geweest zijn zal zich hier ook laten *bewijzen*, en die naar Goddelijk gezag zoekt voor eene instelling en geen bewijs kan bijbrengen, hij wil eenvoudig verdoening huwen aan het geloof, en veronderstelling in de plaats schuiven van Gods Woord.

Wat het *eerste* punt betreft: Indien Lydia een man had gehad, dan zou aan haar het drijven van den handel niet toegeschreven zijn. Zij zou dan de vrouw van een purperverkooper genoemd kunnen zijn, maar geenszins zoo op den voorgrond treden, als die de zaak van het purperverkoopen dreef. „Lydia, eene purperverkoopster,” zoo wijst de Schrift haar aan. Ook wordt evenmin eenige melding gemaakt van haren man, waar de Apostelen herhaaldelijk in haar huis komen.

Op het *tweede* punt antwoorden wij: Er zijn duizenden huisgezinnen, in welke geen kindertjes van

één, twee of driejarigen leeftijd aangetroffen worden *)

Wat het *derde* punt aangaat: Lydia kwam van Thyatira; zij had dus niet minder dan 300 mijlen te zee en te land gereisd, om *hare broodwinning*. Dat zij, zeer jeugdige kinderen hebbende, die met zich heeft genomen op de reis, laat zich betwijfelen.

En wat het *vierde* punt betreft: Het woord *Huis* of *Huisgezin* wordt in de H. Schrift meermalen gebruikt, zonder dat juist het geheele gezin bedoeld wordt, of bepaald aan kindertjes moet gedacht worden. Zoo lezen wij herhaaldelijk dat Mozes tot de Israëlieten zegt (zie Num. XVIII: 31; Deut. XII: 7, XIV: 26; XV: 20). „Gij zult eten en vroolijk zijn, *gij en uw huis*. In 1 Sam. I: 21, 22: „En Elkana toog op met *zijn gansche huis* . . . doch Hanna toog niet op, maar zij zeide tot haar man: Als de jongen gespeend is, dan zal ik hem brengen enz.” In Jer. XXXV: 3 wordt gesproken van *het gansche huis* der Rechabieten, terwijl aan zuigelingen niet kan gedacht worden. In Hand. X: 2 wordt gezegd dat „Cornelius met *geheel zijn huis* God vreesde” In Luk. V: 19 gebiedt Jezus den genezene: „Gaat heen naar uw huis, *boodschap de uwen*”. In 2 Tim. IV: 19 groet Paulus „*het huis* van Onesiforus”. In Joh. IV: 53 lezen wij van den koninklijken hoveling: „Hij geloofde zelf, en *zijn geheele huis*.”

Al wat dus wordt bijgebracht ten gunste van den kinderdoop naar aanleiding van den doop van *Lydia's huisgezin* mist alle wezenlijkheid, omdat er geen bewijs bestaat, dat deze vrouw gehuwd was, of voor korten tijd weduwe was geworden

*) Zie betreffende „Huisgezinnen zonder jonge kinderen” het A a n h a n g s e l.

of dat zij een of meer zeer jeugdige kinderen had.

Voorzeker, eer men het durfde wagen zoodanig gebruik als den zuigelingendoop, op grond van dit verhaal, te verheffen tot een Nieuw-Testamentische instelling, moest men Onloochenbare Bewijzen bijbrengen uit den tekst, dat Lydia's gezin een kindeken of kindertjes bevatte; en dat dien kleine of kleinen den doop is toegediend.

Wil men ten gunste van den kinderdoop aanvoeren, dat Lydia van Thyatira geboortig, doch te Filippi woonachtig was, en dat dus hare kinderen daar met haar waren, zoo vragen wij: Moest dan haar man ook niet met haar geweest zijn? — Maar dat zulks het geval niet was, blijkt duidelijk hieruit: — Indien Lydia een man met zich had, dan moest die man toch zeker ook bij haar „huis(gezin)” behoord hebben; behoorde hij bij het huisgezin, dan moet hij ook *gedoopt* zijn geworden, omdat „haar huis gedoopt werd; — indien hij gedoopt was en in dezelfde betrekking tot Paulus en Silas getreden als Lydia, dan zou zij niet gezegd hebben: „Komt in mijn huis.” En eindelijk zou Lukas geschreven hebben: „Zij (de Apostelen) gingen in tot Lydia”, indien een geloovig man hoofd van het gezin geweest ware? Immers neen.

De woorden der Schrift — Gods verhaal van dezen doop, — geven ons: Eene ongehuwde vrouw aan het hoofd van een huis en aan het hoofd van een zaak of bedrijf. Dat huis bestond óf uit hare dienstbaren; óf indien ook uit haar kinderen, dan was haar man overleden, en waren hare kinderen van zulken leeftijd, dat zij zich met de moeder konden vereenigen in reizen, in bedrijf en in Gods-

vereering, en waren zij bijgevolg vatbaar voor onderwijs, geloof en doop naar Christus' bevel (*).

Voorstanders van den kinderdoop erkennen de vruchteloosheid van alle poging, aangewend om in het huisgezin van Lydia een of meer kinderkens te plaatsen. Slechts één hunner laten wij hier spreken, en wel de Duitsche geleerde:

Matthies: „Al wordt ons ook gemeld dat het geheele huisgezin den doop heeft ontvangen. toch is en blijft het twijfelachtig, vooreerst of hier wel kinderen geweest zijn, en ten tweede, of zij, zoo zij er al waren, den doop hebben ondergaan. *Zoo min van het eerste als van het laatste wordt in de Handelingen der Apostelen eenig gewag gemaakt.*”

De plaats, waar Lydia gedoopt werd, is ongetwijfeld zeer geschikt geweest voor onderdompeling. Zij lag „aan de rivier” (vs. 13).

Het is bekend, dat de Joden hunne bidplaatsen of proseuchae aan den oever der zee of aan de rivieren plachten te houden, met het oog op de waschingen en reinigingen. De vraag kan dus niet opkomen, of aan zulk een geschikte plaats het gebod en het voorbeeld van Christus door Zijne dienstknechten zal zijn gevolgd en hier „gedoopt,” of „begoten” of „besprengd” is.

*) Dat Lydia *alleen* en niet hare huisgenooten geloovig zijn geworden, blijkt volgens sommigen (zie o. a. Dr. Tijm in zijn meer- genoemd werk) uit haar uitnoodiging tot de Apostelen: „Indien gij geoordeeld hebt, dat ik den Heer getrouwen, zoo kom in mijn huis”. Als *zij en haar huis* geloovig waren geworden, dan had zij — zoo beweert men aan die zijde — moeten zeggen: Als gij geoordeeld hebt, dat ik en mijn huis den Heer getrouwen — enz.

Als of een geloovige moeder of geloovige meesteres, door het geloof van hare kinderen of dienstbaren, het recht verliest tot zulke uitnoodiging en ze dus, *als hoofd des gezins* niet mag doen! Waar komt men toe en waarmede behelpt men zich al niet om leugen tot waarheid te maken!

Beets: „Lydia wordt met Christus *begraven* in den doop; zij *staat op* tot een nieuw leven.”

Gevolgtrekking. Indien het door Gods Geest ingegeven Woord, hetwelk den doop van Lydia en haar huis verhaalt, mijn eenige gids is, waar het den vragen betreft: *Wie en hoe moet gedoopt worden?* dan kan ik niet anders, dan tot dit besluit komen: Al de leden van dit huis(gezin) waren geloovigen en werden gedoopt op die wijze als hun Zaligmaker verordend had.

VII. DE DOOP VAN DEN STOKBEWAARDER TE FILIPPI EN ZIJN HUISGEZIN.

Paulus en Silas, te Filippi in de gevangenis geworpen, worden door de wonderbare tusschenkomst des Heeren te middernacht uit de banden verlost. Een aardbeving deed de grondvesten der gevangenis schudden, zoodat de deuren geopend en de banden der gevangenen losgemaakt werden. De stokbewaarder, vreezende dat de gevangenen ontlucht waren, trok zijn zwaard om zich zelven om te brengen. Dit wordt echter verhinderd door Paulus, die hem de verzekering geeft, dat al de gevangenen nog aanwezig zijn. Daarop lezen wij het volgende:

„En als hij licht geëischt had, sprong hij in en werd zeer bevende, en viel voor Paulus en Silas neder aan de voeten. En hen buiten gebracht hebbende, zeide hij: (Lieve) Heeren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde? En zij zeiden: Geloof in den Heer Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis. En zij spraken tot hem het woord des Heeren, en tot allen, die in zijn huis waren. En hij nam hen tot zich in dezelve ure des nachts, en wiesch hen van de striemen en hij werd terstond gedoopt, en al de zijnen. En hij bracht hen in zijn huis, en zette

hun de tafel voor, en verheugde zich, dat hij met al zijn huis aan God geloovig geworden was." (Hand. XVI: 19—34.)

Merk hier op:

1e. De stokbewaarder leidt Paulus en Silas uit de gevangenis, daar hij overtuigd is geworden, dat zij dienstknechten zijn van den waren God, en nu door Zijne almacht verlost van hunne onrechtvaardige en wreede straf. Tegelijk doordrongen van het gevoel zijner schuld en van het gevaar, waarin hij verkeert, vraagt hij *vol bekommernis*: wat hem te doen staat om zalig te worden? Op deze gewichtigste van alle vragen wordt hem onmiddellijk een duidelijk en beslist antwoord gegeven: „Geloof in den Heer Jezus Christus en gij zult zalig worden, gij en uw huis.”

Zijne huisgenooten, die, eveneens wakker geworden, toegesneld waren en hem licht bezorgd hadden, vernamen ongetwijfeld deze woorden der Apostelen. Dies spraken dezen ook indirect tot hen, toen zij den huisvader het antwoord gaven: Geloof in den Heere Jezus Christus enz. *Geloof*, zoo is blijkbaar de zin hunner woorden: *Geloof en gij zult zalig worden, ja, en ook uw huis* in denzelfden weg.

Dr. Doddridge: „*Gij zult zalig worden en uw huis.*” De zin dezer woorden kan niet zijn dat de eeuwige behoudenis van zijn gezin verzekerd kon worden door *zijn geloof*; maar dat zij, wanneer zij ook zelve geloovig werden, dezelfde geestelijke en eeuwige zegeningen deélachtig zouden worden, als hij. Dat kon Paulus er te eerder bijvoegen, dewijl het waarschijnlijk is, dat vele hunner, bij deze ontzagwekkende gebeurtenis, den huisvader in de gevangenis begeleid hebben.”

Dächsel: „*Gij zult zalig worden, gij en uw huis,*” welks leden hier rondom u vergaderd zijn.”

J. de Liefde: „Indien het woord van Paulus tot den stokbewaarder: *Geloof en gij zult zalig worden, gij en uw huis!* dezen zin heeft, dat al de leden van dat huisgezin, om het even of zij geloofden of niet, door het geloof alleen van dien man in de zaligheid deelden, dan was de vraag van dienzelfden Paulus in 1 Cor' VIII : 16: „*Wat weet gij man, of gij uwe vrouw kunt zaligmaken?*” eene ongerijmdheid. Dan had die man gereedelijk kunnen antwoorden: Dat behoeft ik niet te weten, want mijne ongehoovige vrouw is reeds zalig geworden door *mijn* geloof; want zie: *ik* geloof, en *ik* ben zalig geworden, **ik en mijn huis.**”

2e. De tekstst zegt ons zoo duidelijk mogelijk, uit wat personen het huisgezin des stokbewaarders bestond; het waren geen kleine kinderen of personen, te jong om de prediking van Gods Woord aan te hooren en te gelooven; want aldus lezen wij (vs. 32): „*Zij spraken tot hem het Woord des Heeren*, en tot ALLEN die in zijn huis waren. Deze weinige woorden van den door Gods geleiden schrijver maken een einde aan alle tegenspraak, tenzij er begeerte of toeleg is om de waarheid te ontduiken. Dit huisgezin is *onderwezen*, allen zijn onderwezen; en daarna werden zij gedoopt. Zuigelingen kunnen er dus niet bij ingesloten worden.

Olshausen: „De mededeeling dat Paulus (behalve tot den stokbewaarder) tot allen die in zijn huis waren (*ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ*) predikte, strekt klaarblijkelijk niet ten gunste van het gevoelen, dat wij hier te denken hebben aan onnoozele kinderen. Tot zulken zal de Apostel zijne rede toch wel niet gericht hebben.”

Huydecoper: „*Gij en uw huis* bevat een wenk en eene belofte. Ook zijne huisgenooten konden zalig worden, als zij het voorbeeld van den huisvader volgden Wij hooren hier eene krachtige opwekking om daartoe toch

op onze huisgenooten te werken. Gelijk de stokbewaarder *ze allen bijeenriep en ze bracht onder de prediking van Paulus, met dat gelukkig gevolg voor hemzelf en voor de zijnen, dat hij zich kon verheugen, met al zijn huis geloovig te zijn geworden.*"

3e. Bij de beschrijving van dit voorval door Lukas wordt ook weder getoond, hoe getrouw de bevelen van Jezus daar zijn nagekomen. Paulus' en Silas' eerste werk was: het Evangelie verkondigen aan het geheele huisgezin; daarna lezen wij (vs. 34) *„De stokbewaarder verheugde zich dat hij met al zijn huis aan God geloovig geworden was.* Vervolgens dat hij, geloovig geworden zijnde met *al de zijnen*, gedoopt werd met *al de zijnen*. Alles dus naar de orde des Heeren: Onderwijzen, Gelooven, Doopen.

M. Henry: „De stem der vreugde paarde zich aan de prediking der zaligheid in de woning van den stokbewaarder. *„Hij verheugde zich, geloovende in God met geheel zijn huis.*” Er werd niemand gevonden in zijn huis, die geweigerd had zich te laten doopen en daardoor de overeenstemming verstoorde; maar *zij waren van éénen zin* in de omhelzing des Evangelies, waardoor de vreugde zeer verhoogd werd.”

Goszner: „Dat was nu eens een rechte huisgemeente. Zoo behoorde zich elk huisgezin tot den Heer te bekeeren, dat vader en moeder, grootvader en grootmoeder, kinderen en dienstboden geloovig werden in den Heere Jezus. Zoo was het niet maar alleen in de dagen der Apostelen, zoo was het reeds in de dagen des Heilands. In Joh. IV : 53 wordt gezegd van den koninklijken hoveling: *„Hij geloofde zelf, en zijn geheele huis.*”

Calvijn: Lukas vermeldt den vromen ijver des stokbewaarders, wijl hij zijn gansche huis den Heer wijdde, in 't welk zich ook de genade Gods zoo treffend verheerlijkte, daar *het geheele gezin plotseling gebracht werd tot eene blijmoedige overgave.*

De voorstanders van den kinderdoop komen ook hier weder met veronderstellingen, die hunne theorie den dienst van feiten moeten bewijzen, t. w.: De stokbewaarder moet een vrouw gehad hebben; die vrouw moet moeder geweest zijn; haar kind of kinderen moeten in leven zijn geweest, toen Paulus en Silas te Filippi waren en eindelijk: dat kind of die kinderen was of waren zeer jong. Aangenomen nu dat het Bijbelsch verhaal geen dezer gissingen tegensprak, dan bleven het toch *slechts gissingen*; en dus ver van alles wat ook maar de minste vrijheid geeft tot invoering of bevestiging van eenige Goddelijke instelling. Maar de zaak staat geheel anders. Had de stokbewaarder kinderen, dan hoorden *zij allen* „het Woord des Heeren” en werden „*allen aan God geloovig*”. Men bewijze nu maar dat een kind „aan God gelooft”, in den Evangelischen zin des woords en er behoeft naar den leeftijd verder niet gevraagd te worden. *).

Doch nog iets: Wat wordt er gewonnen voor den kinderdoop, indien men zeer jeugdige kinderen in dit huishouden stelt? Indien *het geloof* van een huisgezin niet omvat de jongere leden, welke nog geen onderwijs kunnen ontvangen, sluit dan *de doop* van een huisgezin niet evenzoo die jongere leden uit? Indien er *niet-geloovende* kinderen in een *geloovig gezin* kunnen zijn, kunnen dan niet evenzoo *niet-gedoopte* kinderen in een *gedoopt gezin* zijn? Wij voor ons vragen geene uitzondering, maar nemen het

*) Tertullianus, die (in de 2e eeuw) opkwam tegen het ten doop bieden van kinderen op steeds jeugdiger leeftijd, zeide terecht: „Laat hen *eerst Christus kennen*, eer zij in Zijn Naam gedoopt worden” en Gregorius, patriarch der Grieksche kerk in de 4e eeuw oordeelde niet minder verstandig, dat kinderen naar den doop zouden wachten, tot zij hun eigen geloof belijden konden.

bericht gelijk het luidt: het *geheele* gezin hoorde; *allen* geloofden; *allen* lieten zich doopen. *Wil* men hier echter uitzondering, welnu, dan passe men die zoowel op het een als op het ander toe, en niet maar alleen waar eigen praktijk moet geholpen worden.

Gevolgtrekking. Daar dezelfde voorbereiding en vereischten tot den doop hier worden aangewezen voor des stokbewaarders huis, als voor den huisvader zelve, t. w.: 1e dat *het Woord des Heeren zoowel tot hem, als tot hen gesproken werd*, 2e dat *zij zoowel als hij, aan God geloovig waren geworden*, zoo moet ik, op Goddelijk gezag, besluiten dat wij hier niet meer of minder hebben dan een duidelijk geval of voorbeeld van een geloovig gedoopt huisgezin, waarvan *alle leden zonder eenig onderscheid discipelen van Christus waren*.

Wat de wijze aangaat, waarop hier de doop beëindigd werd, er bestaat niet de minste, redelijke aanleiding om te twijfelen of zij de door 's Heeren voorbeeld en gebod geheiligde zij, en niet eene die daarvan eenigszins zou verschillen. Doch ook hier komen de verdedigers der besprenging opzetten, met in hun oog gewichtige zwarigheden. Zij kunnen b.v. „niet begrijpen, waar de stokbewaarder, en dat wel in den nacht, een geschikte plaats tot doopen bij indompeling zou gevonden hebben”. Nu, zij behoeven dat ook niet te begrijpen. Zoo zij Lukas geloofwaardig achten, moet het hun genoeg zijn in diens verhaal te lezen: „hij werd *gedoopt* en al de zijnen.” Doopen is niet besprengen; en besprengen is niet doopen. Niemand behoeft te bewijzen, *waar* deze discipelen gedoopt werden; maar deze tegensprekers hebben te bewijzen dat zij *niet* GEDOOPT werden.

Zulke *ingebeelde zwaarigheden* hebben niet het minst te beteekenen voor hem, die gelooft dat de Apostelen *geen ander gezag* kenden dan *dat van Christus*.

Het kan misschien evenwel zijn nut hebben den lezer te herinneren hoe algemeen het gebruik van koude baden in het Oosten was, en nog is. Dat zulks bij de Grieken en Romeinen zoo was, en nu nog in Turkije is, op welks grondgebied Fillippi stond, getuigt:

Lord Bacon: „Het is bevreemdend, dat het gebruik van koude baden, als gezondheidsregel, zoo geheel verdwenen is. Bij de Grieken en Romeinen was men daaraan even gewoon, als aan eten en slapen, en zoo is het bij de Turken nog ten huidigen dage.”

De geleerde Hugo de Groot hield er voor, met het oog op de gewoonte des lands, dat in de eigen woning des stokbewaarders deze heilige instelling allergeschiktst kon bediend worden.

Besser maakt zich, naar het schijnt, vroolijk tegenover hen, die „de onderdompeling tot een noodzakelijk stuk van den doop maken,” als hij verhaalt van een Hindoe, die aan Baptistenpredikers zou gevraagd hebben: „*Hoe heette toch de rivier, die door den kerker te Filippi stroomde?*”

Had hij acht genomen op wat Godgeleerden, die de onderdompeling *niet* voorstaan, zeggen, dan zou hij dezen vrager geantwoord hebben met den Luther-schen godgeleerde

Meyer: „De stokbewaarder en de zijnen werden *ergens in een vijver of badkamer binnen de muren der gevangenis gedoopt.*”

VIII. PAULUS DOOPT TE CORINTHE.

Het nu voorkomende geval is de doop van verscheidene personen te Corinthe, waar wij den Apostel

ijverig werkzaam vinden ter uitbreiding van het rijk des Heeren. Ofschoon velen hier „wederstonden en lasterden”, volhardde hij toch in het werk des Heeren en zijn arbeid werd hier met de heerlijkste gevolgen bekroond. Aldus lezen wij:

„En Paulus handelde op elken sabbatdag in de synagoge en bewoog tot geloof Joden en Grieken. En als Silas en Timotheus van Macedonie afgekomen waren, werd Paulus door den Geest gedrongen, betuigende den Joden dat Jezus is de Christus. En Crispus, de overste der synagoge geloofde aan den Heer met geheel zijn huis, en velen van de Corinthiers, hem hoorende, werden gedoopt.” Hand. XVIII. 4—5 en 8.

Nadat er te Corinthe eene gemeente gevormd was, schreef Paulus later twee brieven daarheen. In den eersten klaagt hij over de bedroevende scheuringen, welke in die gemeente heerschten, dewijl zij veel strijds tegen elkander hadden over verscheidene dienaren van Christus, als hadden zij even zoo veel Heilanden, in wier namen zij gedoopt waren, waarover wij hem aldus hooren:

„Is Christus gedeeld? Is Paulus voor u gekruist? Of zijt gij in Paulus naam gedoopt? Ik dank God, dat ik niemand van u lieden gedoopt heb, dan Crispus en Gajus, opdat niet iemand zegge, dat ik in mijnen naam gedoopt heb. Doch ik heb ook het huisgezin van Stefanus gedoopt; voorts weet ik niet, of ik iemand anders gedoopt heb. Want Christus heeft mij niet gezonden om te doopen, maar om het Evangelie te verkondigen.” (*) I Cor. I. 13—17.

(*) „Niet gezonden om te doopen,” d. i. niet *voornamelijk*; want al de Apostelen zijn gezonden geweest om te doopen (Matth. XXVIII : 19) en anderszins zou de Apostel ook dezen niet hebben mogen doopen. Maar zij hebben dezen dienst, waartoe minder gaven van noode waren dan tot het prediken, om geen tijd te verliezen, nu andere van hunne discipelen en leeraars overgelaaten.” (Kantteek. Statenvert.)

„Gij kent het huis van Stefanus, dat het is de eersteling van Achje en dat zij zich zelven den heiligen ten dienste hebben gesteld." XVI. 15.

Paulus vangt zijn arbeid te Corinthe, even als overal elders, aan met het volk getuigenis te geven van Jezus Christus, en door de prediking, niet door den doop, maakt hij discipelen van Christus. Hij zet zijnen arbeid een jaar en zes maanden voort, gedurende welk tijdsverloop velen, die hem hoorden, geloofden en gedoopt werden. Hij zelf doopte slechts enkele personen, n. l. Crispus en Gajus en het huisgezin van Stéfanus, over welke omstandigheid hij zich later verheugde, omdat daardoor niemand hunner in hunne twistingen en partij-schappen zeggen konde, Paulus te behooren, omdat Paulus hen gedoopt had en dat wel in zijnen eigenen naam; want voegt hij er bij het eerste en voornaamste, waartoe Christus mij gezonden heeft, is niet om te doopen, maar om het Evangelie te verkondigen." Deze verzekering van den Apostel moet dienen om de dwaling in het licht te stellen dergenen, die beweren dat door den doop discipelen gemaakt worden; want indien de doop alleen en als zoodanig die personen, aan welke hij wordt toegediend, tot discipelen van Christus maakt, dan kon Paulus niet zeggen, dat hij niet gezonden was om te doopen. Immers discipelen te maken voor Jezus naam was de voornaamste roeping en het eerste bevel van Christus aan Zijne Apostelen (Zie Hoofdst. 6) en ten allen tijde het hoofddoel van het streven, arbeiden en lijden van Paulus.

Het gansche huisgezin van Crispus werd gewisselijk even als hij zelf gedoopt, daar allen die er toe

behoorden, geheel geroepen en gerechtigd waren tot deze heilige verordening, luidens het bevel dier inzetting, zelve; want Hij geloofde aan den Heer met geheel zijn huis. Daarom kon het huisgezin van Crispus, even als dat van den stokbewaarder, alleen en uitsluitend ten voorbeeld en tot verdediging dienen van hen, die den doop der geloovigen voorstaan en in beoefening brengen.

v. d. Palm: Het doopen was een gevolg der *overtuigende Evangelieprediking*."

Het huisgezin van Stéfanus (het laatste dat ons als gedoopt vermeld wordt) wordt ons ter plaatse, waar gesproken wordt van hunnen doop zelve, niet nader omschreven; en indien er in den Bijbel geene andere plaats gevonden werd, die ons iets naders aangaande dit gezin mededeelde, dan zoude dit huis het eenige zijn, aangaande hetwelk wij in onzekerheid omtrent onze zaak zouden kunnen verkeerden. Maar, alsof het voornemen en doel des Heiligen Geestes geen ander geweest zij, elken strijd over de geschiktheid en bevoegdheid der personen, welke den doop zouden ontvangen, te voorkomen, zoo vinden wij ook dit huisgezin nog nader omschreven, en wel aan het einde van den eersten brief aan de Corinthiers, zooals wij reeds hebben aangevoerd. „Zij waren de eerstelingen van Christus in Achaje en hadden zich den heiligen ten dienste gesteld. Zij waren ijverig in de betrachtting der liefde en goede werken ten dienste hunner arme of verdrukte broederen: en de zoodanigen zullen toch wel wat bezwaarlijk gerekend kunnen worden kleine kinderen te zijn geweest.

Doddridge. „Zij hebben zich zelve ten dienste gesteld."

Daarin zal wel opgesloten liggen, dat die geheele edele familie zich ten doel stelde, hunne medebroederen bij te staan, zoodat geen enkel harer leden, zijn aandeel in dezen dienst verzuimde."

Hammond, ook een kinderdooper, erkent dat de gevolgtrekking zijner eigene kerkpartij onhoudbaar is, als zij beweert, dat Paulus, bij den doop van het huis van Stefanus ook kleine kinderen zou gedoopt hebben; want zelfs zonder het laatst aangehaalde vers, waardoor wij de zekerheid erlangen, dat daar geene jonge kinderen waren, kan het niet eens, volgens dien godgeleerde, uit het 16e vers met zekerheid worden afgeleid.

Hammond zegt: „Ik acht het onverstandig, dat de bloote mededeeling alleen van dezen doop des Apostels voldoende zou gerekend worden, om daaruit het besluit te vatten, dat er zuigelingen door hem gedoopt zijn."

Neander. „Dewijl de doop te zamen hing met den zelfbewusten overgang tot de Christelijke gemeenschap, en geloof en doop altijd aan elkander verbonden waren, zoo vond ook hoogst waarschijnlijk alleen in die gevallen, waar beiden zich paarden eene doopsbeoefening plaats en de beoefening des kinderdoops lag verre van deze eeuw. Uit het voorbeeld van den doop van het geheele huisgezin kan men volstrekt niet tot het bestaan van den kinderdoop besluiten, zooals 1 Corinthe XVI: 15. dan ook de ongerijmdheid van zoodanig besluit duidelijk aan het licht stelt, want daar wordt ten klaarste geleerd dat de geheele familie van Stefanus, welke door Paulus gedoopt was geworden, uit personen bestond, die tot jaren van onderscheid waren gekomen. Niet alleen de eerst in later tijd voorkomende, bestemde vermelding van den kinderdoop, de sedert zoo lang voortdurende tegenstand tegen denzelven leiden ons tot haren niet apostolischen oorsprong terug; maar het is ook zeer onwaarschijnlijk, dat

Paulus die zoo nadrukkelijk het geloof en het geloof alleen als grondslag en onmisbare voorwaarde van alle christelijk leven vooropstelt en zich zoo sterk verklaart tegen alle opus operatum, dat diezelfde Paulus een gebruik zou hebben ingevoerd, hetwelk zoo lichtelijk de aanleiding kon worden, dat de dwaling van de rechtvaardiging door uiterlijke dingen, die hij in zijne verhandelingen over de besnijdenis altijd zoo heftig bestreed, overgedragen zou worden op den doop".

TERUGBLIK OP DE GEDOOPTE HUISGEZINNEN.

Wij hebben nu nauwlettend acht gegeven op alles wat ons van de „Gedoopte Huisgezinnen” in den Bijbel wordt verhaald. Ware het der Apostelen gebruik geweest *de kinderen met hunne ouders* te doopen, (gelijk de voorstanders van den kinderdoop beweren), dan mochten wij redelijkerwijze verwachten, en zouden zulks ook ongetwijfeld bevonden hebben, dat althans hier en daar bij de vermelding van den doop van geloovigen, ook te lezen stond „en hunne kinderen” of „en hunne kinderkens,” gelijk wel degelijk herhaaldelijk het geval is in de Schrift, waar sprake is van huisgezinnen met jonge kinderen. Bedenken wij voorts dat wij lezen van vele duizenden geloovigen, die gedoopt of den Heer toegevoegd werden, hoe kan het dan eenigen grond van waarschijnlijkheid hebben, dat alleen *vier* huisgezinnen zouden vermeld worden **als huisgezinnen**, terwijl van minstens *honderden gezinnen*, in de verste verte niet als zoodanig gerept wordt?

Maar in deze *vier gevallen* vinden wij niets dat ook maar eenigszins zweemt naar zoo iets als „en hunne kinderen of kinderkens” (alhoewel dan nog zelfs niet aan *zuigelingen* behoefde gedacht te worden). Wanneer het Woord van God werkelijk ons eenig

richtsnoer is, zoo stemmen wij van harte toe wat *onze geleerde tegenstanders* zeggen, als zij de leer van den zuigelingendoop op grond van de Bijbelsche verhalen der Gedoopte Huisgezinnen „*onverstandig*” en „*nutteloos*” noemen.

IX. EENIGE DISCIPELEN, DIE TE EFEZE GEDOOPT WERDEN.

Dit is de negende en laatste plaats in de Handelingen der Apostelen, die op ons onderzoek betrekking heeft. De vraag, of deze discipelen twee maal gedoopt zijn, eerst met den doop van Johannes en daarna met dien van Christus, doet hier niets ter zake. Alles, wat wij in het oog hebben te houden voor ons tegenwoordig doel, is de beschrijving die ons van hun geestelijken staat gegeven wordt en waarover wij den tekst wenschen te raadplegen.

„En het geschiedde, terwijl Apollos te Corinthe was, dat Paulus de bovenste deelen des lands doorgereisd hebbende, te Efeze kwam en eenige discipelen aldaar vindende, zeide hij tot hen: Hebt gij den Heiligen Geest ontvangen, als gij geloofd hebt? En zij zeiden tot hem: „Wij hebben zelfs niet gehoord, of er een Heilige Geest is. En hij zeide tot hen; waarin zijt gij dan gedoopt? En zij zeiden: In den doop van Johannes. Maar Paulus zeide: Johannes heeft wel gedoopt den doop der bekeering, zeggende tot het volk, dat zij gelooven zouden in den gene, die na hem kwam, dat is in Christus Jezus (volgens Luther: in Jezus, dat Hij de Christus is.) En die hem hoorden werden gedoopt in den naam van den Heer Jezus. En als Paulus hun de handen opgelegd had, kwam de Heilige Geest op hen; en zij spraken met vreemde talen en profeteerden. En alle dezen waren omtrent twaalf mannen.” Hand. XIX 1--7.

Dat deze personen door voorafgegane bekeering gerechtigd waren den doop te ontvangen en dat het

geene jonge kinderen geweest zijn, blijkt daaruit: 1e dat zij discipelen genoemd worden; 2e dat zij geloofden; 3e dat zij den Heiligen Geest ontvingen; 4e dat zij vreemde talen spraken en profeteerden en ten 5e dat het omtrent **twalf mannen** waren. Niet noodig dus, hier nog een enkel woord bij te voegen.

BESLUIT VAN DE HANDELINGEN DER APOSTELN.

Wij hebben nu het geheele boek der Handelingen doorgelopen en ons bezig gehouden met alle bijzondere gevallen van doopsbediening, voorkomende in dit heilig geschiedverhaal; wij hebben die gevallen nauwkeurig gadeslagen, onderzocht, en kunnen zonder het minste bezwaar vast stellen, *nergens een enkele plaats of een enkel woord gevonden hebben, dat den doop van een jong kind beschrijft, insluit of veronderstellen laat.* Mijn lezer zal deze bewering toch niet gewaagd of overijld noemen, wanneer hij nu nog eens wil vernemen, wat zelfs geleerde kinderdoopers dienaangaande verklaard hebben.

Goodwin. „De doop veronderstelt noodzakelijk de hem voorafgaande wedergeboorte. De sacramenten worden nergens bediend, om het werk der genade te beginnen of te voorschijn te roepen. Lees het geheele boek der Handelingen en overal luidt het: Zij geloofden en werden gedoopt.”

F. Boston. „Er wordt in de Heilige Schrift geen voorbeeld aangevoerd van den doop, dan alleen van zulke personen, die een zaligmakend aandeel aan Christus hadden.”

Limborch. „Er kan geen enkel geval worden aangewezen, waaruit onloochenbaar blijkt, dat de Apostelen ooit ergens een kind gedoopt hebben.”

Baxter. (De eisch door Baxter aan den Heer Blake gesteld in de door ons hieronder aangehaalde woorden.

kan, zonder vrees, elken kinderdooper voorgehouden worden). „Ik besluit, dat alle gevallen van doopsbediening, voorkomende in de Heilige Schrift, alleenlijk belijders van het zaligmakend geloof betreffen; en de voorschriften staan ons geene andere handelwijze toe. Daarom roep ik, voor zooveel ik zulks vermag, den Heer Blake op, om indien hij daartoe in staat is, ook maar een enkel *geval of voorschrift* te noemen, dat vrijheid geeft ooit andere personen te doopen”.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

DE APOSTOLISCHE BRIEVEN.

I. SCHRIFTUURPLAATSEN, DIE EENE BEPAALDE AANWIJZING BEVATTEN OMTRENT DEN VORM DES DOOPS.

„Of weet gij niet, dat zoovelen wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in Zijnen doop gedoopt zijn. Wij zijn dan met Hem begraven door den doop in den dood, opdat, gelijkerwijs Christus uit de dooden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, alzoo ook wij in nieuwigheid des levens zouden wandelen. Want indien wij met Hem eene plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, zoo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding.” Rom. VI: 3—5.

„Zijnde met Hem begraven in den doop, in welken gij ook met Hem opgewekt zijt door het geloof der werking Gods, die Hem uit de dooden opgewekt heeft.” Col. II: 12.

De bedoeling van den Apostel Paulus in deze en andere verwante uitspraken strekt zich daarheen, den gemeenten, aan welke hij schrijft, de noodzakelijkheid van een *heilig leven* en van eenen *heiligen wandel* aan te toonen. Hij herinnert hun daartoe hunnen doop; de daarbij door hen afgelegde belijdenis en de verplichting, die zij op zich genomen

hebben, om overeenkomstig de waarheid te leven, welke door die heilige verordening zoo treffend wordt afgebeeld. „Weet gij niet,” zoo spreekt hij, „dat, zooveel wij gedoopt zijn in Christus Jezus,” d. i. de gemeenschap aan Zijnen dood door ons in den doop is beleden en aan ons is gewaarborgd, „wij in Zijnen dood gedoopt zijn,” d. i. in vertrouwen op en gelijkvormigheid aan Zijnen dood, waarvan het groote doel de wegneming der zonde was. En bij gevolg: evenals onze Heer stierf, en *begraven* werd om der zonde wille, zoo zouden wij sterven en *begraven* worden ten opzichte van de liefde tot en de praktijk der zonde.

En nu laat de Apostel in het 4e vers die duidelijke en treffende zinspeling volgen op de bijzondere *handeling*, door welke de besprokene ceremonie volvoerd werd, welke zinspeling met die in den brief aan de Colossensen, hierop nederkomt:

„Wij zijn dan (*d. i. om dit voornemen of besluit om voortaan der zonde dood te zijn uit te drukken*) door en in den doop begraven met Christus, onzen Heer; en gelijk Hij werd opgewekt uit de dooden tot (of door) de heerlijkheid des Vaders, zoo ook wij in onzen doop, in welken wij gelijkerwijs opgewekt zijn om voortaan in nieuwigheid des levens te wandelen; en dit is niet uit ons zelven, maar door het geloof der werking Gods (het geloof dat God werkt of dat op God steunt), die aldus Zijnen Zoon uit het graf deed opstaan om voor eeuwig te leven en te heerschen.”

In deze plaatsen beschrijft de Apostel *tweemaal* den doop als te bestaan in een **begravenis** en een **opstanding**, tengevolge waarvan deze inzetting eene voortdurende *voorstelling, gedachtenis* en *prediking* is

van de begrafenis en de opstanding van Christus, onzen Heer en ons Voorbeeld. Alleen in en door de *onderdompeling* kan zulks geschieden. Begieten of besprengen bevat zelfs niet het geringste in zich, dat aan begraven en opstaan doet denken.

Door deze duidelijke zinspelingen op de *Wijze* of den *Vorm* des doops, wordt de zin van het woord „doo-pen” zoo helder mogelijk verklaard en zoo sterk mogelijk bevestigd. Te gelijk treedt hier ook duidelijk in het licht de noodzakelijkheid van „*af dalen* in *het water*” en van „*op komen* uit het water” van „doo-pen in den Jordaan” en daar waar „vele water-ren” waren. (welke uitdrukkingen wij in verband met den doop aantreffen)

Theologen onder de kinderdoopers, die beroemd zijn van wege hunne groote geleerdheid, hebben volkomen toegestaan, wat wij zoo even beweerden. Wij hebben dus hier niets aan toe te voegen, dan alleen dat wij verlegen staan met de keuze van zoodanige aanhalingen, als de lezer het meest waar-deeren zal.

Wall. (Herder en leeraar te Stortham in Kent en schrij-ver van het beroemde werk: „De geschiedenis van den kinderdoop”.) „Wat den aard des doops betreft, welke toen algemeen in zwang was, zoo zijn de Schriftuurplaat-sen, die daarvan spreken, zoo als Joh. III. 23, Mark. 1. 5, Hand. VIII. 38, onwedersprekelijke getuigenissen, dat de personen, die zouden gedoopt worden, gewoonlijk in het water afstegen en de dooper menigmaal evenzoo. Uit deze berichten kunnen wij niet afleiden, dat het gansche lichaam, hoofd en alles, onder water gedompeld werd; hetgeen echter wel duidelijk blijkt uit twee der latere berichten, welke voor mij deze vraag boven alle be-denking beantwoorden. Eerstens, waar Paulus aan twee plaatsen, zinspelende op den doop, dien eene begrafenis

noemt. En dan het gebruik der Christenen in de eerstvolgende tijden, hetwelk, zoo als de geschiedkundige berichten veelvuldig en zeer nauwkeurig mededeelen, algemeen een geheele ondergang des lichaams was."

Aartsbisschop Tillotson. „Vroeger werden de doopelingen in het water gedompeld en daarin begraven, om aan te duiden, dat zij der zonde gestorven waren; dan stegen zij op uit het water, om daardoor te kennen te geven, dat zij in nieuwigheid des levens wenschten te wandelen. Op deze gebruiken zinspeelt de Apostel in Rom. VI. 2--6."

Aartsbisschop Secker. „Den doopeling als te begraven in het water en hem daaruit weder op te heffen, was zonder twijfel oudtijds de gebruikelijke manier van doopen. Derhalve spreekt Paulus van den doop, als voorstellende den dood, de begrafenis en de opstanding van Christus en hetgeen daardoor gewerkt is, n.l. ons gestorven zijn aan de zonde, de dood en begrafenis onzer zonde en onze opstanding tot een nieuw, godzalig leven."

Kantt. Staten-vert. op Rom. VI: 3, 4. „De Apostel schijnt hier te zien op de wijze van doopen, in warme Oostersche landen gebruikelijk, waar de menschen geheel in het water ingedoopt werden, en een weinig tijds onder het water bleven, en daarna uit het water oprezen; en aan te wijzen dat deze indooping en blijven in het water eene afbeelding is van Christus dood en begrafenis, en het oprijzen uit het water van Zijne verrijzenis“.

Doddridge. „Met Hem begraven door den doop.' De oprechtheid eischt het, dat wij bekenen, hier eene toespeling aan te treffen op den doop der onderdompeling“.

Dr. Whitby (Schrijver van een comment. over het Nieuwe Testament en van meer dan veertig doorwrochte werken). „Dewijl hier in Rom. VI.: 4 en Col. II: 12 zoo nadrukkelijk verklaard wordt, dat wij met Christus begraven worden door den doop, als men ons in het water doet nederzinken; dewijl de reden, waarom wij Zijnen dood gelijkvormig zullen worden, door der zonde

te sterven, daaraan ontleend is; dewijl *verder die onderdompeling door alle Christenen dertien eeuwen getrouwelijk beoefend is* en door onze kerk (de bisschoppelijke kerk van Engeland) is aangenomen geworden; en dewijl de verandering van dit gebruik door de besprenging plaats gevonden heeft zonder het minst verlot van den Insteller dezer verordening of vergunning van eenig kerkelijk concilie, en door de Roomsche kerk nog altijd wordt verdedigd, om de onthouding van den kelk aan de leeken bij de viering des avondmaals te rechtvaardigen, zoo zoude het zeer gewenscht zijn, dat het oorspronkelijke gebruik weder algemeen werd aangenomen, en de besprenging alleen weder zooals vroeger toegepast werd, bij kranken of in sterfensnood verkeerende personen."

Tholuck. „De bijbelsche term *ἡ ἐξόμωσις τῆς ἁμαρτίας* leidt den Apostel daarheen den lichamelijken dood van Christus te vergelijken met onzen geestelijken dood en zoo doende voor den Christen de verplichting af te leiden om, even als Christus Zijn aardsche leven prijs gaf, ook zoo zijn zondig leven prijs te geven. De Apostel heeft aangetoond, dat reeds door de bij de aanneming van het Christendom plaats grijpende doopplechtigheid betuigd werd, dat de Christen geestelijk den dood van Christus in zijn eigen persoon en leven wenschte uitdrukken. Nu treedt de zoo licht in het oog springende bijzonderheid hem voor den geest, dat het symbool des doops zelf als een beeld van Jezus dood kan aangemerkt worden en zoo stelt hij in dit vers den in den doop overgegevenen Christen als een, als het ware, met Zijnen Verlosser begraven daar. Heeft nu Paulus de zinnebeeldige beteekenis van den doop en den dood van Christus in zoo wijde strekking doorgevoerd, zoo lag het voor de hand, dat hij ook aan het wederopstaan uit den dood en de opstanding van Christus eene zinnebeeldig verband toekende, zooals hij dat hier doet. Ook op eene andere plaats treffen wij dezelfde zinnebeeldige symbolische beschouwing aan (Col.

II: 12.) Tot recht verstand van deze beschouwing van den doop moet men voor het overige denken aan de bekende omstandigheid, dat de doopelingen in de eerste kerk ondergedompeld en weder opgeheven werden, welk gebruik ook de eerste Christenen naar aanleiding van des Apostels beschouwing eene symbolische beteekenis gaven“.

Van d. Palm. aant. Rom: VI v. 4. „Met Hem begraven, zinspeling op den doop door onderdompeling. — vers 5. Want in dien wij enz. Het zou dwaasheid zijn, wel gemeenschap te willen hebben aan den dood van Jezus, maar niet aan het leven Zijner opstanding, wel in het doopbad ondergedompeld te willen worden, maar niet daaruit herrijzen.“

Olshausen. „Ten bewijze van de door hem ontwikkelde leering doet Paulus een beroep op het bewustzijn zijner lezers in betrekking tot hunne eigene ervaring. Den dood, ja de begrafenis van Christus hadden zij in den doop mede ondervonden, zegt hij, en zoo ook de opwekking tot een nieuw leven. Ook bij deze uitspraak mogen wij bij den doop volstrekt niet alleen aan eigen keuze of besluit denken, of daarin niet meer dan bloot een beeld zien, hoe de eene helft van den ouden doopritus, het onderdompelen, den dood en de begrafenis van den ouden mensch, de tweede helft, het opstijgen of opheffen, de opstanding van den nieuwen mensch, slechts afbeeldt; veel meer moet de doop in zijn innerlijk wezen en diepe beteekenis als een gewichtig moment in het geestelijk leven opgevat worden. Hetgeen aan en in den persoon van Jezus objectief voleindigd was, dat werd door den doop in het geloof subjectief den mensch toegekend; hij ervaart de kracht van het lijden en den dood, zoo ook van de opstanding des Heeren (Filipp. III. 10). Dientengevolge kan deze werkzaamheid alleenlijk den doop der volwassenen, bij wie hij met de wedergeboorte samenvalt toegeschreven worden“.

De Apostel gebruikt evenwel ook het beeld van de planting even als dat van de begrafenis, in be-

trekking tot den doop. Vers 5. „Want indien wij met Hem eene plant geworden zijn enz.

Assembly of Divines. „Want indien wij met Hem ééne plant geworden zijn.” In deze schoone gelijkenis toont ons de Apostel aan, dat gelijk eene plant, die in de aarde gezonken is, eenen tijd lang als dood en onbewege-lijk daarin ligt, maar daarna weder opleeft en bloeit, zoo ook het ligchaam van Christus een tijd lang dood in het graf lag, weder opstond en door die opstanding in nieuwe en frissche kracht te voorschijn trad. Ook wij worden bij den doop voor eenigen tijd, als het ware, begraven in het water, en vervolgens weder opgeheven tot vernieuwing des levens“.

Dr. Macknight. „Met Hem ééne plantgeworden in de gelijkmaking van Zijnen dood.” De begrafenis van Christus en Zijner geloovigen, eerst in het water des doops en dan in de aarde, wordt zeer treffend vergeleken met het planten van een zaad, daar in beide gevallen eene herleving tot volmaakteren toestand plaats grijpt“.

Gevolgtrekking. Met onwederlegbare zekerheid leer ik uit de Bijbelteksten aan het hoofd dezer afdeling, dat de uiterlijke gestalte of de *vorm* des Doops in de dagen der Apostelen eene begrafenis in water was. Voor het hart van den Christen wordt de Doop allerbelangrijkst, van wege hetgeen deze instelling naar Gods verordening moet voorstellen, n.l. de begrafenis en opstanding van den Verlosser; zoomede om hetgeen zij den gedoopte herinnert, n.l. zijne onbepaalde en onloochenbare verplichting om zijn gansche leven te wijden aan dien Heer, aan Wiens dood en opstanding Hij aldus op zinnebeeldige wijze is gelijkvormig gemaakt toen Hij met Hem „begraven werd en opstond“. Ook zie ik in deze verzen, krachtens welk beginsel

en door wat macht dit alles verwezenlijkt moet worden, n.l. „door het geloof der werking Gods.“ Bij niemand, die vreemd is aan dit levend beginsel, kan dit doel dezer ordinantie vervuld worden. Indien besprengen de wijze des doops, en zuigelingen de voorwerpen waren, dan konden deze schriftuurplaatsen nooit geschreven geworden zijn. *Op den doop van geloovigen alleen, en wel door onderdompeling kunnen deze Apostolische woorden toegepast worden.*

II. OCCASIONEELLE VERMELDING DES DOOPS.

„Eén Heer, één geloof, één doop.“ Efeze IV : 5.

„Want wij zijn door éenen Geest tot één lichaam gedoopt, hetzij Joden, hetzij Grieken; hetzij dienstknechten, hetzij vrijen; en wij zijn allen tot eenen Geest gedrenkt.“ 1 Cor. XII : 13.

„Want zooveelen gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan.“ Gal. III : 27.

„Anders wat zullen zij doen, die voor de dooden gedoopt worden, zoo de dooden ganschelijk niet opgewekt worden? Waarom worden zij ook voor de dooden gedoopt?“ 1 Cor. XV : 29.

De Apostel vermaant de Efezische en de Corintische Christenen tot eensgezindheid en vrede; allen moesten één hart en ééne ziel zijn, zoodat er geen scheuringen in het lichaam plaats grepen, wijl allen één in Christus waren. Om dit nog sterker aan te dringen, herinnert hij hun, wat hen allen geleerd was, n.l. dat er slechts één Heer, één geloof, één doop is; en dat allen tot „één lichaam“ gedoopt zijn: hetzij Joden, hetzij Grieken. Wij ontmoeten hier alweder, wat wij reeds vroeger aange troffen hebben, n.l. dat de Apostel het geloof voor

den doop stelt, even als Christus onze Heer en Meester deed, toen Hij zeide: „Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn“. — EEN GELOOF, EEN DOOP.

Wat het hierboven aangehaalde vers uit den brief aan de Galatiërs betreft, zoo schijnt de Apostel hier te doelen op de verwisseling van gewaad, die na de bediening van deze instelling noodzakelijk moet geschieden. Evenzoo zullen daarop uitdrukkingen als de volgende zinspelen: „afleggen den ouden mensch met zijne werken“ en „aandoen den nieuwen mensch“ (Efez. IV : 22, 24; Col. III : 9, 10); en in 't bijzonder, gelijk hier „Christus aandoen“ als „den Heere onze gerechtigheid“.

Dr. A. Clarke: „Als de gedoopte uit het water opkwam, was het alsof hij een opstanding ten leven had. Hij werd daarom verondersteld zijn ouden heidenschen toestand af te leggen, gelijk hij zijne kleederen afleide, en een nieuwen wandel, een nieuw leven te aanvaarden, gelijk de gedoopte gewoonlijk andere kleederen aantrok.“

De laatst aangehaalde Schriftwoorden (1 Cor. XV : 29) hebben tot vele gissingen aanleiding gegeven, welke echter geen van allen het onderwerp van onze onderzoeking raken. De moeielijkheid ligt in de bepaling van den juisten zin der woorden „Voor de dooden“.

De volgende uitlegging bevelen wij aan de opmerkzaamheid onzer lezers aan:

W. à Brakel: „Wij achten dat hier is een *ellipsis*, een uitlating, een verzwijging. 't Verzwegen woord is niet ver te zoeken. De Apostel spreekt in dit hoofdstuk gedurig en in dit vers van de Opstanding der dooden (opgewekt worden en opstaan is het zelfde). Zoodat hij het verzwegen woord ons in den mond geeft, n.l. Opstan-

ding. Voegt er dat tusschen in met uwe gedachten, en leest aldus: „Wat zullen zij doen, die voor (*de opstanding*) der dooden gedoopt worden? Waarom worden zij voor (*de opstanding*) der dooden gedoopt?.... Als men deze woorden alzo met een *Ellipsis* verstaat, zoo gaat alles gemakkelijk, en ten opzichte van de woorden, en ten opzichte van den zin, en ten opzichte van 't oogmerk des Apostels; er geschiedt geen verandering en er blijft geen zwarigheid over. En men ziet dat die woorden *voor de dooden*, of *voor der dooden*, te weten *Opstanding der dooden* geven aan des Apostels redeneering welke is: *Zij, die voor de opstanding der dooden gedoopt worden, hoe kunnen zij zeggen, dat er gansch geene Opstanding der dooden is? Waarom worden zij dan voor de Opstanding der dooden gedoopt? De doop verzegelt de Opstanding; dat drukt de Apostel duidelijk uit, als hij daarbij doet: gedoopt te worden voor de opstanding der dooden.*”

Gevolgtrekking. Indien het geloof den doop voorafging in de dagen der Apostelen, en de personen welke die ordinantie ondergingen, *de werking van dien Eenem Geest waren deelachtig geworden en Christus hadden aangedaan* als den mantel der gerechtigheid, het geestelijk sieraad hunner zielen, hunne hoop stellende op de opstanding bij Zijne verschijning in heerlijkheid, dan blijkt het zonneklaar dat niemand dan een oprecht tot Christus bekeerde aldus gedoopt kon worden en zulke hooge en heerlijke voorrechten genieten mocht.

III. DE DOOP, VOORAFGESCHADUWD IN HET OUDE TESTAMENT.

Deze zijn de laatst te behandelen uitspraken, in het Nieuwe Testament betreffende ons onderwerp aan te wijzen.

„Ik wil niet, broeders!, dat gij onwetende zijt, dat onze vaders allen onder de wolk waren, en allen door

de zee doorgegaan zijn, en allen in Mozes gedoopt zijn in de wolk en in de zee". 1 Cor. X. 1. 2.

„Wanneer de langmoedigheid Gods eenmaal verwachtte, in de dagen van Noach, als de ark toebereid werd, waarin weinige (dat is acht) zielen behouden werden door het water; waarvan het tegenbeeld, de doop, ons nu ook behoudt; niet die eene aflegging is van de vuiligheid des lichaams, maardie eene vraag is van een goed geweten tot God door de opstanding van Jezus Christus". 1 Petr. III. 20. 21.

Om den Apostel in den eerst aangehaalden tekst te beter te verstaan, zal de lezer weldoen, het verhaal van de gebeurtenis in het Oude Testament, waarop hij het oog richt, Exodus XIV, na te slaan. Wij lezen daar dat de Israëlieten *midden in de zee afdaalden*; dat het water zich verdeelde en hun een pad opende, door zich *aan hunne rechter- en aan hunne linkerhand als een muur te stellen*, zoodat zij daarhenen trokken *op het droge*. Wij lezen ook dat de wolkkolom, welke hen leidde, de legerscharen Jakobs ganschelijk verborg voor den blik hunner vijanden; dat zij helder lichtend was voor genen, daarentegen donker en schrikwekkend voor dezen. Het water schijnt den Israëlieten *ook niet in de geringste mate* geraakt te hebben en daarom moet het woord „gedoopt“ hier van den Apostel *in overdrachtelijken zin* gebezigd zijn. De vraag is dus eenvoudig deze: Of de toestand der Israëlieten in de wolk en in de zee meer overeenkomst heeft met de besprenging door eenige droppelen waters, dan wel met een volkomen begraven zijn in het water?

Wij willen op die vraag kinderdoopers, die het grootste aanzien in de wereld der geleerden genieten, laten antwoorden.

Witsius verklaart dien tekst aldus. „Hoe konden de Israëlieten *in de wolk en in de zee* gedoopt zijn, daar zij

noch in de zee gedompeld, noch door de wolk bevochtigd werden? Hier moet opgemerkt worden, dat de Apostel het woord „doopen” beeldsprakig bezigt; toch duidt dit beeld het uitwendige teeken aan. De zee is water, en ook eene wolk bestaat uit water. De wolk hing boven hunne hoofden en de zee omgaf hen van alle zijden; zoo ook omringt het water den doopeling”.

Gataker. „Even als bij de Christelijke doopsbediening de doopelingen van het water omringd en bedekt en, om zoo te zeggen, daarin begraven worden — en wederom, bij het opkomen, als uit het graf opstijgen, zoo was het, alsof de Israëlieten, toen zij door het water der zee trokken, dat hooger stond dan hunne hoofden, daarvan overdekt en als het ware daarin begraven waren; en wederom, alsof zij bovenkwamen en opstonden, toen zij den oever bestegen.”

De Apostel Petrus spreekt in 1 Petr. III : 20 van het doel en oogmerk des doops. Wanneer hij voornamelijk het oog had op den vorm des doops, dan valt het licht te begrijpen, dat de toestand waarin Noach verkeerde, (tijdens hij in de ark was en dit voertuig zelf in den zondvloed van onderen werd gedragen door de wateren uit de fonteynen des grooten afgronds (Gen. VII : 11), en van boven werd overstort uit de geopende sluizen des hemels) vrij wat meer overeenkomst heeft met de indompeling van een mensch in het water, dan met zijne besprenging door eenige droppels. Evenals nu Noach door het water gered werd uit de algemeene verwoesting, zoo wordt de Christen het ook door den doop, wanneer hij met en in den doop een levend geloof verbindt aan datgene, wat door de uiterlijke handeling des doops wordt voorgesteld, n.l. de dood en de opstanding van Christus.

Eenige verschillende verklaringen van Schriftuitleggers mogen hier volgen:

Baumgarten: „Nemen wij het menschelijk geslacht en de aarde als een geheel, zoo is de vloed de scheiding van het oude en nieuwe. De oude aarde met den vleeschgeworden mensch wordt verdelgd; maar deze verdelging is juist de redding van den rechtvaardigen, van Noach, terwijl hij van de verderfelijke gemeenschap des vleesches verlost wordt. Daarom heet het: acht zielen werden gered door het water en wordt de vloed als een voorbeeld van den doop genoemd. Het water van den vloed is alzoo de doop der aarde, welke het oude verdrinken doet en het nieuwe behoudt en levend maakt.“

Knatschbull: „Het eigenlijke doel des doops is de opstanding van den nieuwen mensch, door het geloof aan de opstanding van Jezus Christus, waarvan de doop een zeer sprekend en beteekenisvol beeld is; even als de ark van Noach, uit welke deze als uit een graf tot een nieuw leven terugkeerde.

Kant. Staten-vert: „Door het water, of in het water d. i. midden in en door het water. Hier wordt gezien op de ark en den ingang van Noach in de ark, door welke Noach is behouden gebleven in het water van den zondvloed, waar de anderen in vergingen. De doop wordt hier een tegenbeeld genoemd, omdat hij een bondzegel is van onze behoudenis uit het algemeen verderf der wereldsche menschen..... Sommigen meenen dat de uitdrukking „de vraag van een goed geweten“ enz., ziet op het gebruik van den doop der volwassenen in de eerste kerk, welken afgevraagd werd, of zij ook den duivel en de wereld voortaan wilden afzweren, en in goed geweten voor God wandelen, waarop zij antwoordden: „ja“ op welke vraag en antwoord hier zou gezinspeeld worden.”

Aldus is de doop, waar zij naar eisch plaats vindt de vraag van een goed geweten tot God, daar hij een daad van gehoorzaamheid jegens God

en Zijnen in de Schrift geopenbaarden wil is. Niet zegt de Apostel, afwassching door het water als zoodanig, welke niet nut is, aan en voor zich zelve, en hoogstens alleen den uitwendigen mensch kan reinigen, maar een zoodanige doop, die vergezeld gaat van de krachtig vernieuwende macht des Heiligen Geestes.

Gevolgtrekking. Indien de vraag „van een een goed geweten“ een vereischte is bij dengene die gedoopt wordt, dan kan tot den doop ook niemand bevoegd zijn, dan een, die waarlijk in Christus gelooft.

BESLUIT VAN ONS ONDERZOEK.

Het hoofddoel van dit werk is nu bereikt, lezer, *Elke uitspraak of tekst der II. Schrift, welke betrekking heeft op ons onderwerp, den Doop, en ons eenige inlichting verschaft omtrent de Personen, den Vorm of de Beteekenis van den Doop hebben wij gelezen en beschouwd. Wij meenen dus gerust te kunnen zeggen, een vertrouwbaar en volledig antwoord gegeven te hebben op de vraag: Wat leert de Bijbel van den Doop?*

De Heere Jezus gebod: „*Onderzoekt de Schriften*“ en wij behoeven er niet aan te twijfelen dat op Zijne genadige goedkeuring gerekend zou mogen worden, indien bij elke aangelegenheid van Zijn koninkrijk en Zijnen dienst gehoorzaamheid bewezen werd aan deze vermaning. Het „Tot de Wet en de Getuigenis“. is een Goddelijke regel, waarvan immers geen oprecht Protestant wenscht af te wijken. Heeft de Verlosser niet gezegd: „*Gij dwaalt, niet wetende de Schriften?*“

Ieder onzer moet dus in staat zijn een duidelijk en voldoende antwoord te geven op de volgende vragen.

I. Wie zijn geroepen en gerechtigd tot den doop, krachtens het gezag van Christus en den dienst Zijner Apostelen?

Antwoord. Wij hebben den doop van vele duizenden personen en de bediening dier instelling bij vele verschillende gelegenheden aangetroffen; maar nooit of nergens vonden wij in de gansche Heilige Schrift *een enkel persoon* gedoopt (Christus uitgezonderd), van welken wij in de verste verte kunnen vermoeden, dat hij niet eerst was onderwezen *in de leer des Evangelies*, en *beleden had* in Christus te gelooven. Dit wordt of uitdrukkelijk vermeld, of ligt zoo onwedersprekelijk in het geschiedverhaal, dat er geen redelijke oorzaak van verschil of strijd op dit punt overblijft.

II. Op wat *wijze* moet de doop bediend worden?

Antwoord. Wij hebben geen enkel vers, of woord, of omstandigheid aangetroffen, hetwelk naar rechtvaardiging van het *gebruik van water* bij wijze van begieten of besprengen zweemt; maar waar ook maar eenige beschrijving van, zinspeling op, of heenwijzing naar den Vorm dezer instelling gevonden wordt, daar is Onderdompeling (gelijk dan ook het woord doopen, βαπτίζω onloochenbaar vereischt) en niets anders bedoeld.

III. Wat is de eigenlijke *Beteekenis* van den Doop?

Antwoord. De uitspraken der H. Schrift, die ons bij de beantwoording dezer vraag dienen, leeren klaar, welke de bedoeling Gods met deze instelling is. Zij is deze: de Doop moet voor oogen stel-

len en leeren welke gewichtige verandering de genade Gods werkt in het hart van een zondaar; te weten: *zijne reiniging* van de zonde; zijn „der zonde dood zijn“ en zijne begrafenis wat de liefde en de praktijk der zonde aangaat; zijne *Opstanding* tot een nieuw, tot een godzalig leven; de vereeniging en de gemeenschap, waarin *de Christen* treedt met den Drieeenigen God en Zijne Opstanding van *de dooden*, door Zijnen gekruisigden en opgestanen Heer, bij diens wederkomst.

Hier zouden wij dit boekje kunnen eindigen. Maar wellicht komen bij mijnen lezer, dien van kindsbeen af de kinderdoop geleerd is, eenige vragen op, die hij gaarne beantwoord zag. Ik herinner mij dat zulks bij mij het geval was, toen ik geleid was tot het onderzoek van deze vraag en de H. Schrift nauwgezet en ernstig daarover gelezen had. Ik wenschte de vragen, die toen bij mij oprezen door *bevoegde* personen beantwoord te zien, en meen mij niet te vergissen, als ik hetzelfde bij althans sommige mijner lezers veronderstel. Wat mij betreft: ik ben volkomen bevredigd geworden door de antwoorden, welke ik op mijne vragen ontving, en begeerig zijnde dat de bedoelde lezers hetzelfde voorrecht genieten mogen, wil ik nu nog eenige van die vragen stellen en daarop zulke antwoorden doen volgen als mij *beslist* en voldoende voorkomen. Of mijn lezer ze even zoo degelijk zal beschouwen, dan niet, zulks zij aan zijn eigen oordeel en geweten overgelaten, en aan den invloed van dien Geest, wiens bediening het is „in alle waarheid te leiden.“

Mijne antwoorden zullen gesteund of bevestigd worden door aanhalingen van uitstekende schrijvers onder de voorstanders van den kinderdoop; somtijds

zal ik niets anders geven dan zulke aanhalingen, wyl er naar geen beter antwoord behoeft omgezien te worden.

1e Vraag. *Alhoewel in de door u voorgelegde schriftuurteksten, door mij geen letterlijk uitgedrukt gezag kan gevonden worden voor den kinderdoop, noch door gebod noch door voorbeeld, zoo zullen de kinderdoopende godgeleerden toch zeker niet toestemmen, dat in het Nieuwe Testament zulk een gezag niet gevonden wordt?*

Antwoord. Neander. „Het is zeker dat Jezus Christus den Kinderdoop niet heeft ingezet.” „Dat de apostelen een doop voor kleine kinderen ingesteld hebben, zou niet bewezen kunnen worden.”

Pascal. „De Kinderdoop vormt een belangrijk verschil tusschen de oorspronkelijke Kerk, die van die handeling niets wist, en de Kerk van later dagen, die deze ceremonie in de derde eeuw invoerde.”

H. Beecher. „De bewijzen, welke men uit den Bijbel wil ontleenen ten gunste van den Kinderdoop zijn gezocht en krachteloos. Er bestaat niet het minste schriftuurlijke gezag voor deze Kerkelijke handeling.

Lange. „Alle pogingen om den Kinderdoop uit het N. Testament te bewijzen, lijden schipbreuk.”

Bunsen. „De Kinderdoop is niet schriftuurlijk.”

Schleiermacher. „Die eenig bewijs voor den Kinderdoop wil vinden in het N. Testament, moet het er eerst in leggen.”

Baumgarten. „De kinderdoop kan niet worden afgeleid uit eenige bepaald Apostolische overlevering, noch uit eenige Apostolische daad.”

Mc. Neile (*Deken in de Engelsche Staatskerk*) „Aangaande den Kinderdoop, daarvoor weet ik geen enkel woord van God aan te wijzen.”

De Pressensé. „De doop is in de dagen der Apostelen niet aan kinderen toegediend.“

Meijer (*Luth. godgeleerde*) „Er bestaat geen sterksprekender bewijs voor de opname der historische overlevering in de Luthersche en Gereformeerde Kerken, dan de Kinderdoop.“

Curcellaeus. „De Kinderdoop was in de eerste tijden na Christus een geheel onbekende zaak; in de derde en vierde eeuw waren er sommigen, die den Kinderdoop invoerden en verdedigden.“

Prof. Hahn. „In den ganschen Bijbel, noch in de eerste 150 jaren wordt een duidelijk geval van kinderdoop gevonden. Wij moeten toestemmen dat de talrijke tegenstanders van den Kinderdoop niet op Evangelische gronden kunnen tegengesproken worden.“

Luther. „Het kan uit de H. Schrift niet bewezen worden dat de Kinderdoop door Christus ingesteld, of door de eerste christenen na de Apostelen begonnen werd.“

Herzog's. Theol. Real Encyclop. (art Doop) — „Dat in het N. Testam. geen spoor van Kinderdoop te vinden is, zal voor de wetenschappelijke exegese wel als uitgemaakt te beschouwen zijn; alle poging om den Kinderdoop uit de woorden der inzetting, of uit plaatsen als 1 Cor. 1:16 af te leiden, verdienen daarom den naam van willekeurige kunstenarijen.“

2e Vraag. *Hoe moeten wij dan den volgende tekst verstaan, die door zoovelen als een der grondslagen des kinderdoops beschouwd wordt:*

„Laat de kinderkens tot Mij komen; en verhindert ze niet, want derzulken is het Koninkrijk Gods.“ (Mark. X: 14).

Antwoord. Indien Markus aan de mededeeling dat de Zaligmaker deze kinderen in Zijne armen nam, had toegevoegd: „en Hij doopte hen“, in stede van: „en Hij zegende hen“, dan zou men deze plaats met

vrucht kunnen aanvoeren en zou de strijd beslecht zijn; maar naar het verhaal, 't welk ons de Heilige Geest hier geeft, hebben wij hier evenzoo min aan kinderdoop, als aan avondmaalsviering met kinderen, of aan besnijdenis van kinderen te denken. Het is zeker dat Christus deze kinderen niet doopte, want Hij zelf doopte nooit; (Joh. 1V: 2) en indien Zijne discipelen, die voor Hem en op Zijn bevel doopten, door hunnen Heer gelast waren kinderen te doopen, dan valt er niet aan te denken dat zij de ouders of vrienden, die deze kleinen tot den Heer brachten, „bestraft“ zouden hebben. Er is trouwens dan ook geen woord van den doop in het geheele verhaal te vinden.

Maar wat meer zegt: deze Schriftuur genomen, gelijk God ze geeft, bevat juist een bewijs tegen den kinderdoop. Wij zien hier ouders hunne lieve kleinen tot Jezus brengen om van Hem gezegend te worden. Welnu, indien de doop deze kinderen in het verbond der genade, of tot de kudde van Christus zou gebracht, of hun eenigen geestelijken zegen zou aangebracht hebben, zou dan de Heiland hun zulks onthouden en hunnen ouders en den discipelen verborgen gehouden hebben? Zou Hij hen „in Zijne armen nemen en hen zegenen“ en hen ongedoopt aan hunne ouders teruggeven, en dat zonder een woord van deze instelling te reppen? Is het ooit gebeurd dat eenige geestelijke zegen bij Hem gezocht werd en Hij dien niet schonk? Hier hebben wij ouders, die van Jezus geestelijk heil begeerden voor hunne kinderen, en indien de doop was „het zegel“, of „de sleutel“, of „de deur“ der geestelijke zegeningen van het genadeverbond“ (gelijk kinderdoopers zoo vaak beweren), zou dan de Heere Jezus hier geweigerd hebben, of

de kleinen zonder dien schat hebben laten gaan? Zoo iets is onmogelijk. Duidelijk treedt hier aan het licht, dat Christus den kinderdoop niet wil, maar er tegen is, en dat die praktijk niets goeds medebrengt en dus niet aan de hand mag gehouden worden. Zeer geleerde kinderdoopers spreken het uit, dat deze schriftuur hunne zaak niet kan dienen:

Poole. „Wij moeten hier voorzichtig zijn, daar wij uit dit verhaal den kinderdoop niet kunnen wettigen door het voorbeeld van Christus; want het is zeker dat Hij deze kinderen niet doopte. Markus zegt alleenlijk: „Hij nam ze in Zijne armen, leidde hun de handen op en zegende ze.“

Bisschop Taylor — „Uit de daad der kinderzegening door Christus af te leiden, dat kinderen gedoopt zullen worden, bewijst niets meer, dan dat het *kan* beter bewijzen faalt; want met meer waarschijnlijkheid zou de gevolgtrekking aldus genomen kunnen worden: Christus zegende de kinderen, en liet hen zoo van Zich gaan, *ze niet doopende* derhalve behooren de kinderen niet gedoopt te worden.“

Olshausen. „Van het in dit verhaal gedurig begeerde en gezochte verband met den kinderdoop is inderdaad *geen spoor* te ontdekken.“

3e Vraag. *Indien dan het N. Testament geen Kinderdoop leert, op wat grondslag wordt dan deze praktijk door hare godgeleerde voorstanders gesteld en verdedigd?*

Antwoord. Op deze vraag antwoorden wij met de woorden van een der ijverigste voorstanders van den kinderdoop:

Dr. E. Williams. „De verdedigers van deze instelling stemmen in het geheel niet overeen, waar het het recht betreft, waar op zich de kinderdoop grondt.“

De lezer oordeele:

Roomsche Kerk: „Indien iemand zegt dat de doop niet noodzakelijk is tot de zaligheid — die zij vervloekt!“

Grieksche Kerk: „Wij gelooven dat de doop een sacrament is, door den Heer ingesteld, zonder hetwelk te ontvangen een mensch geen gemeenschap met Christus heeft.“

Luthersche Catechismus. — „De doop werkt vergiffenis der zonden; verlost van den dood en den duivel en geeft de eeuwige zaligheid allen dengenen, die gelooven.“

Engelsche Staatskerk. — „De doop maakt den doopeling een kind van God en een erfgenaam van het Koninkrijk der hemelen.“

Gereformeerde Kerk in Nederland. „*Formulier om den Heiligen doop te bedienen aan de Kinderkens der geloovigen. Gebed vóór den doop*.... Wij bidden U, o God, dat gij deze kinderen genadiglijk wilt aanzien, en door Uwen Heiligen Geest Uwen Zoon Jezus Christus wilt inlijven.“ — *Dankzegging na den doop*.... Wij danken U óat gij onze kinderen door het bloed van Uwen lieven Zoon Jezus Christus alle zonden vergeven en hen door Uwen Heiligen Geest tot lidmaten van Uwen eeniggeboren Zoon en alzoo tot Uwe kinderen aangenomen hebt.“

Selden en Hammond gelooven dat de Kinderdoop ontleend is aan den Joodschen proselietendoop.

Knatchbull verwerpt dezen oorsprong uit den proselietendoop en stelt daarvoor de besnijdenis.

Venema en Vitringa verwerpen het gevoelen dat de Kinderdoop zijn oorsprong heeft uit de besnijdenis en nemen aan met

Witsius dat „sommige kinderen in een staat verkeerren, die eenigszins verwant is aan dien in de genade.“

Prideaux en Heidegger beweren dat „de kinderen deel hebben aan het geloof en het genadeverbond, al is het heil hun nog niet verzekerd.“

Baxter stelt het *geloof der Ouders* tot voorwaarde van het deelgenootschap der kinderen aan de Kerk en aan de eeuwige zaligheid.

Aartsbisschop Leighton zegt, dat noch de Heilige Schrift noch het gezond verstand iets van dien aard leert, dat het geloof of de belijdenis der ouders recht geeft op den doop van hun kind.

Calvijn wijst op de belofte aan Israël in het O. Testament als grondslag van den kinderdoop.

Tjellstedt en Wieselgren (beiden Theol. Doctor en leeraar in de Zweedsch-Luthersche Kerk) beijveren zich in hunne geschriften over het Sacrament des kinderdoops te bewijzen, dat die doop een oud Heidensch en Joodsch gebruik is, hetwelk de Christenen meenden te moeten overnemen, „zonder daartoe eenig voorschrift in Gods Woord te hebben of te behoeven“.

Dr. G. v. d. Flier zegt: „De Christelijke Kerk heeft terecht begrepen dat de Kinderdoop de vervanging was van het brengen tot en zegenen door Jezus“.

Zulke tegenspraak en ongerijmdheden onder de voorstanders van den kinderdoop zijn het noodwendig gevolg van gebrek aan Schriftuurlijken grondslag en gezag voor die handeling.

In het *Glossarium* van I. IHRE vindt men den oorsprong van den kinderdoop aldus aangegeven; men leest daar:

„Een pas geboren kind met water te overstorten of te besprengen was eene plechtigheid, ook onder het Heidenom in gebruik, toen men nl. bij het geven van een naam aan het kind het tegelijk met water besprengde.“

Grimm zegt: „Het is genoegzaam bekend dat reeds vóór het Christendom een heiliging van de jonggeboren kinderen door water bij de Noorsche Heidenen gehuldigd werd. Vermoedelijk vond deze plechtigheid ook bij de andere Germanen plaats en waarschijnlijk schreef men

aan het daarbij gebruikte water, gelijk bij de Christenen aan het doopwater, eene bijzondere kracht toe."

"De volkeren hangen aan de oude gebruiken en houden ze vast. Wij zouden hunne overleveringen, hunne bijgeloovigheid in 't geheel niet begrijpen, wanneer wij haren Heidenschen bodem en grondslag voorbijzien."

Lenoir zegt: „Bij de Grieken en Romeinen moesten ook de pasgeboren kinderen de heilige reiniging ondergaan, bij welke gelegenheid zij tevens onder de bescherming van eenige godheid geplaatst werden."

In het werk „*Antiquitates selectae septentrionales et celticae* komen onderscheidene mededeelingen voor, waaruit evenzeer blijkt dat het doopen van kinderen reeds bij de Heidenen in gebruik was. Het volgende is er een van:

„Een Krijgsman vond in het woud Mokred een jonggeboren kind. Hij bracht het tot den koning. Deze beval dat het volgens *heidensche* wijze gedoopt zou worden en dat het den naam van Canut ontvangen zou". — Zelfs na hunne bekeering tot het Christendom waren de Livoniërs gewoon hunne kinderen op heidensche wijze te herdooopen. of — zooals de Kerkelijke schrijver het uitdrukt — den Christelijken doop, alreede door die kinderen ontvangen, te bezoedelen met hunne heidensche reiniging.

Op deze gewoonte ziet ook de 12e Brief van Paus Gregorius aan Bonifacius, den Apostel der Duitschers. In dit schrijven toch beveelt de Opperbisschop aan den ijverigen heidenbekeerder, dat de kinderen, welke door heidensche priesters, die aan Jupiter offeren, gedoopt waren, herdoopt moesten worden in naam van de Heilige Drie-eenheid".

4e vraag. „Maar worden de kinderen der geloovigen dan niet Heilig genoemd in 1 Cor. VII: 14; waar wij lezen: „De ongeloovige man is geheilgd door de vrouw, en de ongeloovige vrouw is geheilgd door

den man. Anders waren uwe kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig." *En indien dan de kinderen heilig zijn, mogen en moeten zij dan niet gedoopt worden?*

Antwoord. — Zoo hebben altijd vele godvreezende lieden gemeend; doch *heiligheid* wordt nergens in Gods Woord gesteld als een voor-vereischte tot den doop. En ligt er niet ongerijmdheid in het denkbeeld, dat de doop, die het uitwendig teeken van *afwassching der zonde* (Hand. XXII: 16) is, aan zuielingen zal toegediend worden, *omdat zij heilig zijn?*

Maar van welke heiligheid is hier sprake? De Apostel zegt, dat zij **den ongeloovigen** ten deel valt, want:

„De ongeloovige man is *geheiligd* enz.“ Nu, deze heiliging kan onmogelijk *geestelijk* zijn; want de geestelijke heiliging is het werk van den Heiligen Geest op hart en verstand, en daarin heeft een *ongeloovige* deel noch lot. (Hand. VIII: 21). Indien gelet wordt op wat de Apostel hier behandelt, dan valt het, dunkt mij, niet moeilijk zijne bedoeling te vatten. Immers hij geeft den Corinthiers raad ten gevolge eener aan hem voorgelegde vraag, t. w.: Of een man of vrouw, die tot Christus bekeerd is en een ongeloovig echtgenoot, hetzij Jood of Heiden heeft, daarom *scheiden moet*, gelijk in Ezra X: 1-14. De Apostel zegt: „Indien de ongeloovige tevreden is bij zijn of haar geloovige echtgenoot te wonen, dat er geen verlaten zij.“ Dan volgt de uitspraak: „Want de ongeloovige man is *geheiligd* door de vrouw enz.,“ of zooals ook vertaald wordt „is *geheiligd tot de vrouw*“ enz.

Nu is de vraag: in welken zin kan iets of iemand *geheiligd* zijn, zonder dat aan dat voorwerp of aan dien persoon eenige zedelijke of geestelijke heilig-

heid medegedeeld is, en terwijl die heiliging niet is het werk van den Heiligen Geest? De Bijbel antwoordt daarop duidelijk. Immers: tempel, altaar, priester en Leviëten, dieren en allerlei andere offergaven, tienden, priesterkleeding, brood, vaten, sprengbekkens, krauwels, enz. in één woord: alles wat tot den Mozaischen eeredienst behoorde wordt nadrukkelijk als *heilig* en *geheiligd* aangewezen, gelijk ook huizen, akkers, tienden, water, enz., wanneer zij, volgens de bepaling van Gods wet aan Israël, afgezonderd waren tot een bijzonder doel. Pas dit nu toe op ons onderwerp. Het huwelijk is eene inzetting Gods; en wanneer een man of vrouw in het huwelijk treedt, dan is hij of zij, *afgezonderd* en in *dien* zin „geheiligd” tot en in den staat of de betrekking van echten man of echte vrouw. Dies is deze vereeniging door den huwelijksband wettig, betamelijk en Gode welgevallig, en zij zal zulks blijven, al is het dat een van de gehuwden bekeerd wordt en de andere onbekeerd blijft *).

De gevolgtrekking, welke de Apostel neemt uit deze heiliging (of bestemming krachtens Goddelijke

(*) Indien het woord *heilig* hier in geestelijken zin genomen en dan de kinderloop er uit afgeleid moet worden, dan geeft ook het woord, *geheiligd*, dat blijkbaar dezelfde beteekenis heeft, een zelfde vastigheid voor den doop van den ongeloofigen echtgenoot. Ook mag niet voorbij gezien worden dat het woord *Kinderen* in deze plaats, even als Hand. 11:39 beteekent: *nakomelingschap* van allen leeftijd, zoowel volwassenen als kinderkens. Zij *allen* zijn der heiligheid deelachtig, van welke hier sprake is bij den Apostel, en indien een op dezen grond recht heeft tot den doop, dan ook *allen*, zoowel de zoon of dochter van 20 jaar als van 20 uren. Ieder gevoelt dat de voorstanders van den kinderdoop hier een onhoudbaar argument aanvoeren. Voorts diene tot bevestiging van een en ander dat, waar Joodsche schrijvers spreken van „weg en middelen om onwettige of onechte kinderen te reinigen of te wettigen” de term reiniging of heiliging juist dezelfde meening heeft, als wij hier bij den Apostel aantreffen.

verordening) ligt voor de hand: „anders waren uwe kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig”, d. i. : Indien de vereeniging, de samenwoning der ouders niet overeenkomstig den wil Gods, niet naar Zijne wet was, dan zouden uwe kinderen vruchten zijn eener ongeoorloofde, onwettige gemeenschap; maar nu die samenwoning met Gods wil overeenstemt, zijn zij geheel vrij van de smet van onwettige geboorte.

Wij geven weder uitspraken van Godgeleerden, die den kinderdoop voorstaan.

T. Williams. „De ongeloovige man is geheiligd door de (geloovige) vrouw enz.” zoodat de samenwoning volkomen geoorloofd is, en de kinderen *wettig*, of in ceremonieelen zin *heilig* zijn“.

Melanchton: „Indien de gemeenschap des huwelijks Gode niet behaagde, dan waren uwe kinderen bastaarden, en dus *onrein*; maar uwe kinderen zijn geen bastaarden, daarom behaagt de huwelijksgemeenschap Gode. Hoe de bastaarden in bijzonderen zin onrein waren, leert ons Deut. XXIII : 2”.

Camero. „De heiligheid, van welke de Apostel spreekt, staat niet tegenover de onreinheid, welke van nature *allen* eigen is tengevolge van Adams val; maar tegenover die onreinheid, van welke de geloovige vrouwen verdacht werden, vanwege hare samenwoning met ongeloovige mannen.“

Suares en Vasques. „De kinderen worden *heilig* genoemd, in burgerlijken zin; d.i. wettig en niet onecht. Alsof Paulus wil zeggen: „Indien uw huwelijk onwettig ware, dan zouden uwe kinderen onecht zijn. Maar het eerste is niet waar, en derhalve ook het laatste niet.“

Luther. -- „Hier (1 Cor. VII : 14) wordt op Hebreuwsche wijze en naar den trant van Paulus gesproken, dat dien, die heilig is, alle dingen rein zijn. Zoo zegt hij in Titus I : 15 „den reinen zijn alle dingen rein” en in Rom. VIII :

„alle dingen dienen den heiligen ten beste“ (Luthers vertaling van Rom. XVIII : 28). Dat wil zooveel zeggen als: een Christenechtgenoot behoeft niet te scheiden van, maar hij kan wel blijven bij zijne onchristelijke wederhelft en ook onchristelijke kinderen krijgen en opvoeden. Wij lezen in den 18en psalm: „Bij den reinen zijt Gij rein enz.“ Waarom dat? Daarom, dat de heiligen, d. w. z. de geloovigen alle dingen heilig en zalig gebruiken, en zich daarin heilig en rein kunnen houden. „En zoo zijn ook de kinderen heilig, *ofschoon zij noch gedoopt, noch christenen zijn*. Geenszins zijn zij heilig in eigen persoon, *van welke heiligheid Paulus hier niet spreekt*, maar U zijn zij heilig, zoodat Uwe heiligheid met hen kan verkeerren, ze kan opvoeden, zonder dat gij ontheiligd wordt.“

Olshausen. --- „Het is duidelijk dat Paulus deze bewijsvoering niet zou ter neder geschreven hebben, indien reeds toen de kinderdoop in zwang geweest ware.“

Gevolgtrekking. — Naardien de heiligheid van welke sprake is in 1 Kor. VII : 14, eenvoudig *wettigheid van geboorte* beduidt, zoo geeft zij geen aanspraak op den doop en is er dus in dezen bijbeltekst niets te vinden dat den kinderdoop begunstigt.

5e vraag. Volgens deze verklaring zouden wij moeten aannemen, dat de kinderen der geloovigen niet beter of niet heiliger zijn, dan die der ongeloovigen. Is dit gevoelen Schriftuurlijk?

Antwoord. Buiten allen twijfel. David, zoon van den godvreezenden Isaï, zegt: „Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mijne moeder mij ontvangen“ (Ps. 1 : 5) En Paulus, sprekende van zichzelf en zijne medegeloovigen, schrijft: Wij waren **van nature** kinderen des toorns, *gelijk ook de anderen*“ (Ef. II : 3). En in Rom. V : 12 zegt hij: „Daarom, gelijk door eenen mensch de

zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood, en alzoo de dood tot alle menschen doorgegaan is, in welken (*of omdat zij allen*) gezondigd hebben" III : 9, 10: „Wat dan? Zijn wij uitnemender? Ganschelijk niet; want wij hebben te voren beschuldigd, beide Joden en Grieken, dat zij allen onder de zonde zijn; gelijk geschreven is: „Er is niemand rechtvaardig, ook niet één." En onze Zaligmaker verzekert nadrukkelijk: „Wat uit vleesch geboren is, dat is vleesch, en wat uit den Geest geboren is, dat is Geest. Gij lieden moet wederom geboren worden" Joh. III : 6, 7).

Heidelb. Catech. (Antw. 7e vraag): „Ik ben van nature geneigd God en mijn naaste te haten."

Kerk van Engeland. „De oorspronkelijke zonde is het gebrek en het verderf van elk mensch; en daarom is zij in elkeen, in deze wereld geboren, de toorn Gods waardig."

Dorrington. „Alhoewel de Ouders zijn opgenomen in het Nieuwe Verbond, zoo worden de kinderen uit hen geboren, niet in dit verbond geboren; maar zij worden als alle anderen in een staat van opstand en ellende geboren."

A. Clarke. „Allen worden geboren met eene zondige natuur. Nooit was er ook maar een enkel geval van eene onbevleete menschelijke ziel sedert Adams val. Door zijne overtreding komen allen ter wereld met de zaden van dood en verderf in zich; allen zijn zondig, sterfelijk, en moeten sterven."

Doddridge. „Dewijl wij *allen* uit een verdorven stam ontsproten zijn, zoo dragen wij niet tastbaarder het beeld van den aardschön Adam in de zwakheden van een sterfelijk lichaam, dan in de ontaarding van een bedorven geest".

J. J. van Oosterzee. „De menschelijke natuur is op zich zelven nog geene andere, al zijn wij ook onder het

licht van het Evangelie geboren.... Wij hebben ons het menschelijk geslacht voor te stellen als een boom met duizenden takken en millioenen bladeren, waarvan Adam de wortel uitmaakt.... Is nu de wortel des booms aangetast door eene noodlottige ziekte, ook de bladeren kunnen niet frisch, de bloesems niet zuiver, de vruchten niet gezond zijn van smaak."

Geen leer kan gevaarlijker zijn (omdat zij zoo noodlottig misleidend is) dan deze: Dat zij, *die uit geloovige ouders geboren zijn*, daardoor in eenige bijzondere, geestelijke en heiligende onderscheiding deelen, op grond waarvan zij aanspraak hebben op heilige voorrechten, en met anderen niet even gelijke behoefte hebben aan bekeerende genade en barmhartigheid en aan hetzelfde Zoenoffer. — Johannes de Dooper leidde bij den dageraad der nieuwe beëiening den bijl aan den wortel van dezen boom, zeggende: „Meent niet bij uzelfen te zeggen: Wij hebben Abraham tot eenen vader. Gij zijt „adderengebrouedsels,” wie heeft u aangeraden te vlieden van den toekomstenden toorn?” Even zoo kwam de Zaligmaker op tegen de Joden, toen zij hun gewone snoeverij deden hooren: „Wij zijn Abrahams zaad.” „Ik weet,” zeide Hij, dat gij Abraham’s zaad zijt.“ Maar hij voegde er bij: „Indien God uw Vader ware, zoo zoude gij mij liefhebben. Gij zijt uit uwen vader den duivel en wilt de begeerten uws vaders doen” (Joh. VIII).

Ziedaar, lezer, wat de Heer zelf getuigt van het zaad van den vader der geloovigen in hunnen natuurlijken, onbekeerden staat.

6e vraag. Maar het behaagde den Almachtige met Abraham, den vader der geloovigen, een verbond aan te gaan, waarin Abraham’s zaad evenzeker is begre-

pen als Abraham zelf (zie Gen. XVII:1—14). In het 12e vers zegt God: „Ik zal Mijn verbond oprichten tusschen Mij en tusschen u, en tusschen uw zaad na u, in hunne geslachten, tot een eeuwig verbond, om u te zijn tot eenen God, en uw zaad na u.” Nu, de geloovigen in Christus zijn volgens het N. Testament (Gal. III:7) „Abraham's kinderen”, en derhalve zijn zij immers in dit verbond begrepen? En zoo ja, zijn dan niet hunne kinderen, als het zaad van „Abraham's kinderen”, even zoo in dit verbond begrepen? Dit toegestemd zijnde, behooren dan toch, ongetwijfeld, de kinderkens tot de Kerke Gods, en hebben aanspraak en recht op de ordinantiën aan Gods huis.

Antwoord. Omdat wij hier te doen hebben met de zenuw van de leer des kinderdoops, zoo zal mijne wederlegging eenigszins uitvoerig zijn. Om het onderwerp wel te verstaan, houde de lezer in het oog, dat de Schrift melding maakt van verschillende verbonden door God met menschen gesloten. Slechts twee van die verbonden hebben de belofte des eeuwigen levens in zich; t. w.: „Het verbond der Werken” en „Het verbond der Genade”. Het eerste werd gemaakt met Adam als het hoofd van het menschelijk geslacht, en kan in eenige woorden aldus uitgedrukt worden: „Doe dit en gij zult leven:” Dit verbond der werken werd vernieuwd in de geboden der zedenwet, door God afgekondigd op den Sinaï. Met het oog op die zedenwet en al de voorschriften daarop gegrond, heet het: „De mensch, die deze dingen doet, zal door dezelve leven” (Rom. X:5; Lev. XVIII:5). — Het tweede verbond, „het Verbond der Genade”, is gemaakt in Christus Jezus, als het Hoofd, de Vertegenwoordiger en de Borg van Zijne Gemeente, die al de eischen

Gods ten behoeve van Zijn volk volbrengt. Tegenover den mensch spreekt dit Verbond aldus: „Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven”; „Geloof in den Heer Jezus Christus, en gij zult zalig worden”; „Een iegelijk die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden” (Joh. III : 36; Hand XVI : 31; Rom. X : 11). De zegeningen van dit verbond zijn gesmaakt door elke geloovige ziel, sedert het begin der wereld. Het verbond nu met Abraham verschilde van elk dezer beide verbonden, evenals het verbond met Noach. Het was een bijzonder verbond, zich beperkende in zijne voordeelen tot Abraham en diens nakomelingen; en deszelfs voorrechten waren **tweeërlei** — 1e *Geestelijke* of *inwendige* — omvattende de rechtvaardigmaking door het geloof, en inderdaad al de voorrechten van „het verbond der genade”. 2e *Tijdelijke* of *uitwendige* — omvattende een aardsch rijk, „het geheele land Kanaän” (Gen. XVII : 8). De eerste van deze bestond in Jehova te hebben tot „een God”, in *zaligmakenden zin*, in verband met „de rechtvaardigheid des geloofs”, hetgeen door Abraham en zijne geloovige nakomelingen *alleen* genoten werd. De tweede was de gift van God aan de geheele natie, hetzij geloovigen, hetzij ongeloovigen, en waardoor Jehova hun alleen „een God” was in een bijzonderen, *tijdelijken zin*.

Zoo wordt Abraham's zaad ons voorgesteld door een **tweevoudige beschrijving**, slaande op de **tweeërlei zegeningen** van het verbond; en het onderscheid wordt gegeven in een enkel woord, n. l. „Geloof.” Hoor, wat een door Gods Geest geleide schrijver daarvan zegt:

„Want die zijn niet allen Israël, die uit Israël zijn; noch omdat zij Abraham's zaad zijn, zijn zij allen kinderen; maar: in Izak zal U het zaad genoemd worden. Dat is: *niet de kinderen des vleesch*, die zijn kinderen Gods, maar de kinderen der belofte worden voor het zaad gerekend“ (Rom. IX: 6—8).

„Abraham is een vader der besnijdenis, *dengenen name-lijk*, die niet *alleen uit de besnijdenis* zijn, maar die ook *wandelen* in de voetstappen des geloofs, van onzen vader Abraham, hetwelk in de voorhuid was“ (IV: 12).

„Zoo verstaat gij dan, dat degenen, *die uit het geloof zijn*, Abrahams Kinderen zijn“ (Gal. III: 7).

Indien gij van Christus zijt, zoo zijt gij dan Abraham's zaad, en naar de belofte erfgenamen“ (29).

Lezer, zou het nog duidelijker gezegd kunnen worden, dat de vleeschelijke kinderen van den geloovigen Abraham niet zijn geestelijk zaad zijn, indien hun het geloof ontbreekt? En even zoo min als de onwedergeboren kinderen van Abraham zijn geestelijk zaad zijn, even zoo min brengt de natuurlijke geboorte uit geloovige Joden of Heidenen in het genadeverbond.

Laat nu iedereen, die een bewijs voor den Kinderdoopt afleidt uit, of grondt op de bewering, dat hij en zijn zaad „kindren Abraham's" zijn, en daarom deel hebben aan de verbondsbelofte Gods en gevolgelyk gerechtigd zijn tot de ordinantiën van Zijn Huis, antwoorden op de vraag: *Tot welke* van deze beide klassen van Abraham's zaad zegt gij te behooren?" Tot zijne nakomelingschap, die naar het vleesch en zonder geloof is, — of tot die, welke het geloof van Abraham deelachtig zijn? In het *eerste* geval moet hij een Jood en geen Christen zijn. In het *andere* — dit stemt iedereen toe — moet hij een **geloovige** zijn,

en dus gerechtigd tot den doop, overeenkomstig de woorden des Zaligmakers: „Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.”

De bewering, welke zich wil gronden op het Abrahamsch verbond ten gunste van den doop der kinderen, en waarbij men het oog heeft niet op de *tijdelijke*, maar op de *geestelijke* zegeningen van dit verbond, welke zegeningen alleen aan *het geloof* toegekend en door geen andere dan wedergeborenen kunnen genoten worden — die bewering is dus **onbijbelsch, onredelijk, ongerijmd**. De leer des erfelijken deelgenootschaps in het verbond der genade wordt rechtstreeks ontkend in uitspraken als de volgende:

Formulier des Doops der Ned. Herv. Kerk. „Wij zijn met onze kinderen in zonden ontvangen en geboren, en daarom kinderen des toorns, zoodat wij in het Rijk van God niet mogen ingaan, tenzij wij van nieuws geboren worden.“

Heidelb. Catech. „*Alleen het geloof* maakt ons Christus en *al Zijne weldaden* deelachtig.“

M. Henry. „Genade deelt zich niet mede door bloedverwantschap, evenmin als de zaligmakende voorrechten onafscheidbaar verbonden zijn aan uiterlijke voorrechten der Kerk; al is het ook, dat men vrij algemeen gewoon is den zin der beloften Gods uit te breiden, teneinde zich zelve in valsche hoop op te blazen. De kinderen des vleesches zijn — als zoodanig, krachtens hunne betrekking tot Abraham — *daarom* geenszins kinderen van God.“

Edw. Williams. „Bijzonder veel moeite geven zich sommigen ten einde een geliefkoosd gevoelen, hetwelk ik een zeer wankel veronderstelling noem, te handhaven. Ik bedoel de leer der „erfelijke genade“ als ik mij zoo mag uitdrukken (genade door geboorte uit christenouders), waardoor al de kinderen der godvreezenden beslist deel hebben in al de zegeningen des nieuwen verbonds. — Maar die uitlegging van de belofte aan Abraham

(Gen. XVII:7), waardoor hare woorden zonder eenige onderscheiding worden toegepast, is VOL VAN HOOGST ONGERIJMDE GEVOLGEN. Jehova was waarlijk niet de God van Abraham en van zijne ONGELOOVIJGE nakomelingen in een en denzelfden zin en verhouding."

7e Vraag. Maar, dit toegestaan, bracht de Besnijdenis hen, die haar ontvingen, niet in het verbond der Genade?

Antwoord. Neen; in geen geval, hoe dan ook. Het verbond der Genade is „het verbond der verlossing, het eeuwig verbond.“ Niets kan in dat verbond brengen, dan de genade Gods in Christus Jezus. Dat verbond bestond lang voor de besnijdenis; het was van kracht van den beginne. Abel, Enoch, Noach, en zoovele *onbesnedenen* als met hen geloofden in het beloofde vrouwenzaad, genoten de zegeningen van dit verbond lang voor dat Abraham, die de besnijdenis van God ontving, geboren werd.

De besnijdenis is dus geenszins begrepen in het „verbond der Genade,“ maakt niet *een deel* uit van dat verbond. Dat blijkt voorts ook nog bij Abraham zelve; want de „vader der geloovigen“ genoot dit verbond en deszelfs zegeningen, *verscheidene jaren voor de inzetting der besnijdenis*, toen hij, om met den Apostel te spreken „niet in de besnijdenis, maar in de voorhuid“ was. En dat *kinderen* door de besnijdenis niet in het verbond der genade kwamen, heb ik hierboven (zie 5^e vraag) bewezen.

8e Vraag. — In welken zin, dan, is de besnijdenis „een zegel van het Genadeverbond“, indien zij niet deze werking heeft?

Antwoord. Hoe algemeen ook het gebruik is om de besnijdenis te noemen „een zegel van het verbond der Genade“, zoo kan men zich evenwel voor dat

gebruik niet beroepen op het Woord van God. In éénen tekst (Rom. IV : 11) wordt zij genoemd „*een zegel der rechtvaardigheid*;" maar tenzij men het geheele vers aanhaalt, gaat de meening van den Apostel geheel verloren. Zijne woorden luiden aldus: „*En Abraham heeft het teeken der besnijdenis ontvangen (tot) een zegel der rechtvaardigheid des geloofs, die hij in de voorhuid had.* (*)

Nergens elders wordt de besnijdenis *een zegel* geheeten, en nu trachte de lezer, na zorgvuldig deze geheele Schriftuur gelezen te hebben, haar toepasselijk te maken op kinderen, of op de besnijdenis van kinderen, of op den doop van kinderen, of op ongeloovigen in eenig geval, zoo hij dat vermag. Hij zal opmerken:

1e. Dat hier van de besnijdenis geen sprake is in hare algemeene bediening aan *de Joodsche natie*, maar alleen aan Abraham in 't bijzonder;

2e. Dat hier van de besnijdenis sprake is, niet zooals zij kon bediend worden aan iemand *vreemd aan levende godsvrucht*; want zij wordt genoemd „*een zegel van de rechtvaardigheid des geloofs, enz*";

3e. Dat hier van de besnijdenis geen sprake is als verzegelende wat *in de toekomst* zou worden toebedeeld of genoten, maar als verzegelende een sinds lang ontvangen zegen, t.w. „*de rechtvaardigheid des geloofs*," welke hem, nog „*onbesneden zijnde*," toegerekend werd.

(*) Luther: Het teeken echter der besnijdenis ontving hij tot een zegel van de gerechtigheid des geloofs, welke hij, nog in de voorhuid zijnde, had.

v. d. Palm: Hij ontving het teeken der besnijdenis, als een zegel van de rechtvaardigheid des geloofs, 't welk hij, nog onbesneden zijnde geoeffend had.

Ik doe een beroep op den eerlijken en ernstigen zin van den lezer, opdat hijzelf oordeele wat vervalsching van den zin van Gods Woord het is, de besnijdenis op grond van deze Schriftuur te noemen: „een zegel des verbonds,“ daarbij verwijzende naar de *nationale* bediening van die instelling bij de Joden en bewerende dat zij aan dat geheele volk „*de zegeningen der Zaligheid verzegelde*,“ terwijl de apostel haar zoo nauwkeurig en nadrukkelijk voorstelt als verzegelende alleenlijk wat *te voren in den weg van een oprecht en levend geloof* verkregen was! Deze tekst kan op niemand toegepast worden dan op Abraham en op diegenen, onder zijne nakomelingen, die even als hun stamvader, het rechtvaardigend en zaligmakend geloof deelachtig waren.

Venema. „De besnijdenis was een zegel van de rechtvaardigheid des geloofs, gelijk de Apostel verzekert; maar zulks alleen ten opzichte van zulke Israëlieten, als welke geloovigen waren.“

Je vraag. Wat was dan eigenlijk de reden, waarom de besnijdenis aan de kinderkens bediend werd?

Antwoord. Het doel der besnijdenis, in hare nationale bediening aan al de mannelijke nakomelingen van Abraham, en aan al de manspersonen die „met geld gekocht“ waren, in het gezin van een Jood, welke bediening niet mocht verzuimd worden, op straffe van „uit het volk uitgeroeid“ te worden, was: *De afscheiding der Joodsche natie* van alle andere volken der wereld, opdat aan hen en door hen, de Allerhoogste Zich mocht openbaren door de wet en de profeten, ter voorbereiding van het Evangelie; Hij hun gawe het land, aan de vaderen beloofd; en een onafgebroken geslachtslijn zou bestaan van

Abraham af tot op het aan Abraham beloofde zaad, den Heere Jezus Christus.

Witsius. „De afstammelingen van Abraham werden door de besnijdenis van andere volken afgescheiden en onttrokken zich aan hun verkeer; gelijk ons blijkt uit de onomwonden verklaring van Jakob's zonen in Gen. XXXIV : 14, 15. De Joden zeggen: „Een, die besneden is, heeft zich zelven onttrokken aan de geheele menigte der volkeren.“ En, inderdaad, de besnijdenis was een voor naam bestanddeel, en als het ware HET FONDAMENT VAN DEN MIDDELMUUR DES AFSCHIEDSELS.

Erskine. „Toen God het land Kanäan aan Abraham en zijn zaad beloofde, werd de besnijdenis o. a. ook ingesteld, om te toonen dat de afkomst van Abraham de grondslag was van het recht zijner nakomelingen op die zegeningen..“

10e Vraag. In welken zin dan mag gezegd worden, dat het verbond met Abraham van kracht blijft onder de Evangeliebedeeling en dat het door den Christen gedeeld wordt?

Antwoord. Voor zooveel het verbond met Abraham op *uitwendige voorrechten* en op *een aardsch rijk* betrekking had, voor zooveel heeft de Christen er evenmin belang bij, als de godvreezenden, die voor de dagen van den aartsvader leefden; of als Melchizedek en Lot, die zijne tijdgenooten waren. Maar wat de *geestelijke zegeningen*, in dat verbond begrepen, betreft, deze zijn het deel van al Gods volk in alle eeuwen en bedeeling, en van den Christen, onder de bediening des Geestes en de regeering van Christus, in eene bijzonder heerlijke mate. „Mijn Koninkrijk,“ zeide ons heerlijk Hoofd, „is niet van deze wereld.“ En Paulus leert: „Het Koninkrijk Gods is rechtvaardigheid, vrede en blijdschap in den Heiligen Geest“ (Joh. XVIII : 36; Rom. XIV : 17).

Dr. E. Williams. „De Nieuw-Testamentische heiligen hebben niets meer uit te staan met het Abrahamitisch verbond dan de Oud-Testamentische geloovigen, die voor Abraham's dagen leefden.“

*11e Vraag. Maar mist dan de besnijdenis gansche-
lijk alle typisch karakter?*

Antwoord. Bij de beantwoording dezer vraag kan ik mij, tot mijne blijdschap, beroepen op een gezag, dat elk Christen beslissend en onfeilbaar acht. De besnijdenis was eene type, maar niet van den doop (dan zou zij een afbeelding van een afbeelding, een type van een zinnebeeld zijn), neen, maar van „*de besnijdenis des harten*“ en van de „*uittrekking van het lichaam der zonden des vleesches*.“ En dit zaligende werk geschiedt niet aan kinderkens in jaren, maar aan „*kinderkens in Christus*“, wedergeborenen en kinderen Gods. Hoor slechts naar het onfeilbaar getuigenis, waarvan ik sprak: „Die is niet een Jood (een ware Israeliet), die het in het openbaar is; noch die is de besnijdenis, die het in het openbaar in het vleesch is. Maar die is een Jood, die het in het verborgen (*inwendig*) is, en de besnijdenis des harten, in den geest, niet in de letter, *is de besnijdenis*; wiens lof niet is uit de menschen, maar uit God“ (Rom. III : 28, 29). „Wij zijn de besnijding, wij, die God in den Geest dienen, en in Christus Jezus roemen, en niet in het vleesch betrouwen“ (Filipp II:3).

12e Vraag. Derhalve zou de doop niet in de plaats der besnijdenis gekomen zijn, om als hare antitype en vervulling haar bijgevolg ter zijde te stellen?

Antwoord. Neen, dit staat vast; 1e omdat, toen de Apostelen en Ouderlingen te Jeruzalem vergaderden om op de vraag te letten of „*degenen, die uit de Hei-*

denen zich tot God bekeerden besneden, moesten worden?" (Hand. XV) ook niet maar een enkel woord gehoord werd, hetwelk er op doelde, dat deze Christelijke instelling *het einde en de vervulling* van die Joodsche zou zijn; en zoo dit het geval ware, zoo Christus zoo iets bepaald had, *dan moest daarmede de zaak toen beslist zijn geweest*. 2e Omdat, indien de Zaligmaker zulks bepaald had, het eene beleediging zou geweest zijn van Zijn hoog gezag *de besnijdenis aan te houden*, lang nadat Hij den doop in hare plaats gesteld had. Maar de besnijdenis werd zelfs door den Apostel Paulus aangehouden, lang nadat Christus de Nieuw-Testamentische inzetting had ingevoerd. Zie Hand. XVI : 3 en XXI : 20—26 (*)

13e Vraag. Gij erkent dat de besnijdenis een zegel was ten opzichte van Abraham als geloovige. Is de doop niet evenzoo een zegel voor den geloovige in den dag van het Nieuwe Testament?

(*) Hoe ongerijmd het is, den kinderdoop af te leiden uit de besnijdenis, moet duidelijk uitkomen door te bedenken dat 1e *Alleen de mannelijke kinderen* aan die inzetting onderworpen waren; en 2e *de mannelijke dienstboden en slaven* van een meester, die zelf besneden was, moesten ook be-neden worden, en dat op straffe van uitgeroeid te worden. Indien dat Goddelijk gebod daarom ook degenen betreft voor wie de doop is, dan wordt *evenzoo vereischt* dat de dienstknechten en de gekochte slaven (willig of onwillig), zoowel als de kinderjes gedoopt worden. En voorts zou daardoor deze Christelijke instelling beperkt blijven bij het mannelijk geslacht. Daar zulks evenwel geheel en al tegen den geopenbaarden wil van Christus ten opzichte van den doop indruischt, zoo blijkt de valsheid dezer leer zonneklaar.

In het Woord van God is geen verband tusschen de besnijdenis en den doop te vinden, dan alleen hierin, dat zij beiden *inlijvende ordi-nantiën* zijn; de eerste in den *burgerstaat van Oud-Israël*, waarom dan ook *de mannelijke personen* aan die ritus onderworpen werden — de andere in het *lichaam van Christus, hetwelk is zijne Gemeente*, en waarvan alle leden *geloovigen* zijn in Hem.

Antwoord. Indien dit zoo is, dan moet het genomen worden in den zelfden zin als waarin de Apostelen dit toepast op het geval van den aartsvader; en dan zou de doop zijn „een zegel van de rechtvaardigheid des geloofs, welke de geloovige had, nog ongedoopt zijnde.“ Maar wij kunnen niet beter doen dan de beantwoording onzer vragen in het Nieuwe Testament te zoeken. En hier wordt mij *nergens* geleerd, dat eenige uiterlijke ordinantie een zegel is van het verbond der genade. Maar zoo duidelijk mogelijk wordt mij hier onderwezen (in schoone overeenstemming met den *Geestelijken aard* van Jezus' rijk) dat het *werk des Geestes* aan het hart het eenige zegel van dat verbond is.

2 Cor. I : 22. „Die ons ook heeft verzegeld, en het onderpand des Geestes in onze harten gegeven.“

Efeze I : 13. „Nadat gij geloofd hebt, zijt gij verzegeld met den Heiligen Geest der belofte.“

Efeze IV : 30. „Bedroeft den Heiligen Geest Gods niet, door welken gij verzegeld zijt tot den dag der verlossing.“

Dr. Charnock. „God verzegelt niet meer dan Hij belooft. Hij belooft alleenlijk aan het geloof, en daarom verzegelt Hij alleen aan het geloof. De verbondsgenade moet daarom geschonken en werkzaam zijn, eer de verbondszegeningen bekrachtigd kunnen worden.“

Vitringa. „De Sacramenten van het N. Testament zijn van zulke natuur, dat zij niets verzegelen, dan wat *geestelijk* is, en zijn van niet eenige bate, dan alleenlijk voor hen, die waarlijk in Christus gelooven.“

14e Vraag. Hoe moeten wij dan verstaan wat door de voorstanders van den kinderdoop geleerd wordt, als zij beweren, of dat het kind door den doop wordt „we-

dergeboren" of „der kerke Gods ingelijfd" of „tot lidmaat van Jezus Christus gemaakt" wordt?

Antwoord. — Deze en soortgelijke beweringen te steunen door eenig woord des H. Schrift is onmogelijk; even onmogelijk als ze in overeenstemming te brengen met de analogie des geloofs, ons gegeven door het doorlopend en overeenstemmend getuigenis van het geheel der openbaring Gods. Alles wat in gezegde beweringen aan den doop wordt toegeschreven, kent Gods Woord alleenlijk toe aan de Almachtige werking van den Heiligen Geest en aan de alles uitdelgende kracht van het Bloed van Jezus. Door hunne doopleer schrijven deze voorstanders van den kinderdoop aan die handeling toe, wat alleen Gods genade vermag te doen. En dat kinderen, in het opwassen, geleerd worden zulk een leer te gelooven en zichzelven rijk te achten in geestelijke zegeningen door het ondergaan van een uiterlijke handeling, die zoo gansch en al van alle zaligende of heiligende werking is ontbloot, is onbeschrijfelijk gevaarlijk en jammerlijk; dewijl slechts vreeselijk bedrog der zielen daarvan de vrucht kan zijn.

Dr. Owen: „De Vader der leugen zelf zou moeilijk een noodlottiger gevoelen kunnen opgeworpen hebben, dan dat van „wedergeboorte door den doop."

J. Hijat. „Indien de Gemeente van Christus Zijn-lichaam en elke ware geloovige een lid van dit lichaam is, hoe gewichtig dan de vraag: Zijn wij leden van het lichaam van Christus? Millioenen hebben geleerd te gelooven, dat zij door den doop leden van Christus gemaakt zijn, die onbetwifbare bewijzen geven, dat zij alles behalve leden van Christus zijn! De leden van Christus' lichaam zijn met Hem, als het Hoofd, vereenigd; en doode of ongeheiligde leden zijn er niet. Ach, mijne toehoorders, bedriegt u

zelve niet; — zie toe, dat gij niet den waan voor het wezen neemt; — de gestalte der godzaligheid voor de kracht. Voorwaar, onbekeerde zielen kunnen niet zeggen, dat zij leden zijn van het geestelijk lichaam van den Zone Gods. Een heilig hoofd, en onreine leden; een zuivere fontein, en onreine stroomen; een goede boom, en kwade vrucht; wat is dat anders dan onwaarheid? Indien gij met Christus vereenigd zijt, dan zijt gij één geest met Hem."

15e Vraag. Maar als de kindertjes niet gedoopt worden en dan jong sterven, lijden zij dan geen schade aan hunne zaligheid?

Hoe zouden zij schade kunnen lijden door gemis van wat *God niet heeft ingezet of geëischt*? Ontving Jezus niet *Ongedoopte kinderen* met Zijn armen, hen zegenende, zonder een woord van den doop te spreken? (zie bl. 99). En wie durft dan te zeggen, dat de doop hun noodig is om in den hemel te komen?

Zoo wij getrouw zijn in hetgeen God in Zijn woord gebiedt, wat de opvoeding onzer kinderen betreft, zoo zullen wij ervaren dat Gods zegen ons niet onthouden wordt in dien weg. Maar om tot heil van onze kinderen te doen *wat God niet zegt*, dit is voorzeker niet Christelijk. Behaagt het God onze kleinen in hunne prilste jeugd weg te nemen te nemen, dan is het natuurlijk beter hunne zielen aan te bevelen aan de oneindige verdiensten van Christus, dan te steunen op de toediening van een weinig water op hunne lichamen, zonder dat eenig goddelijk gezag voor zoo iets kan bijgebracht worden. Te stellen dat de doop *noodzakelijk is tot zaligheid*, is deze inzetting tot een valschen Zaligmaker te maken en openbaart een schuldig ongeloof in de algenoegzaamheid van Christus.

J. J. van Oosterzee. „Wie aan het waterbad zelf eene beteekenis toeschrijft, welke naar het Evangelie alleen aan het bloed en den Geest des Heeren mag toegekend worden, steekt, hoezeer onwillekeurig, den Middelaar des N. V. naar de kroon, en doet den Geest der genade dadelijk smaadheid aan.” „Door wat tooverkracht zou een eenvoudig waterbad, onder het uitspreken van enkele woorden, reinigend op het gemoed kunnen werken?”

L. Egeling. „Als wij dan meenen, dat ook de kinderen moeten gedoopt worden, wil dit niet zeggen dat de kinderdoop *volstrekt noodzakelijk* is, noch ook dat wij ongehoorzaam zijn aan het bevel van Christus, als wij onze kinderen niet laten doopen.”

H. de Cock. „De zaligheid is aan het geloof, en *niet aan den doop* verbonden; doch elk die gelooft, gehoorzaamt gaarne aan het bevel des Heeren en laat zich doopen.”

16e Vraag. Toegestaan dat geen Schriftuurlijk gezag voor den kinderdoop aan te wijzen is, op welk gezag veronderstelt men dat hij gegrond is?

Antwoord. — Sommigen noemen daarvoor de *Apostelsche Overlevering*; anderen de *Besluiten van Concilien*. Maar hooger gezag weet men niet aan te wijzen. De Roomschen kunnen daarmede volstaan, omdat zij BIJBEL EN OVERLEVERING erkennen. De Protestanten evenwel kunnen dat niet, zonder hun beginsel, „DE BIJBEL ALLEEN,” te verloochenen.

Bisschop Prideaux. „De kinderdoop rust op geen ander goddelijk recht dan het „*gezag der Bisschoppen*.”(*)

*) In het Edict, in 1547 door Karel V uitgevaardigd, om de twisten tusschen Roomschen en Hervormden te sussen, wordt de *Overlevering* nadrukkelijk genoemd als grondslag van den kinderdoop: „Habet praetera Ecclesia traditiones &c. Hujus generis sunt Baptismus parvulorum et alia” d. i.: „Daarenboven heeft de Kerk overleveringen, tot ons gekomen van Christus en Zijne Apostelen, door de handen der Bisschoppen; die dit verwerpen wil, die moet ook loochenen dat de kerk de pilaar en vastigheid der waarheid is. Tot deze klasse behooren de doop der kinderkens en andere zaken”.

Zie hierover ook de aanhalingen op bl. 97 en 98.

17e Vraag. Wanneer werd dan de kinderdoop ingevoerd?

Antwoord. — Niet voor het begin der derde eeuw na Christus geeft de Kerkgeschiedenis een zeker getuigenis voor die praktijk. Toen werd ze uitgeoefend in Afrika en de eerste vermelding er van wordt gevonden in het werk „De Baptismo“ van Tertullianus, geschreven omstreeks 204.

Curcellæus. (Geneefsch godgeleerde en Hoogleeraar in de Theologie). „Gedurende de twee eerste eeuwen na Christus was de kinderdoop geheel onbekend; maar in de derde en vierde eeuw werd hij door eenige weinigen aangenomen. In de vijfde en zesde eeuw vond hij algemeen bijval. Voor de derde eeuw is er geen spoor van te vinden; dit gebruik werd ingevoerd zonder het bevel van Christus.“

Salmatius en Suicerus. „In de twee eerste eeuwen werd niemand gedoopt, tenzij hij, onderwezen in het geloof en met de leer van Christus bekend, tot belijdenis des geloofs bekwaam ware, overeenkomstig deze woorden: „Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn.“

Venema. „Tertullianus noemt nergens den kinderdoop onder die overleveringen of gebruiken der kerk, welke openbaar aangenomen en gewoonlijk uitgeoefend werden. Want in zijn boek „De Baptismo“ bestrijdt hij het doopen van kinderen en dringt er op aan dat men met hen wachte tot lateren leeftijd. Aangaande het gebruik der Kerk voor Tertullianus kan niets met zekerheid gezegd worden, in aanmerking genomen dat in oudere schrijvers, zoo ver ik weet, geen bepaalde vermelding van kinderdoop voorkomt.“

De woorden van Tertullianus, op welke hier gedomd wordt, luiden aldus:

„De Heer zegt inderdaad: „*Verhindert hen niet tot mij te komen.*“ Laat hen daarom komen, als zij opgewassen zijn; als zij kunnen verstaan; als hun geleerd is, waartoe zij moeten komen. Laat hen Christenen worden, als zij Christus kunnen kennen. Waarom zou deze onnoozele leeftijd zich haasten tot de vergeving der zonden? De menschen handelen voorzichtiger in wereldsche zaken, zoodat de goddelijke dingen hier worden toevertrouwd, aan wie men de aardsche niet zou vertrouwen. Laat hen weten, hoe de zaligheid te zoeken, opdat het blijke dat gij geeft, aan wie er om vraagt. — Indien de lieden de belangrijkheid van den doop verstaan, dan zullen zij veeleer de verplichting vreezen, die er het gevolg van is, dan het uitstel. Het oprechte geloof alleen is zeker van de zaligheid.“

Is het niet opmerkelijk dat Tertullianus, die erkent „offers voor de dooden“ te brengen; die zooals hij zelf zegt „het teeken des kruises“ bij al de handelingen des dagelijkschen levens maakt en die dus waarlijk niet afkeerig was van „menschelijke overleveringen,“ den kinderdoop aldus bestrijdt? Is het niet opmerkelijk, dat waar *de eerste maal* sprake is van het doopen van kinderen — niet juist van zuigelingen — dit voorkomt bij genoemden kerkvader, in een betoog, waarin van dit gebruik gehandeld wordt, niet als iets, dat algemeen aangenomen en goedgekeurd wordt, maar door den schrijver wordt tegengestaan en bestreden, als iets, onbekends in den tijd van Christus en de Apostelen. en ontbloot van hun gezag, en als wat *ongerijmds* met het oog op de kinderen?

18e Vraag. De Overlevering van de Apostelen wordt door de Roomsche kerk genoemd als het gezag voor den kinderdoop. Wordt daarop ook gewezen, waar wij die praktijk voor de eerste maal vermeld vinden?

Antwoord. — Er wordt daar geen woord gerept van zulk gezag.

Venema. — „Tertullianus bestrijdt den doop van kinderen, hetwelk hij zekerlijk niet zou gedaan hebben, indien die doop eene overlevering en een openbaar gebruik der Kerk ware geweest. Immers hij was zeer gehecht aan overleveringen. Ware de kinderdoop eene overlevering geweest, hij zou niet achtergebleven zijn het te vermelden.“

19e Vraag. Waren de Kerkvaders, die het eerst den kinderdoop voorstonden, van gevoelen dat door die instelling eenig wezenlijk goed werd aangebracht?

Antwoord — Ja; zij hielden den doop noodig tot zaligheid, en beweerden dat hij vergezeld ging van zondenvergiffenis, dat de kinderen er door gereinigd werden van de besmetting der aangeboren zonde, en dat alle ongedoopten verloren waren. Aldus

Cyprianus. (Ao. 253) „Voor zooveel het aan ons ligt, mag geen ziel, indien het mogelijk is, verloren gaan. Wij mogen niemand terughouden van den doop en de genade Gods; welke regel, die voor allen geldt, dunkt ons, meer bijzonder moet worden toegepast op de kinderen, aan welke onze hulp en de Goddelijke barmhartigheid des te eerder verleend moet worden, van wege hun weenen en klagen bij hunne intrede in de wereld, waardoor zij niets zoo zeer openbaren, als dat zij om medelijden smeeken.“

Ambrosius. (Ao. 390) „Niemand komt tot het Koninkrijk der hemelen, dan door het Sacrament van den doop — Kinderen die gedoopt worden, worden op nieuw teruggevoerd uit de goddeloosheid tot den oorspronkelijken staat hunner natuur.“

Chrysostomus. (Ao. 398). „De genade des doops verleent genezing zonder pijn, en vervult ons met de genade des Geestes. Sommigen meenen dat de hemelsche genade alleenlijk in de vergiffenis der zonden bestaat; maar ik heb tien voordeelen er van opgeteld.“ — „Als een plotse-

linge dood ons overvalt, eer wij gedoopt zijn, dan hebben wij, al bezaten wij duizend goede hoedanigheden, niets te wachten dan de hel."

Deze uittreksels, die tot een honderdtal zouden kunnen vermeerderd worden, zijn voldoende tot bewijs dat sommige der kerkvaders, van omstreeks het midden der derde eeuw af, den doop beschouwden als *volstrekt onmisbaar tot zaligheid*. Nu, deze valsche beschouwing en opvatting van den doop gaf oorsprong aan den kinderdoop. Daarom spreken geleerde mannen zich daarover aldus uit:

Suicerus (Hoogl. te Zurich). „Het gevoelen van de volstreckte noodzakelijkheid des doops kwam voort uit een misvatting van de woorden onzes Heeren: *Tenzij iemand geboren worde uit water en Geest, hij kan het koninkrijk der hemelen niet ingaan.*”

Salmasius (Zeer geleerd historieschrijver). „Het gevoelen won veld, dat men niet kon zalig worden, zonder gedoopt te zijn. En daaraan ontleende het gebruik van kinderen te doopen zijn bestaan.”

De lezer zal nu verstaan met hoeveel recht historieschrijvers getuigenissen doen hooren als de volgende:

Neander. „De kinderdoop heeft geruimen tijd den hevigsten tegenstand gevonden, waaruit blijkt dat hij niet van Apostolischen oorsprong was.”

J. Muller. „Welhaast hadden vaak overdreven ijver in het leden winnen voor de Kerk en de valsche beschouwing van de Kerk als een uitwendige instelling het gevolg, dat ook ten aanzien van den doop de afwijking van den Apostolischen eenvoud gedurig grooter werd, door eenzijdige verheffing van de uiterlijke handeling ten koste van de ware Evangelische beteekenis.”

Maar eerst door de algemeene invoering van den kinderdoop, kreeg de doop een geheel andere plaats, (*) dan die welke hem was toegekend bij zijne instelling.

20e Vraag. Maar als in de dagen der Apostelen altoos belijdenis van schuld en van geloof in Christus vereischt werd voor den doop, hoe hebben dan christenleeraars of gemeenten, reeds ten tijde van Tertullianus, den doop van kindertjes, die toch zulk een belijdenis niet konden afleggen, kunnen voorstaan?

Antwoord. — Dit gemis, wist men vernuftig te vergoeden waar het kinderkins betrof, en wel door dooppeeten of doopheffers te stellen. *De belijdenis zelve wilde men niet laten varen*, maar men vond goed die bij *plaatsvervanging* te doen afleggen. Twee of drie personen (en als het kindje van aanzienlijke geboorte was van twintig tot honderd) werden toegelaten als „borgen“, die *in plaats van het kindje* belijdenis deden van zonden, beloofden den duivel en zijne werken te verzaken en de leer van het Evangelie aan te kleven. Van zulke „borgen“ vinden wij de eerste maal melding gemaakt bij Tertullianus. „*Quid enim necesse est sponsores etiam periculo iugeri?*“ „Wat noodzakelijkheid bestaat er, dat de borgen in gevaar gesteld worden?“ — Later vinden wij ze ook nog. Immers wij lezen bij den Hervormer

„Luther. — „Het geloof moet voor of bij den doop aanwezig zijn; anders wordt het kind niet verlost van den duivel en de zonde.... want de dooper vraagt: of het kind gelooft? En **men** antwoordt *in zijne plaats*: Ja. Verder: of het gedoopt wil worden? „Ja“ luidt het antwoord, *in den naam van het kind gegeven enz*”

* En ook over 't algemeen een geheel andere beteekenis. Men vergelijke, om zich daarvan te overtuigen, met het oog op die beteekenis, de uitspraken van Gods Woord en de velerlei gevoelens der kinderdoopende secten.

Hier hebben wij dus GODSDIENST BIJ PLAATSERVANGING! Welk een ongerijmdheid! Men belijdt zonde en schuld voor God en geloof in het Evangelie, in de plaats van een ander! O, ongehoorde zaak, sedert het begin der wereld nooit vernomen! Maar toen zooveel andere ongerijmde dingen, werden ingevoerd in de Kerk, kon ook dit misbruik wel mede insluipen.

Voor den lezer, evenwel, die bij eigen bevinding en volgens het doorgaand getuigenis van elk gedeelte des Bijbels weet, dat er geen waarachtige godsdienst bestaan kan, dan krachtens eigen, geestelijke gemeenschap tusschen God en de ziel — welke gemeenschap een gave Gods is, en waarin geen derde part of deel kan hebben — is het droevig zulk een verderfelijke nieuwigheid ingevoerd te zien.

21e Vraag. Maar staan de hedendaagsche kinderdoopers dezelfde gevoelens voor als de ouden, ten opzichte van de noodzakelijkheid des doops tot zaligheid?

Antwoord. De meerderheid der belijders van Christus hielden zich lang, en houden zich nog aan dezelve gevoelens.

De Roomsche kerk vereert hen, die ze loochenen met een „Die zij vervloekt.“ De Grieksche kerk, hoewel niet zoo vaardig tot vervloeken, houdt zich aan 't zelve gevoelen. De verschillende rechtzinnige Protestantsche secten, die den kinderdoop voorstaan, zoo als Gereformeerden, Episcopalen, Lutherschen, Wesleyanen, hoewel velen hunner de leer afkeuren, steunen toch gevoelens, die eerlijk uitgewerkt, er al zeer weinig, indien ook al iets, van verschillen.

Immers indien de doop den doopeling maakt of „tot een kind van God en een erfgenaam des hemels;“

òf hem „inlijft in de gemeente of kerk van Christus;“ òf „in het verbond der genade,“ òf hem „verzegelt tot de zegeningen des genadeverbonds“ welk genadeverbond „het verbond der verlossing“ is „omvattende al wat Jehova kan mededeelen,“ DAN MAAKT DE DOOP ZALIG. Want wat in het genadeverbond brengt, de weldaden van dat verbond verzegelt, dat brengt ook in den hemel; want God heeft deze dingen te zamen gevoegd. En indien er *geen andere* weg is om in dat verbond te brengen, wat zal dan de zulken geworden, die niet *op die wijze* zijn ingebracht en aldus sterven? *Alle ongedoopten moeten dan voor eeuwig verloren zijn.* Ik zie niet dat een ander besluit uit die gegevens kan afgeleid worden en dat dus het verschrikkelijk oordeel van Chrysostomus ongegrond is, als hij zegt; „Indien een plotselinge dood ons overvalt, eer wij gedoopt zijn, al hebben wij duizend goede hoedanigheden, zoo hebben wij niets te verwachten, dan de hel.“ Hoe wenschelijk ware het dat alle ware geloovigen, die de gedachte aan zulk een besluit doet terugdeinzen, getrouw en eerlijk onderzochten of niet de voorrechten, voordeelen of uitwerking, welke zij zelven aan den doop toeschrijven, juist den waren grond uitmaken van dat besluit. En indien het besluit geloochend wordt, dan men dan ook de gegevens verzake. Maar zoolang zij de gegevens huldigen, kunnen zij niemand ten kwade duiden, dat hij het besluit helder doe uitkomen.

22e Vraag. Zoo niet noodwendig eenige rechtvaardigende of zaligmakende werking de bediening des doops vergezelt (hetgeen klaarblijkelijk is, en altoos was, de grondslag en de reden van den kinderdoop bij de meerderheid van hen, die hem beoefenen),

waarom moet dan die instelling eigenlijk bediend worden? En van wat nuttigheid is zij dan in de gemeente van Christus?

Antwoord — „God is Zijn eigen uitlegger.“ De uitwendige plechtigheden, door God aan Zijn volk voorgeschreven, werden nooit, onder welke bedee-ling dan ook, door Hem bestemd om de behoudenis met zich te brengen. Daarom zegt de Apostel „de besnijdenis is niets, en de voorhuid is niets.“ En hetzelfde mag gezegd worden van den Doop en van het Avondmaal. De zaligheid vloeit voort uit eene bron, geheel en al onderscheiden en gescheiden van deze inzettingen.

Maar — zoo vraagt iemand — waartoe dient dan de Doop? Op die vraag eene wedervraag: Waartoe dient de Bijbel? Of: Wat baat de prediking des Woords? De Bijbel kan niet zalig maken — en dat kan de prediking op zich zelf ook niet. Desniettemin zijn zij de van God *verordende middelen* tot 's menschen onderwijs en verlichting, en hem den weg der zaligheid wijzende. Zulks geldt ook van den Doop, die van een en dezelfde natuur en tot een zelfde doel is. Sprekend toont de Doop, door *zinnebeeldige voorstelling*, wat de Bijbel, wat de prediker des Woords leert. De Doop verkondigt met nadruk, al wordt geene stem gehoord:

Des zondaars onreinheid,

Des geloovigen reiniging,

Zijn dood en begrafenis, wat betreft de goddeloosheden der wereld, en

Wat de Heere Jezus heeft doorgemaakt om Zijn volk verlossing te werken.

De Geest van God, en Hij alleen kan de aldus door den Doop voorgestelde, of door het geschreven

of gepredikte Woord verkondigde waarheden in het hart werkzaam maken tot zaligheid; en elk der waarheden in 't bijzonder blijft, zonder die Goddelijke werking, vruchteloos. Daarom is het ook dat elk dier waarheden wordt gezegd ons *te behouden*, ons *zalig te maken*, wanneer de Heilige Geest den krachtdadigen zegen met en door haar aan de ziel verleent. De Doop is dus in de Gemeente des Heeren van hooge waarde, niet alleen om wat hij *leert*, maar als *inlijvende ordinantie*. De doop is de intrede in de Gemeente van Christus op aarde; een persoonlijke belijdenis van geloof in, en overgave aan Christus; van de gewilligheid des harten om Hem in alles onderworpen te zijn. De Doop legt daarom de heilige verplichting op tot persoonlijke toewijding aan Zijnen dienst en verheerlijking.

De Doop is dus eene inzetting, die al rechtvaardigt of behoudt zij niet, toch, even als des Heeren Avondmaal, van groot belang is op zijne eigene en Schriftuurlijke plaats.

W. à Brakel: „In den Doop geeft men zich aan God over als den Algenoegzame, alles bezittende wat tot zaligheid van den mensch dient; als den Allerhoogste, die te eeren, te vreezen, te vertrouwen en te gehoorzamen is. In den Doop vertrouwt men zijne ziel Hem toe, en dat Hij alle goederen Zijns verbonds zal deelachtig maken, omdat Hij waarachtig is. In den Doop onderwerpt men zich Gode, om Hem lief te hebben en te dienen. Dit alles sluit de Doop in.”

23e Vraag. Alles te zamen genomen: moet niet Uwe beschouwing van den Christelijken doop mij leiden tot het besluit dat de kinderdoop slechts een menschelijke vinding is, welke Gods inzetting verkeert, zijnde, zonder het geringste Schriftuurlijke gezag, der Christelijke Kerk

opgelegd door valsche opvattingen en leugenachtige voorstellingen van zaligmakende of reinigende werking? Indien ja, dan moet alle vertrouwen, in dien doop gesteld, ijdel, bedriegelijk en gevaarlijk zijn, en zijne bediening een gruwel in Gods oogen.

Antwoord — De volgende aanhaling uit het werk van een uitnemend godgeleerde past juist als antwoord op deze vraag. De lezer denke maar aan den *kinderdoop*, terwijl hij deze ernstige opmerkingen leest:

Th. Boston. (Schrijver van „De menschelijke natuur in zijnen viervoudigen staat”) „De heiligen stellen geen vertrouwen in de uiterlijkheden van den mensch. Ik bedoel daarmede die dingen, welke God nooit oplegde, doch die de mensch tot plicht of regel stelde. Zulke dingen dienen niet alleen tot *ijdel vertrouwen*; maar als eigenwillige godsdienst zijn zij *walgelijk in Gods oogen*; Matth. XV : 9. De mensch is geneigd het licht te nemen met het gebod, *zoo als het in het Woord gevonden wordt*, en zijne natuur heeft wederom eene zonderling begeerte om aan het Woord *toe te doen, wat hij zelf bedenkt*. Daardoor heeft eene wolk van bijgeloof sommige Kerkgenootschappen verduisterd en wordt de eenvoudigheid van den godsdienst des Evangelies geminacht. Vindingen van menschen zijn ingevoerd, en dat ten koste van de Goddelijke instellingen. Maar al is het ook dat die menschelijke inzettingen zouden gebonden zijn met den Band der Oudheid, als in Matth. V : 21; — met den Band van Kerkgezag, als in Matth. XXIII : 4; of met den Band van het Burgerlijk gezag, als in Hosea V : II* — ziende dat het geweten niet bevredigen kan worden door het beroep op een „*Zoo zegt de Heer*”, moeten zij *verworpen* worden.

* De zin is hier: gewandeld naar het gebod van Koning Jerobeam, die den kalverdienst huldigde (zie Kantt. Statenvert.)

Het is in geen opzicht geoorloofd haar te eeren, het koste wat wil. Deut. IV : 2. „Gij zult tot dit woord, dat Ik u gebiede niet toedoen, ook daarvan niet afdoen, opdat gij bewaart de geboden van Heere, uwen God, die ik u gebiede.“

Art. VII der Nederl. Geloofsbelijdenis — als uitdrukking van den zuiveren regel des geloofs en der praktijk, bij zoovele kinderdoopers immers zoo hoog aan geschreven — zóó gelezen, brengt een niet minder scherpe veroordeeling uit tegen den kinderdoop.

24e Vraag. Zijn de meest geleerde en bevoegde schrijvers het eens, dat de zin, dien volgens U het woord Βαπτισμ (Baptizo) heeft, inderdaad zijne gewone en eigenlijkste beteekenis wedergeeft.

Antwoord. Zie daarover in het **Aanhangsel** de Beteekenis van Βαπτισμ

25e Vraag. Er is eene afdeeling der Christelijke Kerk, in welke sinds de dagen der Apostelen de Grieksche taal tot op heden bij voortduring wordt gebruikt. De woorden Βαπτισμ en Βαπτισμα (doopen en doop) zijn daar dus onveranderd en in dagelijksch gebruik tot op den huidigen dag. Zeg mij: Hoe verstaan die christenen deze woorden? En hoe bedienen zij de instelling?

Antwoord. Een enkele aanhaling zij hier voldoende:

R. Robinson. „De geboren Grieken moeten hunne eigene taal beter verstaan, dan vreemdelingen het doen. Zij hebben het woord *Baptizo* **altijd** verstaan als *indompelen*, en hebben derhalve van den tijd hunner aanneming van het Christendom tot heden toe altoos gedoopt door

onderdompeling.(*) Hier hebben wij voor den waren zin van het woord een gezag, dat onbepaald verkieslijker is dan dat van Europeesche lexografen. In dit geval zijn de Grieken onovertreffbare gidsen."

26e Vraag. Maar houdt de Grieksche kerk, die in Rusland, Griekenland, Wallachye, Moldavië, Egypte, Abyssinie, Nubie, Lijdie, Arabie, Syrie, Cilicie en Palestina minstens 50 millioen leden telt, bij alle onderling verschil dat onder hare belijders gevonden wordt, zich overal, in alle streken en bij alle verschil van luchtgesteldheid, aan de onderdompeling?

Dr. Wall. „De Grieksche Kerk houdt, in al hare verschillende vertakkingen, nog steeds de onderdompeling."

P. Ricaut. „Drievoudige induiking of onderdompeling houdt de Grieksche Kerk even noodzakelijk tot den vorm des Doops, als het water zelf voor de bediening dier inzetting."

27e Vraag. Leveren de geschriften der oudste kerkvaders besliste bewijzen omtrent den vorm des doops in hunne dagen?

Antwoord. De eerste Christenen, in de dagen der Apostelen, konden er nooit toe komen om zulk een groote verandering te maken in eene instelling van Christus, als die van de vervanging der onderdompeling door besproeien of begieten. Aan het einde der tweede eeuw werd ten behoeve van kinderen *de belijdenis des geloofs bij plaatsvervang*ing uitgevonden (zie antw. op de 21e vraag). Maar een tijdsver-

(*) De lezer verwondere zich niet over het herhaalt gebruik der uitdrukking: „gedoopt door onderdompeling." Ze schijnt waarlijk niet overbodig. Geuige o. a. wat in Dr. Rhiem's *Bijbelsch Woordenboek*, art Doop gezegd wordt: „De doop geschiedde door indompeling, die in den regel wel een besproeien of overgieten met water zal geweest zijn". N.B. **INDOMPELING DOOR B'SPROEIEN OF OVERGIETEN!**

loop van niet minder dan duizend jaar werd vereischt, eer bij de menigte de onderdompeling verdrongen werd door een anderen vorm; uitgenomen in geval van ziekte (*zie de vragen 31—33 hierachter.*) In dien wij nu zeker kunnen zijn, op wat wijze de doop overal en algemeen bediend werd in de eerste eeuwen na de Apostelen, dan weten wij ongetwijfeld ook hierdoor, hoe de Heer het geboden heeft. En dank zij God! wij hebben een overvloed van getuigenissen tot vaste, onomstootelijke bewijzen. Eenige daarvan volgen hier.

De op naam van Barnabas en van Hermas vervaardigde Schriften, hoewel onecht, dagteekenen uit de 2e eeuw, en kunnen ons dus, waar zij van den doop spreken, wel onderrichten, wat het gebruik der Christenen in die dagen was.

Barnabas. „Welgelukzalig zijn zij, die hunne hoop op het kruis gevestigd hebbende, zijn afgegaan in het water”.... „Wij stijgen af in het water.... en komen er uit op.”

Hermas „De Apostelen en Leeraars predikten hun, die te voren dood waren, en gaven hun dit zegel; want zij daalden met hen af in het water, en kwamen weder op.”

(*Zulke heenwijzingen naar ofdalen in en opstijgen uit het water des doops vinden wij bij herhaling bij Hermas.*)

Justinus de Martelaar. „Zij, die overtuigd zijn en gelooven, dat wat wij leeren de waarheid is, en beloven hun leven daarnaar in te richten, worden aangespoord eerst te bidden en wij vasten met hen. Daarna brengen wij hen aan eene plaats, waar water is, en daar worden zij wedergeboren op gelijke wijze als wij ook zelve wedergeboren werden; want zij worden gewasschen (*Ἐν τῷ ὕδατι*) in het water in den naam van God, den Vader den Heer van alle dingen, en van onzen Zaligmaker en van den Heiligen Geest.”

Tertullianus. „Het gebod van den doop is gegeven, en de vorm voorgeschreven:

„*Gaat henen* (zeide Christus), *onderwijst alle volken, dezelve doopende in den naam &c.*” Hij bond het geloof en de noodzakelijkheid des doops samen; daarom worden sedert dien tijd allen die gelooven gedoopt (Haue omnes exinde credentes tinguebantur). De persoon, die gedoopt zal worden.... wordt in het water nedergelaten en, nadat er eenige weinige woorden gesproken zijn, gedoopt.” (In aqua demissus et inter pauca verba tinctus).

Wederom sprekende over sommiger begeerte om in de Jordaan gedoopt te worden, zegt hij:

„Het maakt niet uit waar iemand gewasschen is, hetzij in de zee of in den vijver, in een rivier of in een bron, in een meer of in een kanaal; ook is er geen onderscheid tusschen hen, die door Johannes in de Jordaan, en hen die door Petrus in den Tiber gedoopt werden” (quos Joannes in Jordane, et quos Petrus in Tiberi tinxit).

Gregorius Nazianz. (Ao 360) „Wij worden door den doop met Christus begraven, opdat wij ook met Hem opstaan; wij dalen met Hem af, om ook met Hem opgeheven te worden”.

Ambrosius (Ao.374) „U werd gevraagd: Geloofst gij in God, den Almachtigen Vader? Gij zeidet: *Ik geloof* en werdt ingedompeld, d. i. *gij werdt begraven*. Wederom werd U gevraagd: Geloofst gij aan onzen Heer Jezus Christus en Zijne kruisiging? Gij zeidet: *Ik geloof* en werdt weder ingedompeld, en aldus *begraven met Christus*.”

Cyrillus v. Jeruzalem. (Ao. 374). „Daarna werdt gij geleid naar de heilige bron van den Goddelijken Doop, gelijk Christus van het kruis naar het graf werd gevoerd. En elk Uwer werd de vraag gedaàn, *of hij geloofde* enz. En gij legdet die zaligende belijdenis af en daaldet driemaal af in het water en kwaamt weder op. En dat water der zaligheid *was U een graf*.”

„Zelfs Simon de toovenaar, kwam eens tot het bad des doops; hij werd gedoopt, maar niet verlicht. Zijn lichaam dook in het water, maar hij liet den Geest niet toe zijn hart te verlichten. Zijn lichaam daalde af in de bron (descendit corpus in piscinam) en kwam op; maar zijne ziel werd niet met Christus begraven, noch met Hem opgewekt.”

Chrysostomus (Ae 398). „Gedoopt te worden (*καταδυσσάει*) en ingedompeld en dan uit te komen of weder op te staan, is een zinnebeeld van onze nederdaling, en ons opstijgen uit het graf. En daarom noemt Paulus den Doop *eene Begrafenis*.”

28e Vraag. Stemmen geleerde voorstanders der zuigelingenbesprenging toe, dat de onderdompeling de algemeene en alleen als wettige erkende praktijk der eerste Christenen was, en dat deze dus gehoorzaam het gezag van Christus en de Apostelen volgden?

Antwoord. Zie hier uitspraken van eenige dier mannen.

Witsius. „Het staat vast, dat beide Johannes de Dooper en de discipelen van Christus, gewoonlijk de onderdompeling hielden. Dit voorbeeld werd door de Oude Kerk gevolgd, gelijk Vossius heeft aangetoond, door vele getuigenissen aan te voeren uit Grieksche en Latijnsche schrijvers.”

Bower. „Doop door onderdompeling was ongetwijfeld de apostolische praktijk; waarvan de Kerk nooit afweek, dan in geval van ziekte.”

Vossius. — „Dat de Apostelen onderdompelden, die zij doopten, lijdt geen twijfel. . . . Dat de Oude Kerk hun voorbeeld volgde blijkt *zonneklaar* uit ontelbare *getuigenissen der Kerkvaders*.”

Encycl. Eccles. „Wat gewicht er ook ligge in de de redenen, ter verdediging van het tegenwoordige gebruik der Besprenging, het is duidelijk dat gedurende de

eerste eeuwen der Kerk, en nog vele eeuwen daarna de onderdompeling heerschende was. Daarvan schijnt men inderdaad **nooit** te zijn afgeweken, uitgenomen bij personen in stervensnood, of op het krankbed."

29e Vraag. Maar van den doop des Heiligen Geestes wordt gesproken als van eene „uitgieting“ „Ik zal Mijnen Geest uitgieten“ (Joel II : 28). Die belofte werd aan de Apostelen vervuld (Hand. II : 17). Indien dan nu de discipelen den doop des Geestes ontvingen doordien de Geest over hen werd uitgegoten, pleit dit dan niet veeleer voor begieten, dan voor indompelen bij den doop?

Antwoord. Cijrillus v. Jeruzalem (Ao 374) geeft ons eene duidelijke beschrijving van den doop des H. Geestes. Hij zegt:

„Gelijk hij, die in het water nederdaalt en gedoopt wordt, aan alle zijden omgeven is door het water, zoo werden zij ook ganschelijk gedoopt door den H. Geest. — „Het vervulde het geheele huis waar zij zaten; want het huis werd het vat voor het geestelijk water; terwijl de discipelen binnen zaten, werd het geheele huis vervuld. Zoo werden zij geheel en al gedoopt; naar ziel en lichaam met een goddelijk en zaligend gewaad versierd.”

En een schrijver uit onze dagen stelt het ons even duidelijk voor, waar hij de woorden van Johannes in Matth. 3 : 11 behandelt. Wij bedoelen

Neander: „Na Johannes zou Hij komen, die zoo ver boven hem verheven was, dat hij zich zelve niet waardig gevoelde Hem ook maar den geringsten slavendienst te bewijzen. Deze was het die met (*lees in*) den Heiligen Geest en vuur zou doopen; d.w.z.: gelijk de door Johannes gedoopten geheel en al in het water werden ingedompeld, zoo zoude de Messias die zielen, welke in Zijne gemeenschap traden, ganschelijk indompelen in den door

Hem mede te deelen Goddelijken levensgeest, zoodat zij van dien Geest ganschelijk zouden doordrongen worden“.

Dan merke men verder op, dat het hier gebezigde $\epsilon\chi\epsilon\omega$ (uitgieten) nergens in het N. T. voorkomt, waar van den waterdoop sprake is, en dat door deze uitgieting of uitstorting des Geestes het geheele huis vervuld werd. Nu, indien water werd uitgegoten of uitgestort in een vertrek, „totdat het geheel vervuld was,” zouden dan niet alle daarin aanwezige personen onder water, geheel omringd van water, geheel onder water zijn, gelijk wij ons rondom in de dampkringslucht bevinden? Even zoo was het geval bij de uitstorting des Geestes.

Waar van den Geest gesproken wordt, is het woord $\epsilon\chi\epsilon\omega$ (uitgieten) gebruikt; Maar waar het den personen geldt wordt $\beta\alpha\pi\tau\iota\zeta\omega$ (in- of onderdompelen) gevonden. De doop des H. Geestes spreekt dus voor de onderdompeling en niet er tegen.

30e Vraag. Verraden dan zij, die op de doopsbediening door onderdompeling als laag en verachtelijk nederzien, en haar tegenstaan of veroordeelen, niet eene goddelooze waanwijsheid, veroordeelende des Heilands wijsheid en gezag?

Antw. Indien het lieden zijn, die niet bekend kunnen zijn met de duidelijkste getuigenissen der H. Schrift en der Kerkvaders, dan brengt hunne *onwetendheid* zekerlijk verontschuldiging aan. Doch het getal derzulken zal wel gering zijn, Van verreweg de meesten geld wat o. a. in de volgende aanhalingen van beroemde mannen onder kinderbesprengers gezegd wordt:

Dr. Wall (de beroemde verdediger der kinderdoop, die al de oude schrijvers der ten gunste van den kin-

derdoop doorzocht; waarlijk een zeer uitvoerige arbeid). „De onderdompeling blijkt zoo klaar en duidelijk uit een tallooze menigte van plaatsen, dat gelijk men medelijden moet hebben met de zwakke pogingen van zulke voorstanders des kinderdoops, die het tegengestelde willen volhouden, men evenzoo zijnen afkeer moet openbaren van den onheiligen spot, waarmede sommigen, *alleenlijk om de indompeling*, de tegenstanders van den kinderdoop bejegenen. Die manier van doopen was toch allerwaarschijnlijkst dezelfde, welke onze gezegende Zaligmaker en zeer zeker de meest gewone en gebruikelijke, volgens welke de oude Christenen den doop ontvingen.“

„Het verraadt een groot gebrek aan voorzichtigheid en ook aan eerlijkheid, een tegenstander te weigeren wat stellig waar is, en wat als zoodanig kan bewezen worden. Het wekt wantrouwen in al het overige dat gezegd wordt“.

„De gewoonte der Christenen in de naast volgende tijden (na de Apostelen) breedvoeriger en meer bijzonder in de boeken vermeld, staat bekend als over 't algemeen en gewoonlijk een geheele onderdompeling te zijn geweest.“

Dr. Campbell. „Ik hoorde een redenaar, *ten spijt van afleiding en gebruik*, volhouden dat het woord, in het N. T. vertaald door *doopen*, eigenlijk meer besprengen dan indompelen beteekent, en dat — in tegenspraak met al wat de oudheid leert — besprengen de oudste en algemeenste vorm van doopen is. Een man die zoo bewijst, zal nooit feilen om bij mannen van kennis *de zaak, die hij wil voorstaan, te verraden*, en hoewel, bij het gros des volks, stoute beweringen over 't algemeen even goed slagen als bewijsvoeringen, ja somtijds beter, toch zal een eerlijk man altoos *de hulp van de leugen*, ook tot ondersteuning der waarheid, verfoeien.“

Presbyterian Reviewers. „Wij kunnen het alleenlijk betreuren dat in zijne poging tot verdediging

der besprenging Mr. Ewing zich heeft schuldig gemaakt aan zoovele *grove* en *schreeuwende misslagen*... Wij hebben b.v. zelden eene *zwakkere* en *meer hersenschimmige* rede-neering ontmoet, dan die, waardoor de heer Ewing ons duidelijk wil maken, dat in de uitdrukking „met Christus begraven door den dood“ geene zinspeling ligt op den doop door onderdompeling. Dit punt moet ten volle toegestaan worden; het kan inderdaad niet worden bestreden met eenigen schijn van redelijkheid.“

31e Vraag. Hoe lang werd de onderdompeling aangehouden als algemeen gebruik onder alle christenen?

Bisschop Bossuet. „Wij kunnen aantonen, uit de handelingen der Conciliën en uit de oude Ritualen, dat de doop gedurende dertien honderd jaar, overal in de geheele Kerk door onderdompeling werd bediend, zooveel dit mogelijk was.“

Stackhouse. „Verscheidene schrijvers hebben aangetoond en bewezen dat deze onderdompeling gedurende dertienhonderd jaar na Christus werd aangehouden.“

32e Vraag. Wanneer en om wat oorzaken werd het gebruik van begieten, besproeien of besprengen, het eerst ingevoerd?

Antwoord. Dr. Wall, kon daarvan geen vroeger verhaal vinden, dan dat betreffende Novatianus in het midden der 3e eeuw.

„Deze man, nog ongedoopt zijnde -- zoo verhaalt Eusebius -- viel in eene gevaarlijke ziekte, en omdat zijn sterfuur nabij scheen te zijn, werd hij op het bed, waarop hij lag, gedoopt (ἐν κλινῇ περιχύθεται d.i. geheel en al besprengd in bed) *indien* -- voegt Eusebius er bij -- *dit doopen mag genoemd worden*“ Novatianus herstelde, en uit wat toen volgde is ons op merkwaardige wijs het gevoelen van de toenmalige Christenheid omtrent den

Doop bewaard gebleven. De bisschopszetel te Rome kwam in het jaar 251 ledig te staan. Twee personen werden tot de bisschoppelijke waardigheid verkoren, n.l. Cornelius, op wien de meerderheid zich vereenigde en deze Novatianus. Cornelius schreef een langen brief aan Fabius, bisschop van Antiochië en zegt daarin (volgens de vertaling van Dr. Wall) „dat Novatianus niet wettig tot het priesterschap gekomen zijnde, dus veel minder verkiesbaar was tot bisschop”. — De lezer lette nu op de aangegeven redenen. — „Want de geheele geestelijkheid en een groot aantal leeken waren tegen zijne verkiezing als Presbyter, omdat het, zoo zeiden zij, niet wettig was dat een, die gelijk hij in zijn bed was gedoopt (besprengd als boven) zou toegelaten worden tot eenig kerkelijk ambt.“

Hier hebben wij nu het eerst vermelde geval van water *uitstorten*, — hetzij door begieten of besprengen — om te doopen, en hier ontmoeten wij tegelijk een ernstig bezwaarschrift tegen den man, die zoo gedoopt is en dat juist om dien doop. Wat is dat bezwaar? Is het gericht tegen zijnen toestand; tegen hem, als ziek te bed liggende? Of tegen den vorm van zijnen doop? Ik antwoord: Tegen beide; want niet lang daarna werden deze beide bezwaren tegen zulk eenen doop in het licht gesteld. 1e Er rees bezwaar tegen *een kranke*, omdat gelijk het Concilie van Neo Cesarea bevestigde in de 12e Canon. „Die gedoopt is, ziek zijnde, mag geen priester worden; want dat hij tot het geloof kwam geschiedde niet vrijwillig; maar uit nooddwang“. En 2e tegen den *vorm*. Terwijl Novatianus nog leefde, onderwierp zekere Magnus aan Cyprianus de vraag: „Of diegenen als ware Christenen moesten geacht worden, die niet in het water gewasschen, maar slechts besprengd waren?“ Cyprianus antwoordde dat de doop als geldig moest beschouwd worden „*necessitate cogente, Deo lar-*

giente“ d. i. *de noodzadelijkheid er toe dwingende en God toegeefelijkheid gebruikende*. De lezer oordeele nu zelf over de kracht van dit bewijs.

Van dien tijd (Ao 250) af werd de besprenging toegelaten, maar *alleen in geval van noodzakelijkheid* en waar sterven verwacht werd. Een valsche beschouwing des doops, als noodig tot zaligheid, leidde daar toe.

„Frankrijk (zegt Dr. Wall) schijnt het eerste land te zijn geweest, waar de doop door besprenging werd toegediend aan gezonde personen.“ Deze besproeiing of begieting in de kerk van Rome werd eerst *geduld* in de achtste eeuw, terwijl de *onderdompeling* de gevestigde wet in de kerk bleef. Zoo stonden de zaken gedurende verscheiden honderd jaren. In de *zestiende* eeuw, werd begieten algemeen aangenomen. De Ritualen van die kerk bewijzen dit onweder legbaar.“

De Kerk van Engeland hield zich langer dan vele natiën op het vaste land aan het oorspronkelijke gebruik. Erasmus (Ao 1530) zegt: „Perfunduntur apud nos; merguntur apud Anglos“ d. i. „Bij ons (Nederlanders) krijgen zij het water op zich; in Engeland worden zij ingedompeld.“ De Catechismus dier kerk leert de jeugd den vorm des doops als alleenlijk door onderdompeling: „Het water, *waarin* de persoon gedoopt wordt.“ „In de vroege geschiedenis dier kerk (zegt Dr. Wall) spreekt alles eenstemming van indompelen, zonder eenige melding te maken van begieten of besprengen.“ In 1546 werd de eerste uitzondering gemaakt voor „zwakke kinderen“. Kort daarna begon de besprenging toe te nemen en „met een halve eeuw werd die manier de meer algemeene, terwijl zij nu de bijna eenige manier van doopen (*in die kerk*) is.“

33e Vraag. In wat gedeelte der Christelijke wereld heeft men tot nu toe de indompeling blijven aanhouden?

Dr. Wall. „Wat gezegd is van het gebruik om met water te begieten of te besprengen bij den doop moet alleen verstaan worden in betrekking tot de Westelijke deelen van Europa; want nergens elders is het gewoonte. De Grieksche kerk houdt zich nog aan de indompeling; en zoo doen alle andere Christenen in de geheele wereld, uitgenomen de Latijnen. Alle Christenvolken, nu of voorheen het gezag van Rome's bisschop huldigende, doopen gewoonlijk hunne kindertjes door begieten of besprengen. Maar alle andere Christenen in de wereld, die nooit voor de overweldigende macht van den Paus bogen doopten en doopen nog door onderdompeling... Alle Christenen in Azië, alle in Afrika, en omstreeks een derde deel van Europa behooren tot de laatste.“

Hoe denkt de lezer nu over den vorm des doops? Wat mij aangaat, ik ken hier geen twijfel meer, om dat de voorgelegde getuigenissen, niet zoo zeer bestaan in geleerde kritiek van woorden, als wel in eenvoudige, duidelijke, geschiedkundige feiten. Het zij mij vergund den waarheidlievenden onderzoeker de volgende vragen te stellen.

1. Hoe is het, dat de oudste Christenschrijvers de handeling des doops uitdrukken door zulke Grieksche of Latijnsche termen (*baptizo* nu niet mede gerekend) als welke beteekenen: te worden *ingedompeld*, te worden *begraven*; te worden *ingedoken*; te worden *ondergedompeld*; *in het water gezonken* te worden; en *aan alle zijden door het water omgeven* te worden?

2. Hoe is het dat toen, als een noodmiddel bij het naderen des doods, besproeien of besprengen aangewend was, en de doopeling herstelde, hij niet

geacht werd op zoo betamelijke wijze te zijn gedoopt, als vereischt werd om tot eenige heilige bediening toegelaten te worden?

3. Hoe is het dat de kerkvaders als geschikte doopplaatsen noemen: de zee, een vijver, een rivier, eene fontein, een meer, een kanaal, de Jordaan, den Tiber; en dat de doop in alle die gelijk staat?

4. Hoe kwam het, dat op gezag van „de Apostolische Canons” een Bisschop of Presbyter, die iemand doopte anders dan door indompeling, ontzet moest worden?*

5. Van waar is het dat die Christenen in wier moedertaal het doopsbevel van den Heere Jezus tot ons gekomen is, in alle eeuwen hunner geschiedenis, de indompeling hebben uitgeoefend?

6. Van waar is het, dat de Oude Ritualen van Kerken, in welke begieten en besprengen nu het heerschend gebruik is, nadrukkelijk de indompeling geboden of nog gebieden?

7. Hoe komt het dat de geheele Christelijke wereld, hoe ook daarna verdeeld, eenparig de onderdompeling volgde (behalve in krankte) gedurende dertien honderd jaar na Christus?

Moge nu het bewijs, uit oudere en nieuwere schrijvers door mij bij gebracht, beknopt zijn (het zou gemakkelijk tot boekdeelen vol uitgebreid kunnen worden), toch staat vast, dat de gegeven antwoorden rusten op

Onwederlegbare geschiedkundige feiten.

En al ware het dat het N. Testament geen beslist getuigenis gaf, dan zouden toch nog deze FEITEN onwederlegbaar aantoonen, dat de onderdompeling de *oorspronkelijke* en daarom de van God verordende wijze des doops is, en dat zij bij gevolg onveranderlijk en

onveranderbaar moet bewaard blijven tot het einde der eeuwen; want: Wie durft veranderen wat Christus gebiedt? „De Heer is nabij!“ En Hij waarschuwt plechtig een iegelijk mensch: „Vrees God en houdt zijne geboden.“ „God zal ieders werk in het gericht doen komen.“

AANHANGSEL.

BETEKENIS VAN HET GRIEKSCHE WOORD *Βαπτίζω*
(BAPTIZO) zie noot pag. 8.

Luther: „Dooop heet in 't Grieksch *Baptismus*, in 't Latijn *Mersio*; d. i. wanneer men iets geheel in het water stoot, zoodat het water er boven samenvloeit. En ofschoon dat op vele plaatsen geen gebruik is, zoo moest het toch zoo wezen, dat men, naar de beteekenis van het woord, elken doopeling geheel in het water dompelde en er weder uit ophief.

Calvijn: „Het woord *Βαπτίζω* beteekent onderdompelen en bij de Oude Kerk was de onderdompeling gebruikelijk.“

Beza: „Christus beval ons te doopen; door welk woord, gelijk bekend is, onderdompelen wordt aangeduid.“

Vitringa: „De handeling des doops bestaat in het onderdompeling van de geloovigen in water; het woord drukt zulks duidelijk uit.“

Witsius: „Het kan niet geloochend worden, dat de eigenlijke beteekenis van *Βαπτίζω* en *Βεπτίζειν* is onderdompelen, indompelen.“

Zanchiüs: „De eigenlijke beteekenis van *Βαπτίζω* is onderdompelen, onder water stooten, met water bedekken.“

Bossuet (Bisschop van Meaux): „Doopen wil zeggen: onderdompelen, gelijk de geheele wereld weet.“

Campbell: „Het woord *Βαπτίζειν* heeft zoowel bij de schrijvers der bijbelboeken, als bij de klassieken de beteekenis van indompelen, onderdompelen.“

W. à Brakel: „t Grieksche woord *Βαπτίζω* beteekent in onze taal *Doopen*, in het water insteken, indompelen.”

V. der Kemp: „Het woord doop is *baptisma*, d. i. onderdompeling.”

Paullus: „Het woord *Βαπτίζω* beteekent somtijds „indompelen”, somtijds „onderdompelen”.

Brethschneider: „Een geheele indompeling behoort tot het wezen des doops. Dat is de meening van het woord.”

Brenner: „Het woord komt in beteekenis overeen met het Duitsche woord *taufen*, in de diepte doen zinken”.

Augusti: *Volgens afleiding en gebruik*, beteekent het woord *baptisma* indompeling, onderdompeling, het wijst op een tijd, waarin het latere gebruik van besprengen niet was ingevoerd.

Fritsche: „Dat de doop niet door besprenging, maar door onderdompeling bediend werd is duidelijk, niet alleen *volgens den zin van het woord*, maar uit Rom. VI : 4.”

V. d. Groe zegt: „Daar Johannes den Zaligmaker in den Jordaan ingedompeld heeft, draagt dit sacrament den naam van Doop: d. i. *indompeling*.”

De Miranda (Aartsbisschop van Toledo): „*Baptizo* (Doopen) is een Grieksch woord en beteekent eigenlijk een voorwerp bevochtigen, door het onder de vloeistof te stooten”.

HET WOORD DOOPEN MAG NIET VERWISSELD WORDEN
MET BESPRENGING OF MET BEGIETEN.

In den Griekschen tekst van het N. T. komen 8 verschillende woorden voor, die betrekking hebben

op de verschillende vormen, welke te recht of te onrecht beschouwd worden als geoorloofd of aan-
namelijk voor den doop. Zij zijn:

Βαπτίζω (Baptizo). Dit woord komt 80 maal voor. Het is in onze Statenvertaling 78 maal vertaald door *doopen*; 2 maal (Mark. 7: 4; Luk. 11: 38) door *wasschen*. Maar dat wasschen is: wasschen door baden. Er staat eigenlijk: „de handen doopen” en „dat Hij zich niet *gedoopt* had”.

Ραντίζω (Rantizo) komt 6 maal voor en is 5 maal vertaald door *besprengen*, eens door *reinigen*; doch de Kantteekening zegt in 't laatste geval dat in het Grieksch staat: *besprengen*. Het is dus onwaar, wat wel eens beweerd wordt, dat *Rantizo* ook voor doopen gebezigd wordt.

Προσχυσίς (Proschusis) wordt eenmaal aangetroffen en is vertaald door *besprenging* (Hebr. XI: 28). De woordenboeken geven het ook weder door: *uitstorten op*.

Εκχέω (Ekcheo) komt 18 maal voor en is vertaald door *vergieten*, *uitgieten* en *uitstorten*.

Επιχέω (Epicheo) wordt eenmaal gevonden (Luk X: 24), waar het vertaald is door *ingieten*.

Καταχέω (Katacheo) wordt tweemaal gebruikt en is vertaald door *uitgieten* (Matth. XXVI: 7.) en door *gieten* (Mark. XIV: 3)

Κεραννύμι (Kerannumi) treffen wij driemaal aan; 't is vertaald door *schenken* en *inschenken*. De woordenboeken geven het ook weder door *mengen*, *vermengen* en *uitgieten*.

Βάλλω (Ballo) komt 127 maal voor; beduidt *werpen*, *afwerpen*, *uitwerpen*, *zenden*, *gieten*, enz. In

laatstgemelde beteekenis treffen wij het aan in Matth. XXVI:12 en Joh. XIII:5.

Van de zeven laatstgenoemde woorden wordt nergens een gebruikt, waar sprake is van de bediening des doops. Bedenken wij nu dat Baptizo, behalve in de hierboven bedoelde 80 gevallen, in verschillende vormen nog 40 maal voorkomt en nooit betrekking heeft op begieten of besprengen, dan zou het onze achting voor den Bijbel, als de van God ingegeven Schrift, toch zekerlijk schade doen, zoo het kon worden aangetoond, dat in dat boek wel gedurig *onderdompelen* wordt gezegd, maar niet bedoeld.

DOOPEN IN WATER OF MET WATER (bl. 12).

l'Enfant: „*εν ὕδατι* = „In het water,“ deze woorden drukken zeer gepast de handeling des Doops uit, welke in 't begin door den ondergang des geheelen lichaams in het water volvoerd werd.“

Hervey (er op wijzende dat *εν ὕδατι* in water beteekent) „Ik kan bewijzen, dat dit woordje *meer dan 2000 jaar* zonder eenige tegenspraak deze beteekenis had.“ „Iedereen weet dat *met* geenszins de oorspronkelijke, voor de hand liggende en letterlijke meening bevat, maar veel meer eene, die door het voorafgaande of volgende woord wordt bestemd of bepaald.

Lightfoot. „Dat Johannes den doop bediende door het lichaam in te dompelen (even als het gebruik was bij de wassing van onreine personen) schijnt te blijken uit wat aangaande hem verhaald wordt; n. l. dat hij *in den Jordaan* doopte; dat hij doopte in Enon „omdat daar vele wateren waren.“

Olshausen en Ebrard. „De vorm van dezen (Johannes) doop bestond niet slechts in eene afwas-

sching, en was dus niet slechts zinnebeeld van reiniging; maar hij bestond in eene onderdompeling en was zinnebeeld van den ondergang en den dood van den ouden en het opstaan van den nieuwen mensch. De doop van Johannes was niet alleen daarin gelijk aan den Christelijken, dat de dooper de onderdompeling bij den dooper volbracht, maar enz.“

Neander. „Gelijk de door Johannes gedoopte ganschelijk in het water werden ingedompeld, zoo zoude de Messias.. enz.“

Zie voorts de citaten uit Vossius, Oosterzee e. a op pag. 17.

WAS DE DOOP VAN JOHANNES EEN ANDERE DAN DE
CHRISTELIJKE ? (Zie blz. 13).

Jezus leert ons dat „de Wet en de profeten waren (verkondigd) tot op Johannes“. Van dien tijd (van Johannes' optreden) af werd het Koninkrijk Gods verkondigd. Daarmede stemt overeen, wat Markus ons in de inleiding van Zijn evangelie zegt: Het begin des evangelies van Jezus Christus, den Zoon van God (was) gelijk geschreven is in de profeten; Ziet, Ik zende mijnen engel voor uw aangezicht. — Johannes verkondigde het volk het evangelie, en hij kwam doopende. God zond hem om te doopen. Hij zou velen der kinderen Israels bekeeren tot den Heer, hunnen God en den Heer bereiden een *toegerust* volk.

Johannes' optreden was de dageraad der nieuwe Bedeeling. Waren Mozes en de profeten sterren geweest in den nacht, hij was als het licht der Zon, dat reeds, eer zij boven de kimmen rijst, in heerlijken glans hare nabijzijnde verschijning aankondigt.

Gelijk de prediking van Johannes was „het begin des Evangelies van Jezus Christus,” zoo was zijn doop het begin van den Christelijken doop. Johannes doopte op bekeering en geloof in het Lam Gods Zoo deden de Apostelen. Tusschen de Mozaische en Christelijke bedeeeling bestond geene derde.

De lezer zie hierover het citaat uit Calvijn op bl. 21, alsook wat op bl. 20 voorafgaat. Hier voegen wij nog toe, wat — in 't zelfde stuk van de prediking van Johannes — gezegd wordt door:

Calvijn. „Johannes zeide van Christus: „Ziet het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.” Alzoo erkende en verkondigde hij Hem als het offer dat den Vader welbehagelijk was, als den aanbrengrer der gerechtigheid en den werkmeester der zaligheid. Wat konden de Apostelen aan deze belijdenis toevoegen?

Wie zal Chrysostomus recht geven als deze ontkent, dat de vergeving der zonden, begrepen was in den doop van Johannes; terwijl Lukas integendeel verzekert dat „Johannes kwam, predikende den doop der bekeering tot vergeving der zonden?” Ook moeten wij niet instemmen met den loozen vond van Augustinus, „dat in den doop van Johannes de zonden werden vergeven in hope, maar dat zij in den doop van Christus in werkelijkheid vergeven werden.” Want daar de Evangelist klaarlijk getuigt, dat Johannes, in zijnen doop, de vergeving der zonden predikte, waarom zouden wij dezen lof verminderen, als daartoe geen noodzaak ons dwingt? Maar indien hier eenig verschil gezocht wordt in het Woord van God, dan zal slechts dit gevonden worden, dat Johannes doopte in den naam van Hem die te komen stond, en de Apostelen in den naam van Hem, die zich alreeds geopenbaard had.” —

Ook W. à Brakel antwoordt op de vraag. „*Of de doop van Johannes en Christus in wezen verschillen?*” beslist ontkennend.

WAS ER WATER TOT INDOMPELING OP DEN WOESTEN WEG?
Hand. 8 : 26? (Zie blz. 49. Noot.)

Er zijn, die zulks betwisten, en die, den doop door onderdompeling niet als den eenig wettigen doop willende erkend zien, met dit bezwaar aankomen. *Woest* zou hier volgens hen, gelijk staan aan dor, droog, waterloos. Doch het oorspronkelijk woord (*ἐρημος*) beteekent niet een dorre plaats zonder plantengroei, maar een niet bewoonde streek. Dit blijkt b. v. uit Matth. XIV : 13—19 waar Jezus in eene woeste plaats (*ἐρημος τοπος*) de scharen gebod *neder te zitten op het gras*.

Wij hebben nog nadere en zeer besliste aanwijzing in de verhalen van reizigers, die „van Jeruzalem naar Gaza“ zijn getrokken. Zij toch spreken van verscheidene bronnen en vijvers langs dien weg.

De Pelgrim van Bordeaux, Ao 333, beschrijft den weg nauwkeurig, „Van Bethlehem tot de bron, in welke Filippus den Kamerling doopte is 14 mijlen“ zegt hij.

Eusebius spreekt insgelijks van „de bron, in welke, naar men zegt, de Kamerling werd gedoopt.“

Hieronymus: „In de nabijheid is een bron, en de Handelingen der Apostelen verhalen dat de Kamerling in die bron gedoopt werd.“

Uit onzen tijd hebben wij insgelijks getuigenissen van reizigers, die ten stelligste de aanwezigheid van geschikte doopplaatsen aan dezen weg bevestigen.

HUISGEZINNEN ZONDER JONGE KINDEREN.

(Zie blz. 64, noot.)

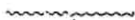
De Redacteur van de „Baptist“ te Memphis in N. Amerika, verzocht — „met het oog op de bewering van voorstanders van den zuigelingendoop, die zoo-

veel gewicht leggen op de gedoopte huisgezinnen in het N. T. *als hoogst waarschijnlijk toch ook wel kleine kinderen bevattende*, — aan leeraars die geheele huisgezinnen mochten gedoopt hebben, in welke geene kleine kinderen gevonden werden, daarvan mededeeling te doen. Al aanstonds werd er melding gemaakt van vijf en dertig zulke gevallen in gemeenten, die alleen op persoonlijke belijdenis des geloofs den doop bedienden. En nog steeds, zoo zeide het blad, komen zulke berichten in. Vele der berichtgevers hadden zelfs *een aantal* van zulke gezinnen gedoopt, zijnde *zes* het cijfer dat gedurig werd genoemd. Een hunner schreef:

„Ik mocht in den loop van dit jaar o. a. drie huisgezinnen doopen. Een daarvan bestond uit de moeder, eene weduwe uit den aanzienlijken stand, en zeven kinderen, die allen den Heer beleden. Een ander was een gezin uit den burgerstand, bestaande uit man, vrouw en vijf kinderen. Ik geloof niet, dat ge een leeraar bij de Baptisten zult vinden, die 20 jaar in het Evangelie gediend heeft, en die niet een aantal huisgezinnen heeft gedoopt, grooter dan dat waarvan het N. T. melding maakt.“

Een andere predikant schreef:

„Ik heb mijn dagboek nagezien en bevonden dat ik gedurende den tijd mijner evangeliebediening meer dan *veertig huisgezinnen* gedoopt heb.“

EINDOPMERKINGEN.

Alvorens dit werkje wordt gesloten, zij de aandacht van den welwillenden lezer nog gericht op eenige *Tegenwerpingen*, die nog al eens aangevoerd worden tegen de door ons verdedigde praktijk en op wat tegen die tegenwerpingen moet gezegd worden.

1. De Meerderheid der Christenen, onder welke toch een aantal beroemde, geleerde en godvruchtige mannen gevonden worden hield en houdt nog het tegenovergestelde gevoelen en „zouden die allen dwalen of ongelijk hebben?

Antwoord. Het is waar dat een groot gedeelte van de belijders van het Christendom, en onder hen uitnemende schrijvers, tegen ons zijn. Maar wordt de waarheid vastgesteld bij meerderheid van stemmen? Kan eene meerderheid nooit in 't ongelijk staan, nooit dwalen?

Laat mij U een vraag voorleggen, lezer, wie gij ook zijt, en wel deze: Is er niet een of ander belangrijk punt, op 't welk de meerderheid van de belijders des Christendoms *van U* verschilt? En dat, zonder dat ge U verontrust gevoelt door dat verschil van cijfers?

De Chineezzen beroepen zich tegen de Christenen *op hunne meerderheid*; zoo doen de Roomschen tegenover de Protestanten, enz., enz. Maar wie gevoelt zich door zulk een beroep overtuigd van de waarheid dier meerderheden?

Terecht is door een welbekend schrijver gezegd: „Wat betreft groote mannen en groote namen, wij vinden ze onder alle partijen en richtingen.” Maar wij gunnen voor 't oogenblik, onzen tegenstander,

gaarne dat hij de geleerde en godzalige mannen, bij honderden en bij duizenden plaatse aan de zijde der kinderbesprengers — dan plaats ik aan de andere zijde *Christus en Zijne Apostelen* en dan vraag ik den lezer: Wie heeft den hechtsten steun? al is dan mijn aantal bij vergelijking niets meer dan „een klein kuddeken.”

En nu duide men mij niet ten kwade, dat ik er alle gewicht opleg, dat ik Christus en Zijne Apostelen aan mijne zijde heb, als die hun zegel zetten op den doop der geloovigen, terwijl een iegelijk moet toestemmen dat zulks aan de andere zijde het geval niet is. Hoeveel achting en eerbied ik nu ook den bedoelden grooten geleerden en vromen mannen toedraag; dewijl niet *zij*, maar Christus mijn Heer en Meester is en mijn eenige Rechter zal zijn ten jongste dage, zoo aarzel ik niet alle kerkelijke of gemeentelijke verbintenis af te breken met iedere meerderheid, of met elk uitnemend man, ook dan wanneer ik daardoor in de minderheid kom, zoo maar Christus daar met mij is.

2. Ook wordt wel gezegd dat de gevoelens der Baptisten van betrekkelijk *laten oorsprong* zijn en eerst ten tijde van de Hervorming door sommige dolzinnige dwepers, de wederdoopers, werden gepredikt.

Antwoord. Die deze tegenwerping tegen het Baptisme maken, zijn òf gansch onbekend met alle waarheid op dit punt, òf zij verduisteren moedwillig het getuigenis der geschiedenis. Onze beginselen zijn zoo oud als het Christendom zelf. Met de Munster-sche wederdoopers of andere dwepers van wat tijd of land, hebben wij niets uit te staan, evenmin als dit het geval was met onze vaderen.

Dat sommigen ons wel gaarne den gehaten naam van „wederdooper“ bijleggen, bewijst niets. Duizenden en tienduizenden van Christenen hebben in alle eeuwen des Christendoms ons beginsel t. w. „den doop van geloovigen alleen“ vastgehouden. Van Christus tot bijna het einde der tweede eeuw waren er geen andere Christenen. Zegt iemand dat zij er waren, dan geve hij ons het getuigenis der geschiedenis voor zijne bewering. Na dien tijd hebben, altoos door, duizenden en tienduizenden personen onze beginse-len beleden.

De Waldenzen, Albigenzen, Petrobusianen, Berengariers en een ontallijk aantal lieden, onder deze en andere namen bekend, beleden in getrouwheid den Zaligmaker; velen, die als martelaars voor hun geloof stierven en die in leven en sterven sprekende getuigen waren voor de leeringen van het reine en onbedorven Christendom, zouden — indien zij nu leefden — geteld worden onder „de Baptisten.“ Zij noemden den kinderdoop — *het door den doop kinderen tot Christenen maken* -- eene der grofste dwaalleeringen van den antichrist.

Het leidend of onderscheidend beginsel van geen kerkgenootschap, gemeente of secte onder de Christenen kan met zooveel helderheid en onbetwistbare zekerheid teruggevoerd worden tot de tijden der Apostelen, als dat der Baptisten.

De lezer oordeele nu zelf over de onwetendheid of over den arren moedwil, die zich in de bovengenoemde tegenwerping leert kennen.

3. Maar de Baptisten *hechten al te veel waarde aan den doop bij onderdompeling en plaatsen dien al te veel voorop.*

A n t w. Wie — zoo vragen wij daarop -- wie zijn het, die te veel gewicht op den doop leggen en dien te veel voorop plaatsen?

Zij, die doopen om daardoor leden van Christus, of leden Zijner Kerk te maken, en die zich tot de bediening dier ceremonie als een middel tot zaligheid haasten? — of *zij*, die er nooit aan denken, ook zelfs hunne dierbaarste betrekkingen tot den doop te brengen, voordat deze hun geloof in Christus belijden en blijken geven van bekeering?

Waarlijk, deze tegenwerping keert zich in tienvoudige kracht tegen hen, die haar doen hooren.

Alle gewicht, door ons op den doop gelegd, en de plaats, dien wij die instelling toekennen, wenschen wij te regelen volgens Christus en de Apostelen. Wij beschouwen den doop als naar Christus' wil en gebod, door Zijn voorbeeld ons bevestigd en dus als eene heilige verplichting; maar volstrekt niet als een zaligmakende ordinantie, evenmin als Paulus de besnijdenis voor den Jood.

4 Van den doop door onderdompeling wordt nog al eens vernomen dat hij ziekte, ja zelfs den dood heeft veroorzaakt.

A n t w. — Deze tegenwerping behoort tot de valsche geruchten, waardoor men de zielen zoekt terug te houden van 's Heeren wegen. Tot hare oplossing achten wij voldoende de volgende aanhaling:*

„In 1876 werden in de Vereenigde Staten van N. meer dan 117,000 personen (op de belijdenis hun geloofs) gedoopt (bij onderdompeling). In Engeland

(*) Uit een artikel in het weekblad, „*de Boodschapper*” van 18 Mei 1877, geschreven naar aanleiding van soontgelijk bezwaar, geopperd door den Heer Horn, Evangelist te Sneek.

9000 en dat zonder eenigszins te letten op de temperatuur. Steller dezès doopte een paar jaar geleden een man, die pas hersteld was van een rheumatische ziekte, welke hem weken lang alle beweging des lichaams op de pijnlijkste wijze had belemmerd en daardoor bedlegerig gemaakt. Het was omstreeks Kerst-tijd; de man daalde af in het ijskoude watergraf en heeft niet het minste letsel ondervonden. In dezen laatsten winter werden ergens in ons land twee personen op eenigen afstand van hun woning in de open lucht gedoopt, toen het vroom, dat het kraakte. Geen van beiden heeft daarvan eenig letsel gehad.

In Rusland waar men, volgens de ritus der Griek-sche Kerk, doopt en niet besprengt, worden duizen-den kinderkens ondergedompeld in koud water. De voormalige afgezant aan het Russische hof, de heer Buchanan, verhaalt dat hij honderden personen heeft zien doopen midden in het ijs.

Ligt er niet een beschuldiging in de omstan-digheid, dat, waar de geneesheeren het voorschrij-ven, vele personen, en daaronder zelf van zeer zwak gestel of zeer zwakke gezondheid, koude baden, veelal in de open lucht gaan gebruiken, terwijl tegen de gehoorzame betrachting van Jezus' insetting een geroep wordt aangeheven van gevaar en roekeloosheid, waardoor sommige zielen zich laten afschrik-ken?

Een koud bad is altoos versterkend voor 't li-chaam. — Op de vraag:

„Is onderdompelen niet nadeelig voor de gezondheid?”
antwoorden beroemde geneeskundigen als:

Dr. J. Floijer: „Wij hebben het als een dwaze weke-lijkheid in onzen tijd te beschouwen, dat men de koude baden en onderdompeling voor nadeelen houdt. Wij moeten

toch aannemen, dat Hij, die ons lichaam heeft toebereid, ons' nimmer iets bevelen zal, dat schadelijk is voor onze gezondheid; maar dat Hij integendeel juist het best weet, wat tot onderhouding van dat lichaam het bevorderlijkst is, en ook in menig gebod tegelijk voor het welzijn van ons lichaam en van onze ziel zorgt" „Met het oog op de natuur van ons lichaam, op de regelen der geneeskunst, uit de ondervinding der laatste tijden en uit de oude geschiedenis afgeleid, weten wij dat het indompelen in koud water niet slechts zonder eenig gevaar, maar daarentegen nuttig is.“

Dr. Cheyne. — „Ik kan niet nalaten het koude bad aan te bevelen. Ik kan mij niet genoeg verwonderen, hoe het zoo zeer buiten gebruik geraakt is, in 't bijzonder onder Christenen, naardien het door den Hoogsten Wetgever, onder de leiding van Gods Heiligen Geest, bevolen en bij de onderdompeling in den doop tot een vast gebruik is gesteld; door Hem, die met eeuwige wijsheid, zoowel in deze als in elke andere zaak, welke de tijdelijke en eeuwige welvaart van Zijn schepsel betreft, plichtsbetrachting verbindt aan gelukzaligheid.“

5. Toch kan niet ontkend worden dat de doop bij onderdompeling meer ongerief met zich brengt, dan de gewone manier van besprengen. Ja men verwekt zich daardoor vaak moeite, smaad en spot.

Antwoord. Dit ontkennen wij niet; evenmin als dat wij het willen verhelen, dat de zwaarigheid daaraan ontleend, enkel en alleenlijk uit vleeschelijke traagheid, gemakzucht en liefdeloosheid voortspuit. De vraag is maar: Wat wil de Heer? En al zou het ons dan alles kosten, wij kunnen Hem niet anders eeren dan door gehoorzaam te volgen. Dit te weigeren is Hem verloochenen. Maar is nu werkelijk die moeite en dat ongerief *te groot* in uwe

schatting. geloovige? Is dat kruis u *te zwaar*, om het achter Jezus op te nemen? Maar hoeveel heeft Jezus niet om uwentwille gedaan? Om u lag Hij in de kribbe; om u daalde Hij af in de Jordaan om gedoopt te worden; om u werd Hij gesmaad en verworpen, met de misdadigers gerekend, gegeeseld en met doornen gekroond; aan den kruispaal genageld en gedood. En hoor nu wat die Heiland ook tot U zegt: „Zoo wie zijn kruis niet opneemt, en Mij nadraagt, die is Mijns niet waardig.” (Matth X: 38; Luk. IX: 26; XII: 8, 9.)

6. Ligt er in de getuigenissen van de geleerde Kinderbesprengers ten gunste van de *onderdompeling* eigenlijk wel eenige kracht, gemerkt dat zij zelven een andere praktijk huldigen. Ligt in deze hunne gewoonte niet het bewijs, dat de besprenging toch Schriftuurlijker is in hunne schatting?

Antwoord. Die gevolgtrekking mag niet gemaakt worden, en is ook niet waar. De uitnemendste schrijvers, die de besprenging voorstaan, stemmen bereidwillig en oprecht toe, dat hun voor hun wijze van doen alle Schriftuurlijk gezag ontbreekt; dat zij in den Bijbel noch gebod noch voorbeeld hebben voor hunne praktijk. Hun meest gewone argument is dat van Dr. Chalmers, die aldus redeneert: „De oorspronkelijke term beteekent „onderdompelen,” en hoewel wij het als een *onverschillig punt* aanmerken. toch twijfelen wij er niet aan, of het heerschend gebruik in de dagen der Apostelen was een *werkelijk induiken van het geheele lichaam* onder water.“ — Bij die „onverschilligheid” à la Dr. Chalmers komt de *nuttigheidstheorie* van den heer Baxter, volgens welke „het klimaat in koude landen een verandering wenschelijk

maakt". Doch geen schrijver, die de zaak een degelijk onderzoek heeft waardig gekeurd; komt tegen het Schriftuurlijk gezag der onderdompeling op, of beweert dat voor de besprenging zulk bewijs te leveren is. Zie de aanhalingen uit Dr. Wall (een der meest bevoegde rechters, die ooit over dit onderwerp schreef) op bl. 83 van dit werkje, alsmede uit andere schrijvers, die op genoemde plaats hem volgen.

Het getuigenis van zulke mannen, toestemmende dat „doopen” in het bevel van Christus beteekent onderdompelen, en dat de onderdompeling de praktijk was in de dagen der Apostelen, is van te grooter gewicht, juist dewijl zij een andere gewoonte volgen. Immers nu geven zij tegen zich zelve der waarheid getuigenis. De door hen aangevoerde *redenen* (?) van „onverschilligheid”, en „wenschelijke verandering” zijn lichter dan een stofje aan de weegschaal, wanneer men ze stelt tegenover des Heeren gebod en voorbeeld. „Wie zijt gij, die tegen God antwoordt?” Wie vermeent zich om *op te komen tegen Christus?* Wie zal verbeteren of bedillen wat de Alleen-Wijze heeft besteld?

Wie hij ook zij, die Gods ordinantien als onverschillig of ongeschikt durft te beschouwen, lezer, zie gij toe voor U zelve en onderwerp U Gode.

7. Maar op de *hoeveelheid water* komt het toch niet aan; evenmin als op de *hoeveelheid brood* en *wijn* bij het avondmaal?

A n t w o o r d. O neen, op de *hoeveelheid* komt het ook niet aan, mits er ten minste zo veel zij dat Christus gebod worde nagekomen. Wij strijden niet voor de *hoeveelheid*; maar wij komen op voor de *gelijkvormigheid* aan het voorbeeld, ons door Chris-

tus gegeven. Alle afwijking van dat voorbeeld is oorzaak dat de handeling niet langer een daad van gehoorzaamheid aan Jezus is. Het is in dit opzicht met den doop even als met het Avondmaal. Zou iemand er toe komen om tot de bediening des Avondmaals eene zoo geringe hoeveelheid brood en wijn dienstbaar te stellen, dat niet ieder der aanzittenden ten minste van elk iets kon ontvangen, dan zou hij toch in dit zijn doen niet gerechtvaardigd zijn door de bewering: „Op de hoeveelheid komt het toch niet aan.” Men zou hem dan zekerlijk antwoorden: Gij hebt gelijk dat het er op de hoeveelheid niet aankomt; maar er moet toch *zooveel* wezen, dat elk der aanzittenden eet en drinkt. Zoo niet, dan is het geen Avondmaal.

Nu evenzoo is het met het water bij den doop. Op de hoeveelheid komt het niet aan; *mits* er zooveel zij, dat er gedoopt, d. i. ondergedompeld, kan worden.

8. Maar — zegt wêer iemand anders: — ik meen gegronde hoop te mogen koesteren. dat ik den doop des Heiligen Geestes ontvangen heb; die doop is voldoende ter zaligheid. Daarom zie ik de noodzakelijkheid niet in, mij aan die ceremonie te onderwerpen, daar het doopwater toch geene zonde wegneemt of mij iets nuttigs kan toebrengen.

A n t w o o r d. Volgens Gods Woord is de doop des H. Geestes juist de reden, waarom zij, die dien doop ontvingen, in water zullen gedoopt worden. Hoor slechts de woorden van den Apostel Petrus: „Kan ook iemand het water weren, dat deze niet zouden gedoopt worden, welke den Heiligen Geest hebben ontvangen, gelijk ook wij?”

En wat het nut betreft, dat deze ordinantie kan aanbrengen, zoo ook hare onbekwaamheid om de zonde weg te nemen, hierover verwijs ik U op nieuw naar Hem, die niet noodig had dat Hem eenige zonde ontnomen werd, en die voor Zich geen nut behoefde te zoeken uit godsdienstige verrichtingen en die toch eene lange reis maakte *om gedoopt te worden* (Matth. 3: 13) en elke tegenwerping deed verstommen door te verklaren:

„ALDUS BETAAMT HET ONS ALLE GERECHTIGHEID TE VERVULLEN.”

REDENEN VOOR DEN DOOP ALLEEN VAN GELOOVIGEN.

1 Omdat het onloochenbaar vast staat dat een duidelijk Schriftuurlijk gezag voor den doop van de geloovigen bestaat; maar voor den kinderdoop is in den Bijbel geen woord te vinden.

2. Omdat de doop der geloovigen in volkomen harmonie staat met de leeringen des Evangelies en met den aard van het Koninkrijk van Christus, hetwelk „niet van deze wereld” is, maar van geestelijken aard, de godsdienst van hart, gemoed en ziel, zich niet verder uitstreckende onder de menschen, dan het Geloof en het geestelijk leven zich doen gelden.

3. Omdat de Doop, zijnde een bewijzing van *gehoorzaamheid* aan Christus, Zijn *gebod* of gezag ten grondslag moet hebben. Nu, alleen der Geloovigen doop kan zich op dat hoog gezag beroepen. Terecht is er gevraagd: „Kan dat gehoorzaamheid heeten, wat zich op geen bevel kan be-

roepen?" — Wie weet wat den Heer behagelijk is dan Hij alleen? En heeft Hij niet duidelijk uitgesproken, wat Hij van ons verlangt?

4. Omdat de voorgewende *geestelijke band* tusschen de geloovigen en hunne kinderzens, waaruit een onderscheiding van geestelijken aard — die zulke kinderen aanspraak moet geven op den doop — afgeleid wordt, van welke onderscheiding verondersteld wordt dat andere kinderen verstoken zijn, een *louter valsch begrip* is, zonder steun in het Woord van God en in strijd met rede en ervaring. Waar geen levend Christendom of geen bevindelijke godsdienst is, daar is ook geen geestelijk onderscheid tusschen menschen en menschen. En bevindelijke godsdienst of levend Christendom is niet de vrucht van de vleeschelijke voortplanting, maar zij is het werk van den Heiligen Geest en het deel alleen van de geloovigen in Jezus. Joh. I: 13; VI: 63; 1 Petr. I: 23.

5. Omdat de leer van de kinderdoopers dat „de kinderzens door den doop in het verbond der genade of der verlossing gebracht worden” of „dat de voorrechten van dat verbond aan hen verzegeld worden” in strijd is met al de hoofdwaarheden van het Evangelie, om het even of men die in Calvinistischen of in Arminiaanschen zin opvat. Of wat wordt er, in dit geval, van de leer der persoonlijke *uitverkiezing* Gods? Van de noodzakelijkheid der *Bekeering*? Van de *Wedergeboorte*? Van het *Geloof in Christus*? Van de *Rechtvaardigmaking door het geloof*? Al deze zaken worden krachteloos gemaakt door den doop, indien de bovengenoemde leer waarheid is.

6. Omdat die leer van den kinderdoop oorzaak is van zielverdervende dwalingen. Als kinderen, tot hunne jaren komende, die leer werkelijk gelooven,

zoo moet het gevolg zijn, dat zij gaan steunen op hunne „verzegelde voorrechten”, en zonder eenige verdere zorg, ontbloot van waar geloof of oprechte godsvrucht, voortleven in de hoop des huichelaars, en sterven „met eene leugen in hunne rechterhand”.

7. Omdat, wanneer de leer, dat de Doop nu en de Besnijdenis voorheen de kinderen in het verbond der genade en verlossing bracht, waar is, dan ook noodwendig het vreeselijk besluit volgt, dat alle kindertjes, die sterven, eer de doop aan hen bediend kan worden en voor dat de achtste dag, voor de besnijdenis aangewezen, aanbrak, *buiten het verbond der verlossing* sterven, en dus, onvermijdelijk *eeuwig verloren* zijn.

8. Omdat de kinderdoop de band is, welke de wereld verbindt (misschien beter gezegd, vereenzelvigt) met de Gemeente van Christus. Ontvingen niet de vuilste ongeloovigen in het Christendom dit „zegel des verbonds” en werden zij niet „ingelijfd in het lichaam van Christus”? (indien de Doop zulks doet). Welk een grove ongerijmdheid!

9. Omdat ik noch in dit leven, noch eenmaal voor den rechterstoel van Christus, in mijn geweten bezwaard wil zijn door de gedachte dat ik „de orde door Christus gesteld heb verkeerd”, hetgeen door den kinderdoop gebeurt (zie Ds. Simeon pag. 35), of de vorm veranderd heb, welke Zijne wijsheid heeft vastgesteld. Ik wensch voor alles mijns Zaligmakers duidelijk en dierbaar voorbeeld te volgen en te blijven bij Zijne heilige en gezaghebbende onderrichtingen.

LAATSTE WOORD TOT DEN LEZER.

Ik wil nu aannemen dat gij, waarde lezer, overtuigd zijt van de waarheid der zaak, welke ik verdedig, vergun mij dan dat ik om Christus' wille U vermaan *met der daad door gehoorzame onderwerping* aan des Heilands bevel Hem te eeren in deze Zijne heilige inzetting. Vraagt gij: *Wat moet den Doop voorafgaan?* ik antwoord: deze drie dingen:

1. Te verstaan en te erkennen, dat gij een zondaar zijt, een overtreder van *al de geboden* der Heilige Wet van God, en dat gij dus behoefte hebt aan de vergiffenis uwer zonden. Hand II: 38.

2. Het geloof, dat Jezus is de Zoon van God en dat gij op Hem, als op Uwen eenigen Zaligmaker steunt en leunt. Hand VIII: 37.

3. Het voornemen om, in de kracht Gods, alle goddeloosheid te verzaken, en Uw leven in het gevolg te wijden aan den dienst en de verheerlijking van Uwen *Verlosser*, gewillig, en niet beschaamd, zijnde om Christus aan te doen en Hem achteraan te wandelen, Rom. VI: 4; Gal. III: 27.

Indien deze dingen bij U gevonden worden, en gij overtuigd zijt van den wil van Christus, zoo *stel niet uit* dien wil te doen. „Indien gij *Mij lief hebt*,” zegt Hij, „zoo *bewaart Mijne geboden*”. Houd U niet op met ijdele uitvluchten.

Zeg niet: „ik ben te jong”. Op *twaaalfjarigen* leeftijd vertooude Uw Heer Zich in het openbaar, doende den wil Zijns Vaders. Indien gij die jaren bereikt hebt, zoo is het U *hoog tijd* geworden een leven te beginnen van toewijding aan Christus, Ga heen, jeugdige lezer, en volg het Lam *in den morgen* van het leven. Wie weet of Uwe zon niet op den

middag zal ondergaan? Herinner U Zijne belofte: „Die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden”.

Zeg niet: „ik ben te oud”. Indien gij den hierboven genoemden leeftijd verre achter U hebt, en gij nog Uws Zaligmakers stem „*Volgt Mij*”, verneemt, zoo zijt gij niet te oud om Zijne liefelijke en rechtmatige bevelen op te volgen.

Zeg niet: „wat goeds zal het mij doen?” Zie op Uwen Zaligmaker, afdalende in de wateren van de Jordaan? Zijt gij beter en wijzer dan Hij? Zie toe, dat gij Zijne wijsheid niet wantrouwt of bedilt.

4. Is deze inzetting in Uwe schatting als een *Kruis*? En wel omdat zij niet in den *smaak* en de *gunst* valt van de wereld? Dank God daarvoor! Christus heeft nooit bedoeld met Zijnen godsdienst of Zijne ordiantien de eischen of de goedkeuring van de wereld te bejagen. En hoe verwerpelijker deze inzetting is bij onbekeerde of eigenwillig-godsdienstige lieden, des te scherper trekt zij de scheidingslijn tusschen Zijne Gemeente ter eene en de valsche Kerk en de wereld ter andere zijde. En wat het *Kruis* betreft; acht gij dat te zwaar? Zie dan op Jezus, om *Uwentwille* ingaande in den doop van Zijn onbeschrijfelijk lijden. Zie Hem, uitgaande het Kruis dragen, op hetwelk Hij gedurende zoovele uren moest hangen, Zijne ziel uitstortende in den dood, en door Zijn lijden en Zijn stervenssmarten eene eeuwige verlossing werkende voor U. En zult gij, van dit ongeëvenaard schouwspel U afwendende, zeggen: „het Kruis van den doop is te zwaar voor mij? Onmogelijk, indien gij oprecht zijt. Veel liever zegt gij:

Hebt Gij de schande, o Heer veracht
En 't kruis voor mij verduurd?

En in Uw bloed mij 't heil gebracht,
Dat eeuwig, eeuwig duurt?

En zou ik mij dan schamen, Heer?
Te doen naar Uw gebod;
Nog vragen naar der menschen eer?
Nog weiflen bij hun spot?

Mijn Jezus, Gij zijt voorgegaan
In Kanan's breedten vloed;
Gij wijst mij door Uw voorbeeld aan
De wegen voor mijn voet.

Gedoopt te zijn in Uwen dood,
Begraven naar Uw Woord.
Is Jezus, wat Uw mond gebod,
En wat mijn hart bekoort.

Want menschengunst en menschen eer,
Heeft niet mijn ziel gered.
En menschevond en menschenleer,
Is niet Uw volk tot Wet.

EENIGE VERBETERINGEN.

	staat :	moet zijn :
p. 2 r. 17 v. o., »aankomst",		»optreden".
» 11 » 7 v. b., βαπτίζω,		βαπτίζειν.
» 15 » 11 v. o., »hij",		»Hij".
» 32 noot r.2 v. b., μαθητεύω,		μαθητεύω.
» 32 r. 7 v. o., »geval",		»getal".
» 65 » 9 v. b., »den doop",		»de doop".
» 69 » 16 v. o., »Gods",		»Gods Geest".
» 75 » 1 v. b. en v. v., »Stefanus",		»Stefanas".
» 75 » 2 v. b., »Achje",		»Achaje".
» 76 » 4 v. b., »kon",		»kan".
» 85 » 16 v. b., ἀπεδάνομεν πῇ ἁμαρτιά,		ἀπεδάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ.
» 93 » 8 v. o., »van den doop",		»bij den doop".
» 110 » 13 v. b., »aan Gods huis",		»van Gods huis".
» 113 » 4 v. b., »Abramitisch",		»Abrahamieisch".
» 118 » 7 v. o., »Filipp. II : 3",		»Filipp. III : 3".

	staat :	moet zijn :
p. 123 r.	8 v. o., » <i>Apostelsche</i> »,	» <i>Apostolische</i> ».
» 130 »	9 v. o., » <i>dun</i> »,	» <i>dat</i> ».
» 138 »	9 v. b., <i>καταδυσθαι</i> ,	<i>καταδύεσθαι</i> .
» 140 »	1 v. o., » <i>der</i> » moet wegvallen.	
» 144 »	2 v. b., » <i>toegeefelijkheid</i> »,	» <i>toegeeflijkheid</i> ».
» 148 »	10 v. o., <i>βρπτειν</i> ,	<i>βαπτειν</i> .
» 148 »	8 v. o., <i>βαπιζω</i> ,	<i>βαπτίζω</i> .
» 149 »	1 v. b., <i>βατιζω</i> ,	<i>βαπτίζω</i> .
» 150 »	16 v. b., <i>προσχους</i> ,	<i>πρόσχυσις</i> .
» 151 »	14 v. b., <i>ἐν ὕδατι</i> ,	<i>ἐν ὕδατι</i> .
» 151 »	18 v. b., »	»
» 152 »	7 v. b., » <i>dooper</i> »,	» <i>doopeling</i> ».
» 159 »	3 v. o., » <i>N</i> »,	» <i>N. A</i> ».